

Broj: 01-02-4-497-1/17
Datum: 14.4.2017. godine

I Z V J E Š T A J **O ZAŠTITI LIČNIH PODATAKA** **U BOSNI I HERCEGOVINI ZA 2016. GODINU**

Sarajevo, april 2017. godine

I. U V O D

Ovo je deveti Izvještaj o zaštiti ličnih podataka koji Agencija za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Agencija) podnosi Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine.

Zakonodavni okvir koji se odnosi na zaštitu ličnih podataka obuhvata Ustav Bosne i Hercegovine¹, usvojena međunarodna dokumenta i domaće propise.

Ustav BiH garantuje zaštitu svih ljudskih prava i osnovnih sloboda predviđenih Evropskom Konvencijom o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda i njenih protokola, te samim tim prava na privatni i porodični život, dom i prepisku: „Prava i slobode predviđeni u Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i u njenim protokolima direktno se primjenjuju u Bosni i Hercegovini. Ovi akti imaju prioritet nad svim ostalim zakonima.“

Takođe, Bosna i Hercegovina je ratifikovala Konvenciju Vijeća Evrope za zaštitu lica s obzirom na automatsku obradu ličnih podataka (ETS br. 108) (u daljem tekstu: Konvencija 108), koja je od ključnog značaja za osiguranje prava na privatnost. Konvencija 108 garantuje pravo na privatnost, pa time i zaštitu ličnih podataka svakog fizičkog lica.

Slijedom Ustava BiH i navedene međunarodne Konvencije 108, Bosna i Hercegovina je donijela Zakon o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“ broj 49/06, 76/11 i 89/11) (u daljem tekstu: Zakon).

Trenutno, domaći zakon odražava odredbe Direktive 95/46 EC Evropskog parlamenta i Vijeća od 24.10.1995. o zaštiti pojedinaca u vezi sa obradom ličnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka. Inkorporisanjem Direktive, koju su u domaći zakon obavezne primijeniti samo članice EU i zemlje kandidati za članstvo, dokazali smo da je naša zemlja postigla usklađenost sa evropskim standardima u formalnom smislu.

Međutim, Evropski parlament i Vijeće Evropske unije donijeli su Uredbu 2016/679 o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom ličnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju van snage Direktive 95/46/EZ (Opšta uredba o zaštiti podataka). Uredba je stupila na snagu 25. maja 2016. godine a primjenjivat će se od 25. maja 2018. godine. Isto tako, Evropski parlament i Vijeće Evropske unije donijeli su Direktivu 2016/680 o zaštiti pojedinca u vezi sa obradom ličnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprječavanja, istraga, otkrivanja ili progona krivičnih djela ili izvršavanja krivičnih sankcija i slobodnom kretanju takvih podataka o stavljanju van snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP. Uredba je stupila na snagu 25. maja 2016. godine a primjenjivat će se od 25. maja 2018. godine. O Opštoj uredbi o zaštiti podataka kao i o predmetnoj Direktivi u nastavku Izvještaja ćemo iznijeti poseban osvrt.

U Bosni i Hercegovini postoje četiri krivična zakona i svaki od tih zakona propisuje krivično djelo „nedozvoljeno korištenje ličnih podataka.“

Sudska zaštita ličnih podataka je osigurana i kroz parnični postupak za naknadu štete po Zakonu o obligacionim odnosima.

¹ Kako bi se izbjeglo opterećenje teksta i postiglo njegovo lakše praćenje, u daljem tekstu Izvještaja će biti korištena skraćenica BiH uz pravni akt ili instituciju, koji u svom nazivu ima riječi Bosna i Hercegovina

*Sarajevo-Capajevo, Vilsonovo šetalište broj 10. -Вилсоново шеталиште број 10.,
Tel/Тел ++387 33 726 250, факс/факс 726 251*

Jedan od osnovnih principa upravnog postupka „zaštita prava građana i zaštita javnog interesa“ garantuje zaštitu prava stranaka u postupku, pa i zakonitu obradu ličnih podataka.

Potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica i Bosne i Hercegovine, preuzeta je obaveza usklađivanja zakonodavstva koje se odnosi na zaštitu ličnih podataka, sa pravom Zajednice i drugim evropskim i međunarodnim zakonodavstvom o privatnosti. Ovim Sporazumom, Bosna i Hercegovina se obavezala da će uspostaviti nezavisni nadzorni organ sa dovoljno finansijskih i ljudskih potencijala s ciljem provođenja nacionalnog zakonodavstva o zaštiti ličnih podataka.

Prema Izvještaju Evropske komisije o napretku Bosne i Hercegovine u 2016. godini, postignut je izvjestan napredak u oblasti zaštite ličnih podataka. U Izvještaju se navodi:

„Zaštita ličnih podataka u Bosni i Hercegovini je djelomično usklađena sa evropskim standardima. Broj žalbi koje je zaprimila Agencija za zaštitu ličnih podataka je smanjen sa 140 u 2014. na 121 u 2015. godini. Agencija je dostavila 259 stručnih mišljenja i obavila 90 inspekcija. Ne postoji zakonska obaveza koja nalaže da se Agencija za zaštitu ličnih podataka mora konsultovati o nacrtima zakona koji sadrže odredbe o ličnim podacima. Potrebno je ojačati kadrovske popunjavanje Agencije. Osim navedenog, o zaštiti ličnih podataka se govori i u dijelu Izvještaja „Pravosudna saradnja u građanskim i krivičnim stvarima“, na sljedeći način: „Još uvijek nije zaključen sporazum o saradnji sa Eurojust-om. Do sada su pitanja o provedbi propisa o zaštiti podataka u tužilaštvima u Bosni i Hercegovini sprječavala Eurojust da pokrene pregovore o tom sporazumu“.

II. NAJAKTUELNIJE U VEZI SA ZAŠTITOM LIČNIH PODATAKA

U ovom poglavlju, posebno ćemo se osvrnuti na pojedine teme iz zaštite ličnih podataka, koje su bile najaktuelnije i najznačajnije u izvještajnom periodu.

2.1. Zaštita ličnih podataka i Tužilaštvo BiH

O problemu koje je Tužilaštvo BiH prouzrokovalo Agenciji pisali smo u Izvještajima o zaštiti ličnih podataka za 2014. i 2015. godinu. Podsjećamo, Tužilaštvo BiH je 2014. godine onemogućilo ovlaštenom službenom licu Agencije da izvrši planirani inspeksijski nadzor i u vezi sa tim pokrenulo krivičnu istragu protiv direktora Agencije. Agencija je na razne načine pokušala da riješi ovaj problem a prije svega informišući o tome relevantne domaće i međunarodne institucije kao i javnost. Posebna težina ovog problema bilo je i stopiranje pregovora, od strane Eurojust-a, o saradnji sa Bosnom i Hercegovinom, što je i naglašeno u Izvještaju Evropske komisije o napretku Bosne i Hercegovine u 2016. godini.

U Izvještaju o zaštiti ličnih podataka u Bosni i Hercegovini za 2015. godinu tome je dat poseban akcenat. Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH nije prihvatio Izvještaj o zaštiti ličnih podataka za 2015. godinu na osnovu, najblaže rečeno, proizvoljne diskusije jednog poslanika. Diskusija je, uglavnom, bila negodovanje na dio Izvještaja u vezi problema sa Tužilaštvom BiH. Kompletan Izvještaj, pa i u tom dijelu, je činjenični tačan pa je samim tim i istinit. Za Agenciju je svaka kritika i kontrola poželjna i dobrodošla. Međutim, u ovom slučaju Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH, odnosno poslanici koji su bili protiv Izvještaja, bili su protiv istine, te su na taj način dali svoj doprinos jačanju Bosne i Hercegovine kao postčinjeničnog društva.

Tri dana nakon sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, na kojoj nije prihvaćen Izvještaj Agencije, Tužilaštvo BiH je 21.07.2016. godine dostavilo obavještenje da je obustavilo istragu protiv direktora Agencije i time potvrdilo navode u Izvještaju o zaštiti ličnih podataka za 2015. godinu. Međutim, u Obavještenju Tužilaštvo BiH se pozvalo na član 224. stav (1) tačka c. Zakona o krivičnom postupku BiH što znači da se istraga obustavlja jer nema dovoljno dokaza da je direktor Agencije počinio krivično djelo za koje se sumnjičio. Ovaj osnov za obustavu istrage je neprihvatljiv pogotovo imajući u vidu član 224. stav (3) Zakona o krivičnom postupku BiH, koji propisuje da „Tužilac, u slučaju iz stava (1) tačka c) ovog člana, može ponovo otvoriti istragu ako se dobiju nove činjenice i okolnosti koje ukazuju da postoje osnovi sumnje da je osumnjičeni počinio krivično djelo.“ Naime, Tužilaštvo BiH nije posjedovalo ni jedan dokaz da je počinjeno krivično djelo što upravo govori o protivzakonitosti pokretanja istrage protiv direktora Agencije. To je u suprotnosti sa jednim od osnovnih principa krivičnog postupka principom legaliteta krivičnog gonjenja, koji jasno propisuje dužnost tužioca da preduzme krivično gonjenje ali samo ako postoje dokazi da je učinjeno krivično djelo. Zastrahujuća je pomisao na situaciju u kojoj bi Tužilaštvo BiH za bilo koje, i bilo čije, činjenje ili ne činjenje pokretalo istrage bez i jednog dokaza da postoji sumnja da je počinjeno krivično djelo.

Naprijed navedena situacija bi trebala biti osnov da se obustavi istraga protiv osumnjičenog kada Tužilaštvo BiH ima dokaze da je počinjeno krivično djelo ali nema dokaza da je osumnjičeni počinio isto. Nameće se zaključak da Tužilaštvo BiH i dalje vodi istragu u ovom predmetu samo ne protiv direktora, možda protiv nekoga od njegovih saradnika.

Zaključno, Tužilac je trebao naredbom obustaviti istragu i to po članu 224. stav (1) tačka a) jer djelo koje je učinio direktor Agencije nije krivično djelo.

Nakon toga, dana 17.08. 2016. godine Kancelarija disciplinskog tužioca obavještava Agenciju da je odbačena njena pritužba jer nema dovoljno dokaza da je glavni tužilac Tužilaštva BiH počinio disciplinski prekršaj. U obavještenju Kancelarije disciplinskog tužioca je istaknuto:

01. Da je prekršajni postupak obustavljen protiv glavnog tužioca Tužilaštva BiH „... jer nema dokaza da je okrivljeni počinio prekršaj za koji se tereti, odnosno da je kao odgovorno lice koje rukovodi radom Tužilaštva BiH onemogućilo ovlašteno službeno lice Agencije da izvrši redovni inspekcijski Nadzor.“, te da „se radilo o disenzusu tumačenja pravnih propisa od strane Agencije za zaštitu ličnih podataka u BiH i Tužilaštva BiH,“ i samim tim nije našla dovoljno dokaza o učinjenom disciplinskom prekršaju od strane glavnog tužioca Tužilaštva BiH.
02. Da nije utvrđeno da je u navedenom predmetu, vođenja istrage protiv direktora Agencije zbog izvršenih inspekcijskih nadzora u 15 tužilaštava u BiH, glavni tužilac Tužilaštva BiH izdao niti jednom postupajućem tužiocu pojedinačnu naredbu ili uputstvo radi eventualnog postupanja. Nadalje se navodi „Prema pribavljenoj dokumentaciji iz spisa nema dokaza da je tužilac namjerno ili neopravdano odugovlačio postupanje u navedenom predmetu, obzirom na provedene istražne radnje, te činjenicu da je predmet dana 09.09.2015. godine, signiran drugom tužiocu, nakon čega je Kolegij Tužilaštva BiH donio odluku kojom je data saglasnost za produženje istrage.“

Iz obavještenja Kancelarije disciplinskog tužioca proizilazi zaključak da Tužilaštvo BiH, ako radi principijelno, uvijek pokreće istrage protiv rukovodilaca institucija sa kojima ima disenzus u tumačenju pravnih propisa. Istraga se pojavljuje kao argument u tumačenju propisa. Direktor treba

da bude i sretan jer se disenzus mogao pojaviti i sa policijskim organima te je onda pitanje za kojim bi argumentom posegao policijski organ imajući u vidu njegova ovlaštenja.

Prije svega, treba imati u vidu da predmetna Informacija, nije bila pritužba protiv glavnog tužioca Tužilaštva BiH. U Informaciji su navedene relevantne činjenice koje je posjedovala Agencija a odnose se na onemogućavanje inspeksijskog nadzora u Tužilaštvu BiH u dva navrata i s tim u vezi pokretanje istrage protiv direktora Agencije. Iz obavještenja Kancelarije disciplinskog tužioca proizilazi da glavni tužilac Tužilaštva BiH nije lice koje rukovodi Tužilaštvom BiH, što je zabrinjavajuće. Naravno, da to nije tako.

Nadalje, Zakon o krivičnom postupku u članu 225. u stavu (2). propisuje da „Ako se istraga ne završi u roku od šest mjeseci od donošenja naredbe o sprovođenju istrage, potrebne mjere da bi se istraga okončala poduzet će kolegij Tužilaštva.“ U izjašnjenju Tužilaštva BiH je navedeno da je dana 09.09.2015. godine, predmet signiran drugom tužiocu, nakon čega je Kolegij Tužilaštva BiH donio odluku kojom je data saglasnost za produženje istrage. Nije jasno kada je održan Kolegij samo je navedeno da je to nakon signiranja. Tužilaštvo BiH je pokrenulo istragu 07.08.2014. godine a kolegij je odlučivao ne nakon šest već nakon 13 mjeseci što je u suprotnosti sa pomenutom odredbom Zakona o krivičnom postupku.

Potrebno je ponoviti rečenicu iz ranijeg Izvještaja Agencije po ovom pitanju a koja najbolje oslikava o čemu se radi: „Nameće se logičan zaključak da je jedini cilj pokretanja istrage protiv direktora bilo izazivanje straha što postaje sastavni dio funkcionisanja ovog društva i države.“

Za Agenciju je ohrabrujuće što je Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH jednoglasno podržao Izvještaj o zaštiti ličnih podataka za 2015. godinu.

Nakon što je zaprimila obavještenje o obustavljanju istrage protiv direktora, Agencija je izvršila inspeksijske nadzore u preostala četiri tužilaštva u kojima nisu izvršeni inspeksijski nadzori, uključujući i Tužilaštvo BiH. Agencija je upoznala Eurojust o učinjenom napretku kako bi se odblokirali pregovori o saradnji sa Bosnom i Hercegovinom, koji su zbog opisanih aktivnosti Tužilaštva BiH bili obustavljeni.

2.2. Jedinstveni matični broj ili drugi način jedinstvene identifikacije fizičkih lica

Prvi zakon kojim je uveden jedinstveni matični broj donesen je u bivšoj državi 1976. godine. U dijelu koji se odnosi na strukturu jedinstvenog matičnog broja zadržana su rješenja i u važećem Zakonu o jedinstvenom matičnom broju.

Jedinstveni matični broj, prema Zakonu o jedinstvenom matičnom broju, je individualna i neponovljiva oznaka identifikacijskih podataka o fizičkom licu i sastoji se od 13 cifara svrstanih u šest grupa, i to: I grupa dan rođenja, II grupa mjesec rođenja, III grupa godina rođenja, IV grupa broj registra, V grupa kombinacija spola i rednog broja za lica rođena istog dana (tri cifre) i VI grupa kontrolni broj. Jedinstveni matični broj je uvijek sam po sebi lični podatak jer je neponovljiv i odnosi se na jedno fizičko lice. Nadalje, on uvijek sadrži određene informacije o licu: datum rođenja, spol, te područje rođenja, što dodatno problematizuje njegovu širu upotrebu u smislu zaštite privatnosti.

Svrha uvođenja i obrade jedinstvenog matičnog broja je jedinstvena identifikacija lica u evidencijama javnog sektora i mogućnost upoređivanja i provjere različitih statusa pojedinaca u

okviru tih evidencija. Kako je jedinstveni matični broj nacionalni identifikacijski broj u BiH, njegovo korištenje je moguće samo u skladu članom 18. Zakona o jedinstvenom matičnom broju.

Agencija je u dosadašnjem radu, u velikom broju ispitivanih slučajeva, utvrdila nezakonitu obradu jedinstvenog matičnog broja. Problem je proizlazio iz nejasne odredbe koja je propisivala obradu jedinstvenog matičnog broja. S tim u vezi, Agencija je 2011. godine inicirala izmjene Zakona o jedinstvenom matičnom broju na način da se obrada ovog podatka može propisati samo posebnim zakonom a nikako nižim pravnim aktom. Zakon je izmijenjen, stanje je poboljšano ali je ostao problem koji je nemoguće riješiti intervencijama u Zakonu. Glavni problem svakako predstavlja njegova struktura s jedne strane i sve veća opravdana potreba za obradom jednog broja na osnovu koga se fizičko lice može jedinstveno identifikovati.

Agencija je stava da bi uvođenje jedinstvenog identifikatora drugačije strukture bilo bolje rješenje od sadašnjeg rješenja, koji predstavlja jedinstveni matični broj. Neutralna struktura jedinstvenog identifikatora sa aspekta zaštite privatnosti je jedino i prihvatljiva. Osim toga, uvođenje novog neutralnog identifikatora, po uzoru na pojedine zemlje u okruženju, promijenilo bi odnos prema istom. Na taj način bi se onemogućila naslijeđena praksa posjedovanja i korištenja jedinstvenog matičnog broja bez realne potrebe, čime bi se izbjegao i rizik od njegove zloupotrebe.

Naravno, treba se ugledati na uporedno pravo i praksu drugih država. Tako, obzirom na svrhu njegovog ustanovljenja, Republika Hrvatska, je promijenila strukturu i naziv jedinstvenog identifikatora. U Republici Hrvatskoj jedinstveni identifikator predstavlja broj, koji nema strukturu sa određenim značenjem već je njegova struktura u potpunosti neutralna.

Direktivom 95/46/EC Evropskog parlamenta i Vijeća o zaštiti pojedinaca u okviru automatske obrade ličnih podataka, te slobodnom toku tih podataka, u Odjeljku III. člana 8. tačka 7. je propisano „Države članice će odrediti uslove pod kojim se nacionalni identifikacijski broj ili bilo koja druga identifikacijska oznaka opšte primjene može obrađivati“. I nova Opšta uredba o zaštiti podataka u članu 87. takođe reguliše obradu nacionalnog identifikacijskog broja.

U cilju uvođenja novog nacionalnog identifikatora neutralne strukture, nadležno ministarstvo bi trebalo pokrenuti aktivnosti na donošenju adekvatnih zakonskih rješenja. Na taj način bi se uspostavio potrebiti balans između zaštite ličnih podataka sa jedne i slobodnog protoka ličnih podataka sa druge strane.

2.3. Novo evropsko zakonodavstvo o zaštiti ličnih podataka

Evropski parlament i Vijeće Evropske unije donijeli su Uredbu 2016/679 o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom ličnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju van snage Direktive 95/46/EZ (Opšta uredba o zaštiti podataka). Sama činjenica da je oblast zaštite ličnih podataka bila jedan od prioriteta za Evropsku uniju, u 2016. godini, govori o aktuelnosti i značaju zaštite ličnih podataka, kao jednog od osnovnih ljudskih prava.

Opšta uredba o zaštiti podataka stvorit će jasnoću uspostavljanjem jednog Zakona u cijeloj Evropskoj uniji, a zamjenit će trenutnu Direktivu 95/46/EC za zaštitu podataka, koja datira iz 1995. kada je Internet bio na svojim počecima kako bi se građanima pružila veća kontrola nad vlastitim podacima u digitaliziranom svijetu pametnih telefona, društvenih medija, internet bankarstva i globalnih transfera. Direktiva je bila ograničena jer je bila samo direktiva, predstavljala je minimum

pravnih standarda koje su članice Evropske unije trebale unijeti u svoje nacionalne zakone o zaštiti podataka, jer u suprotnom svaka članica bi mogla izrađivati vlastite zakone.

Opšta uredba o zaštiti podataka, neposredno nameće jedinstveni režim zakona sigurnosti podataka za sve članice Evropske unije. Nema potrebe za države članice da usvajaju zakonske propise jer nakon usvajanja Opšta uredba o zaštiti podataka postaje zakon u svakoj državi članici. Opšta uredba o zaštiti podataka stupila je na snagu 25. maja 2016., s tim da će se ista primjenjivati u svim državama članicama dvije godine nakon ovog datuma, od 25. maja 2018.

Prije svega, Opšta uredba o zaštiti podataka štiti pravo na zaštitu ličnih podataka ali u isto vrijeme i na isti način prepoznaje značaj obrade ličnih podataka za opšti napredak čovječanstva. Znači, zaštita ličnih podataka ni u kom slučaju ne znači da se lični podaci ne obrađuju već upravo suprotno. Svakim danom je sve veća potreba za obradom ličnih podataka kako od strane javnih tako i privatnih subjekata. Obrada naravno, podrazumijeva i razmjenu a bez toga nema napretka u bilo kom društvenom segmentu. Zbog toga je potreban kvalitetan zakon kojim će se to na najbolji način urediti. Upravo je to jedan od razloga zbog čega se Evropski parlament i Vijeće odlučilo za uredbu koja treba spriječiti različitosti u zaštiti ličnih podataka i otkloniti prepreke za protok ličnih podataka.

Opštom uredbom o zaštiti podataka ojačana su prava nosioca podataka kao i obaveze onih koji obrađuju lične podatke. Tako, jasnije i opširnije garantuju se prava na informacije o obradi ličnih podataka, pravo na ispravke i brisanje ličnih podataka (pravo na zaborav), pravo na prigovor, građani će moći odlučivati koje lične podatke žele podijeliti i tako ponovo dobiti kontrolu nad svojim ličnim podacima i drugo. S druge strane preciziraju se i proširuju obaveze onih koji obrađuju lične podatke te se uvodi obaveza imenovanja službenika za zaštitu podataka, uspostavljanje i praćenje kodeksa ponašanja prilikom obrade ličnih podataka, sertifikacija i slično.

Poseban značaj dat je nezavisnim nadzornim organima koja moraju uspostaviti visoke standarde nezavisnosti i kvalifikacije da bi bili kompetentni za zadatke koji su im dati u nadležnost.

Tu su naravno riješena i druga bitna pitanja kao što je kažnjavanje, obrada ličnih podataka u odnosu na: slobodu izražavanja i informisanja, pristup službenim dokumentima, nacionalni identifikacijski broj, arhivske, naučne i istorijske, te statističke svrhe i drugo.

Odobrena nova pravila prikladna su za digitalno doba i ova reforma smatra se velikim uspjehom, kao i žestoko evropsko "da" jakim pravima potrošača i konkurenciji u digitalnom dobu. Nova evropska pravila o zaštiti podataka stvaraju povjerenje, pravnu sigurnost i pravednije tržišno takmičenje, kao i visoki i ujednačeni nivo zaštite podataka širom Evropske unije za digitalno doba.

Paket reforme zaštite podataka također uključuje i Direktivu o prenosima podataka u svrhu rada policije i pravosuđa - Direktiva (EU) 2016/680 Evropskog parlamenta i Vijeća od 27. aprila 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom ličnih podataka od strane nadležnih organa u svrhe sprječavanja, istrage, otkrivanja ili progona krivičnih djela ili izvršavanja krivičnih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju van snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP.

Ova Direktiva stupila je na snagu 6. maja 2016. godine, a države članice trebaju zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja sa Direktivom donijeti do 06. maja 2018. godine. Države članice će imati dvije godine da preuzmu odredbe Direktive u svoje državno zakonodavstvo.

Direktiva će se primjenjivati na prekogranični prenos podataka unutar Evropske unije i po prvi put postaviti će minimalne standarde za obradu podataka u policijske svrhe u svakoj državi članici.

Nova pravila za prenos podataka osigurat će bolju policijsku saradnju, imat će za cilj zaštitu pojedinaca, bilo žrtava, kriminalaca ili svjedoka, postavljanjem jasnih prava i ograničenja na prenos podataka u svrhu prevencije, istrage, otkrivanja i procesuiranja krivičnih djela ili izvršenje krivičnih sankcija, uključujući zaštitu i sprječavanje ugrožavanja javne sigurnosti, a istovremeno olakšavanje bolje i uspješnije saradnje između organa za provođenje zakona. Ova Direktiva postaće moćan i koristan alat koji će pomoći organima da razmjenjuju lične podatke jednostavno i uspješno, poštujući u isto vrijeme osnovno pravo na privatnost.

Shodno naprijed navedenom, potrebno je da nadležna ministarstva planiraju aktivnosti kojima će izvršiti usklađivanje domaćeg zakonodavstva sa pomenutom Uredbom i Direktivom.

2.4. Problemi u radu Agencije

U proteklih osam godina, od osnivanja Agencije, učinjen je primjetan napredak na polju zaštite ličnih podataka u čemu je Agencija imala podršku Parlamentarne skupštine BiH i Vijeća ministara BiH. Agencija, shodno njenoj nezavisnosti, predstavlja resurs Parlamentarne skupštine BiH. Ipak, Vijeće ministara BiH kroz određene aktivnosti i odluke utiče na rad Agencije. U posljednje vrijeme određene odluke i postupci Vijeća ministara BiH u mnogome otežavaju rad Agencije.

Ovdje ističemo slučajeve koji dovode u pitanje zakonitost rada Agencije:

1. Agencija je, 2013. godine, pokrenula proceduru donošenja novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji. Razlozi za izradu novog Pravilnika su usklađivanje sa Odlukom o načelima za utvrđivanje unutrašnje organizacije organa uprave BiH i Odlukom o razvrstavanju radnih mjesta i kriterija za opis poslova radnih mjesta u institucijama BiH.

Vodeći računa o nadležnostima i djelokrugu rada Agencije, kao i ograničavajućim finansijskim sredstvima, predloženim Pravilnikom broj izvršilaca u Agenciji je ostao isti, ali je promijenjena struktura zaposlenih i to na način da je smanjen broj zaposlenika, a povećan broj državnih službenika. Zaposlenička radna mjesta za administrativno tehničke poslove kod zamjenika i pomoćnika direktora su ukinuta (ukupno četiri). Od toga povećan je broj državnih službenika, i to stručnih savjetnika za inspekcijski nadzor za tri izvršioca. Osim toga, predloženo je organizovanje pisarnice kao posebne cjeline u sastavu Sektora za administraciju i sistematizovanje radnog mjesta šef pisarnice – referent specijalista, u skladu sa važećim odlukama. Razlog za uvođenje ovih rješenja u Prijedlogu pravilnika su dosadašnji pokazatelji i iskustva u radu Agencije, imajući u vidu njenu nadležnost i osnovnu funkciju koja proizilazi iz Zakona. Naime, osnovna djelatnost Agencije jeste na inspektorima Agencije i zbog toga je povećan broj istih sa sedam na deset. Isto se moglo postići ukidanjem radnih mjesta administrativno tehničkih poslova kod zamjenika i kod tri pomoćnika direktora. Sasvim logično ukazala se potreba da se organizacijski ojača administracija s obzirom da se broj izvršilaca smanjio. Upravo zbog toga je predloženo formiranje pisarnice i uvođenje radnog mjesta šef pisarnice – referent specijalista. Ovim se postiže ekonomičnost, racionalnost i ekspeditivnost kao i ušteda finansijskih sredstava i prostora.

Na ovaj prijedlog Pravilnika, izuzev sugestije u pogledu predloženog alternativnog stepena stručne spreme, a što je i uvaženo, Ministarstvo pravde nije imalo primjedbi.

Agencija nije mogla prihvatiti sugestiju Ureda za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH kojom se tražilo da se za poziciju direktora i zamjenika direktora propiše sedam godina

radnog iskustva kako je to propisamo Odlukom imajući u vidu činjenicu da Zakon propisuje da kandidat za direktora i zamjenika direktora mora imati pet godina radnog iskustva na poslovima rukovođenja u upravi.

Takode, Agencija nije mogla prihvatiti uslov Ministarstva finansija i trezora BiH da se radno mjesto referent – šef pisarnice ukine. Za Agenciju je neprihvatljiv proizvoljan zahtjev i obrazloženje Ministarstva da Agencija u proteklom periodu nije imala problema u svom radu bez tog radnog mjesta. Naime, Agencija je i u proteklom periodu imala problema ali je iste uglavnom uspješno rješavala. Prijedlog Pravilnika sa obrazloženjem Agencija je 19.05.2016. godine dostavila Vijeću ministara BiH na saglasnost. Agencija nikada nije dobila odgovor.

2. Vijeće ministara BiH je usvojilo Pravilnik o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama Bosne i Hercegovine u kome za Agenciju nisu predviđena vozila za inspeksijski nadzor. Agencija raspolaže sa tri službena vozila i to tipa: „Pasač“, „Oktavia“ i „Fabia“, što ne odgovara potrebama Agencije. Naime, Pravilnikom je predviđeno da Agencija može raspolagati samo sa već postojećim brojem i kategorijom vozila, te da pravo korištenja imaju direktor, zamjenik direktora i u svrhe kurirsko – administrativnih poslova.

Ovakvo rješenje dovodi u pitanje obavljanje osnovne djelatnosti Agencije. Treba imati u vidu činjenicu da prvo ovlaštenje Agencije, propisano članom 40. stav (2) tačka a) Zakona, je da „putem inspekcije vrši nadzor nad ispunjavanjem obaveza propisanih ovim zakonom“. U članu 2. stav (2) Pravilnika definisano je da su „službena specijalizovana vozila“ i vozila za obavljanje „... i inspeksijskih aktivnosti,...“. Samim tim, po automatizmu se u članu 13. Pravilnika trebala navesti i Agencija gdje su pobrojane institucije BiH, koje obavljaju inspeksijske poslove. Zbog čega to nije urađeno nije poznato. Agencija je ovo pokušala ispraviti ali bezuspješno jer Ministarstvo finansija i trezora BiH to onemogućava. Sadašnja situacija je neodrživa jer je Agencija onemogućena da izvršava jedno od svojih osnovnih ovlaštenja, čime se dovodi u pitanje opravdanost njenog postojanja. Nadalje, tu su postupci pred sudovima za prekršaje, obuke, razni sastanci i skupovi i slično na kojima je neophodno učešće predstavnika Agencije. Uštede, na šta se poziva Ministarstvo, ne mogu dovoditi u pitanje zakonit rad institucija i nije nam jasan pravi razlog za negativno mišljenje Ministarstva finansija i trezora BiH. Agencija ne spori da su implementacijom Pravilnika učinjene uštede, naprotiv, podržavamo svaki oblik štednje u javnom sektoru ako je to realno i razumno.

3. Vijeće ministara BiH je na 46. sjednici, održanoj 03.03.2016. godine zaključilo da su sve institucije Bosne i Hercegovine iz nadležnosti Vijeća ministara BiH, prije raspisivanja oglasa radi popune upražnjenih ili novih radnih mjesta, obavezne pribaviti saglasnost Vijeća ministara BiH.

U Agenciji je, dana 01.02.2016. godine, pretao radni odnos državnom službeniku, koji je radio na poziciji Višeg stručnog saradnika za postupke po prigovorima, na osnovu eksternog premještaja. Donesena je odluka o potrebi prijema novog državnog službenika na tu poziciju i od Agencije za državnu službu BiH je zatraženo da javno objavi oglas za upražnjeno radno mjesto. Agencija za državnu službu BiH je dostavila obavještenje da ne mogu raspisati javni oglas zbog predmetnog zaključka Vijeća ministara. Dana 31.03.2016. godine, putem Generalnog sekretarijata, zatražena je saglasnost Vijeća ministara BiH a nakon toga 21.04.2016. godine dostavljena i urgencija ali do danas nismo dobili odgovor.

Zakonom o izvršenju budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2016. godinu određeno je da Agencija u 2016. godini ima 27 zaposlenih. Od 01.02.2016. godine Agencija ima 26 zaposlenih i onemogućavanje zaposlenja na osnovu zaključka Vijeća ministara BiH predstavlja kršenje Zakona o izvršenju budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2016. godinu. Dakle, veću pravnu snagu ima zaključak Vijeća ministara BiH nego Zakon o izvršenju budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2016. godinu.

Jedan od osnovnih zadataka i stalnih prioriteta Agencije jeste upravo postupanje po prigovorima građana. Pravilnikom su sistematizovana dva izvršioca za postupke po prigovorima i trenutno su oba upražnjena. Svjesni smo trenutne teške finansijske situacije, međutim ne prihvatamo selektivan pristup odobravanju dodatnog zapošljavanja. Ne umanjujući značaj ni jedne institucije, mada su mnoge svojim radom dovele isti u pitanje, cijenimo da je jačanje kapaciteta Agencije prioritet.

Iz naprijed navedenih razloga, primorani smo da smanjimo inspeksijske nadzore, obustavimo saradnju sa agencijama za državnu službu, smanjimo izdavanje prekršajnih naloga i sl. O navedenim problemima upoznali smo predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH i njegove zamjenike. Agencija nikada nije dobila odgovor.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Agenciji je sistematizovano 45 radnih mjesta a trenutno je zaposleno 26 službenika. Dakle, nakon devet godina popunjenost Agencije je ispod 60%. Osim svih drugih odsustava sa posla u izvještajnom periodu samo zbog bolovanja u 2016. godini odsustvovalo se 629 dana (u prosjeku svaki radni dan dva i po radnika). Bez ikakve dvojbe treba istaći da su odsustvovanja bila opravdana.

Potrebno je istaknuti da se države u demokratskom svjetlu najbolje legitimišu upravo odnosom prema ljudskim pravima što podrazumijeva i odnos prema institucijama koje se bave zaštitom ljudskih prava gdje značajno mjesto ima Agencija. Agencija bez adekvatnih ljudskih i finansijskih potencijala neće moći odgovoriti svojim nadležnostima što će se negativno odraziti i na zaštitu ljudskih prava a time i javni interes u ovoj oblasti. Ponavljamo, prema svim Izvještajima Evropske komisije o napretku Bosne i Hercegovine, pa i najnovijim za 2016. godinu, osim konstatacije da je postignut izvjestan napredak u oblasti zaštite ličnih podataka, između ostalog se navodi i sljedeće „Potrebno je povećati nivo kadrovske popunjenosti Agencije za zaštitu ličnih podataka.“

Imajući u vidu gore navedene činjenice očekujemo da će Parlamentarna skupština BiH podržati Agenciju u prevazilaženju navedenih problema.

III. RAD AGENCIJE ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA U BOSNI I HERCEGOVINI

3.1. Nadležnosti Agencije

Agencija je samostalna upravna organizacija osnovana da bi osigurala zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini. U tom smislu, članom 40. Zakona definisane su nadležnosti Agencije:

- ❖ nadgledanje provođenja odredbi ovog Zakona i drugih zakona o obradi ličnih podataka,
- ❖ postupanje po podnesenim prigovorima nosilaca podataka,
- ❖ podnošenje Parlamentarnoj skupštini BiH godišnjeg izvještaja o zaštiti ličnih podataka, koji treba da bude dostupan javnosti,

- ❖ praćenje uslova za zaštitu ličnih podataka davanjem prijedloga za usvajanje ili izmjenu zakona koji se odnosi na obradu ličnih podataka, te davanje mišljenja s prijedlozima tih zakona i staranje o ispunjavanju kriterijuma zaštite podataka koji proističu iz međunarodnih sporazuma obavezujućih za Bosnu i Hercegovinu.

3.2. Ovlaštenja Agencije

U cilju uspješnog obavljanja poslova i zadataka, zakonodavac je Agenciji dao sljedeća ovlaštenja:

- ❖ putem inspekcije vrši nadzor nad ispunjavanjem obaveza propisanih ovim Zakonom,
- ❖ vodi Glavni registar,
- ❖ prima primjedbe i prigovore građana koje se odnose na kršenje ovog Zakona,
- ❖ donosi provedbene propise, smjernice ili druge pravne akte, u skladu sa Zakonom,
- ❖ nalaže blokiranje, brisanje ili uništenje podataka, privremenu ili trajnu zabranu obrade, upozorava ili opominje kontrolora,
- ❖ izriče kazne u prekršajnom postupku, odnosno podnosi zahtjev za pokretanje postupka u skladu sa ovim Zakonom,
- ❖ daje savjete i mišljenja u vezi sa zaštitom ličnih podataka,
- ❖ sarađuje sa sličnim organima u drugim državama,
- ❖ vrši druge dužnosti propisane Zakonom,
- ❖ vrši nadzor nad iznošenjem ličnih podataka iz Bosne i Hercegovine.

Ovim ovlaštenjima stvorena je realna pretpostavka da se Agencija adekvatno bavi zaštitom ličnih podataka. Agencija u ocjeni zakonitosti obrade ličnih podataka u svakom konkretnom slučaju mora da odgovori na četiri pitanja, i to:

1. Da li je došlo do miješanja u ovo pravo?
2. Da li je miješanje u skladu sa zakonom?
3. Da li se obrada vrši u svrhu ostvarenja jednog od legitimnih ciljeva?
4. Da li je miješanje neophodno i proporcionalno u demokratskom društvu?

3.3. Nezavisnost i kapaciteti Agencije

Nezavisnost Agencije je nedjeljiva od kapaciteta iz prostog razloga što samo Agencija sa dovoljno kapaciteta može biti nezavisna. O značaju nezavisnosti Agencije govori se u svim dosadašnjim Izvještajima Evropske komisije o napretku BiH ali bez posebnih pozitivnih efekata. Da stvari budu gore doprinijelo je Vijeće ministara BiH svojim odlukama i postupcima, kao što smo to naprijed naveli.

Nezavisnost Agencije je jedan od ključnih faktora za realizaciju međunarodno preuzetih obaveza i za efikasan i pravilan rad Agencije. Potpuna nezavisnost Agenciji daje legitimitet da se bavi povjerenim poslovima. Značaj nezavisnosti Agencije, kao jednog od ključnih instituta zaštite ličnih podataka, nameće potrebu da se u svakom Izvještaju o zaštiti ličnih podataka da osvrt i na ovaj segment.

Prije svega, nadzorni organ mora imati nezavisnu organizaciju. Član 35. Zakona u stavovima (1) i (2) propisuje „Agencija je samostalna upravna organizacija osnovana da bi se osigurala zaštita

ličnih podataka, na čijem je čelu direktor“ i „Agencija djeluje potpuno nezavisno u izvršavanju dužnosti koje su joj povjerene“. Direktora i zamjenika direktora Agencije imenuje Parlamentarna skupština BiH, koja ih može suspendovati i razriješiti prije isteka mandata u taksativno nabrojanim okolnostima u članu 45. Zakona. Ovim rješenjem je ojačan legitimitet Agencije iza koga stoji Parlamentarna skupština BiH. Agencija ne podnosi izvještaj o radu Parlamentarnoj skupštini BiH, već izvještaj o zaštiti ličnih podataka, čime se želi spriječiti uticaj na Agenciju. To ni u kom slučaju ne isključuje odgovornost i profesionalnost u radu Agencije, već ih osnažuje. Nezavisnost za sobom povlači zabranu obavljanja bilo kojih profitabilnih djelatnosti i drugih djelatnosti koje bi mogle ugroziti uvjerenje u njenu nezavisnost. Naglašavamo pojam „uvjerenje“ koji spada u subjektivni sud pojedinca o nezavisnosti Agencije i koji je samim tim posebno zahtjevan. Nezavisnost i odgovornost su u direktnoj proporciji, i funkcionišu po sistemu spojenih posuda, što veća nezavisnost to je i veća odgovornost.

Finansijska nezavisnost Agencije kao posebnog budžetskog korisnika osigurana je članom 36. Zakona, koji reguliše da se sredstva potrebna za finansiranje rada Agencije osiguravaju iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine. Međutim, sam postupak usvajanja Zakona o budžetu otvara mogućnosti uticaja na Agenciju, te bi bilo potrebno obezbijediti veći uticaj Parlamentarne skupštine BiH u tom dijelu.

Zaposleni u Agenciji imaju status državnih službenika i zaposlenika. Problem predstavlja sadašnje rješenje u Zakonu o državnoj službi u institucijama BiH, gdje se u postupku prijema državnih službenika kao glavna institucija nalazi Agencija za državnu službu. Učešće direktora je simbolično što je svakako neprihvatljivo i negativno utiče na nezavisnost Agencije. Zakonom o državnoj službi u institucijama BiH je propisano da su od njegove primjene izuzeti zaposleni u Centralnoj banci BiH i u Kancelariji ombudsmena za ljudska prava u BiH. Međutim, nameće se principijelno pitanje zbog čega samo ove dvije institucije. Državni službenici Agencije postupaju u predmetima gdje se kao kontrolor pojavljuje Agencija za državnu službu što dovodi u pitanje njihovu nepristrasnost.

Agencija nije klasični organ uprave, jer njen glavni zadatak je da nadzire provođenje zakona kojima je regulisana obrada i zaštita ličnih podataka, što podrazumijeva ocjenu zakonitosti obrade ličnih podataka. Ovo su samo neki od osnova i parametara po kojima se Agencija bitno razlikuje od drugih upravnih organizacija i ona svakako treba biti pozicionirana u nezavisne organe u punom kapacitetu u svim zakonima koji regulišu to pitanje.

Agencija mora imati kapacitete za izvršavanje povjerenih nadležnosti i ovlaštenja. Trenutno Agencija nema potrebne kapacitete (broj zaposlenih, budžet, smještaj, vozila i sl.), da bi zakonito i efikasno obavljala poslove koji su joj povjereni. Aktivnosti poput inspeksijskih nadzora, postupaka po prigovorima, mišljenja, izdavanja prekršajnih naloga, učestvovanja u postupcima pred sudovima, održavanje Glavnog registra i drugo su vrlo zahtjevne i podrazumijevaju dovoljne kapacitete.

Agencija je ovlaštena da izdaje autoritativne naloge. Kada Agencija uoči nezakonitu obradu ličnih podataka, nalaže mjere koje je kontrolor dužan da preduzme u određenom roku i da o tome informiše Agenciju. Isti član propisuje da Agencija može da zahtijeva od kontrolora ili obrađivača da joj dostavi informaciju ili dozvoli uvid u bilo koji dokument i evidenciju u kojima mogu da budu lični podaci. Agencija ima pravo da uđe u prostorije u kojima se vrši obrada ličnih podataka, državne i službene tajne ne predstavljaju prepreku za Agenciju, a javni organi obavezni su da Agenciji na njen zahtjev pruže pomoć u vršenju njene nadležnosti. Naravno, ovo je na adekvatan način praćeno kaznenim odredbama. Rješenja Agencije su konačna i mogu biti predmet ocjene samo u upravnom sporu pred Sudom BiH.

Jedna od zakonskih obaveza Agencije je da prati stanje u oblasti zaštite ličnih podataka i da s tim u vezi daje prijedloge, inicijative i mišljenja. U proteklom periodu je Agencija to i radila. Međutim, postoji problem što predlagači propisa kojima se reguliše zaštita ličnih podataka, u pravilu, ne dostavljaju prijedloge Agenciji na mišljenje, jer to nije sistemski riješeno. U Bosni i Hercegovini postoji 14 zakonodavnih organa koji donose zakone kojima se uređuje obrada i zaštita ličnih podataka. Posebno je važno ponovo ukazati na slučajeve da javni organi čije su obrade ličnih podataka bile predmet procjena Agencije i kao takve ocijenjene neprihvatljivim, pribjegavaju izmjenama zakona i na taj način nastoje legalizirati takvu obradu. To je svakako neprihvatljivo, jer pukim zakonskim propisivanjem ne znači da je ta obrada ličnih podataka ustavna i opravdana.

Širenje znanja o zaštiti ličnih podataka u okviru komunikacije sa javnošću jedan je od osnovnih instrumenata, koji omogućavaju efikasnost rada svakog nadzornog organa koje se bavi zaštitom ličnih podataka. Agencija radi aktivno na promociji prava koja proizlaze iz zaštite ličnih podataka te redovito izvještava javnost o svojim aktivnostima.

3.4. Inspekcijski nadzori

U izvještajnom periodu izvršena su 103 inspekcijska nadzora, od toga 56 redovnih, 36 vanrednih, te jedan revizijski.

3.4.1. Redovni inspekcijski nadzori

Redovni inspekcijski nadzori izvršeni su na osnovu Godišnjeg plana rada inspekcijskih nadzora, u skladu sa kojim su doneseni mjesečni planovi rada.

Godišnji plan inspekcijskih nadzora donosi se sa ciljem usmjeravanja nadzora prema tačno određenim sektorima, radi sagledavanja stanja u toj oblasti. Mjesečnim planovima rada inspekcije su utvrđeni kontrolori koji će biti predmet nadzora.

Redovni inspekcijski nadzori su izvršeni u pravnim licima koja pružaju telekomunikacijske usluge, pravnim licima kojima je omogućen pristup registrima i evidencijama ličnih podataka koje vode javni organi i tužilaštvima.

- ***Inspekcijski nadzori u pravnim licima, pružaocima telekomunikacijskih usluga***

Inspekcijskim nadzorima je obuhvaćeno 47 subjekata koji pružaju telekomunikacijske usluge interneta, kablovske televizije i fiksne i mobilne telefonije. Odabir ovih subjekata je izvršen na osnovu izdatih dozvola za pružanje navedenih usluga, objavljenih na službenoj stranici Regulatorne agencije za komunikacije BiH, metodom slučajnog uzorka.

Inspekcijskim nadzorima je utvrđeno da većina navedenih subjekata nije izvršila formalno – pravne obaveze propisane Zakonom, što znači da nisu prijavili zbirke ličnih podataka u Glavni registar Agencije, nisu donijeli plan sigurnosti ličnih podataka, niti uspostavili posebne evidencije o ličnim podacima koji su dati trećoj strani i svrsi zbog koje su dati, te evidenciju o odbijenim zahtjevima nislaca ličnih podataka za pristup svojim podacima. Osim nedostataka, koji se odnose na ispunjavanje obaveza propisanih Zakonom, kod ovih kontrolora je utvrđeno da prilikom uspostavljanja ugovornog odnosa sa korisnicima usluga, od korisnika fizičkih lica zahtijevaju jedinstveni matični broj a u velikom broju slučajeva i kopiju lične karte.

Pravna lica, pružaoci telekomunikacijskih usluga sa korisnicima zaključuju ugovore o pružanju telekomunikacijskih usluga. Dakle, radi se o ugovornom odnosu na koji se primjenjuje Zakon o obligacionim odnosima i Zakon o komunikacijama. Prema ovim propisima jedinstveni matični broj i kopija lične karte nisu bitni elementi ugovora. Nesporno je pravo pravnih lica koja pružaju telekomunikacijske usluge da trebaju utvrditi identitet korisnika usluga. U tom smislu identifikacija korisnika usluge se može izvršiti uvidom u identifikacijski dokument korisnika usluge, te evidentiranjem broja i naziva organa koji je isti izdao. Na osnovu ovih podataka se od nadležnih organa mogu zahtijevati i drugi podaci koji mogu biti neophodni u eventualno drugim postupcima, kao što je postupak naplate sudskim putem.

Uslovi za obradu jedinstvenog matičnog broja i kopije lične karte propisani su u Zakonu o jedinstvenom matičnom broju i Zakon o ličnoj karti. Prema istim propisima ovi lični podaci se mogu koristiti ako je to propisano posebnim zakonom.

Od ukupnog broja izvršenih inspekcijskih nadzora, 3 nisu riješena, jer su izvršeni krajem 2016. godine.

• *Inspekcijski nadzori u finansijskim subjektima*

Ovi nadzori su nastavak inspekcijskih aktivnosti u finansijskom sektoru koji su u velikoj mjeri izvršeni u 2015. godini, i o čemu smo detaljnije izvještavali u proteklom periodu. U pitanju su finansijski subjekti, koji u skladu sa registrovanom djelatnošću imaju pristup ličnim podacima u Centralnom registru kredita kod Centralne banke BiH. Podsjećamo, predmet ovih inspekcijskih nadzora je utvrđivanje činjenica i okolnosti pod kojima su zaposlenici tih subjekata izvršili pristup ličnim podacima u Centralnom registru kredita koje vodi Centralna banka BiH. Pojedinačni kontrolisani pristupi odabrani su metodom slučajnog uzorka a prema podacima iz elektronske evidencije pristupa Centralne banke BiH.

Redovni inspekcijski nadzori su izvršeni u četiri banke i jednoj mikrokreditnoj fondaciji.

Inspekcijskim nadzorima je utvrđeno da su službenici navedenih subjekata izvršili pristupe podacima u Centralnom registru kredita pravnih i fizičkih lica u BiH, u skladu sa važećim propisima i da su pristupi osnovani.

• *Inspekcijski nadzori u tužilaštvima*

I ove aktivnosti su preduzete kao nastavak redovnih inspekcijskih nadzora u tužilaštvima koje su započete u 2014. godini a obustavljene zbog vođenja istrage protiv direktora Agencije.

Predmet inspekcijskih nadzora bile su zbirke ličnih podataka i ispunjavanje obaveza propisanih Zakonom. Izvršeni su inspekcijski nadzori u preostala četiri tužilaštva, među kojima i u Tužilaštvu BiH.

Nakon izvršenih nadzora donesena su rješenja za Kantonalno tužilaštvo Posavskog kantona i za Okružno javno tužilaštvo u Doboju. Konstatovano je da je Kantonalno tužilaštvo Posavskog kantona ispunilo sve formalno – pravne obaveze propisane Zakonom, osim prijave zbirki ličnih podataka Agenciji, dok Okružno javno tužilaštvo u Doboju nije izvršilo ni jednu od tih obaveza, pa su u skladu s tim naložene mjere.

Za druga dva Tužilaštva nisu donesena rješenja, jer su nadzori izvršeni krajem 2016. godine.

• **Kontrolori kojima su naložene upravne mjere:**

1. Europronet Bosnia d.o.o. Sarajevo
2. T3 d.d. Sarajevo
3. Softnet d.o.o. Sarajevo
4. Airaba d.d Sarajevo
5. Team Consulting d.o.o Sarajevo
6. Alfanet d.o.o. Prijedor
7. Alvatel d.o.o. Zenica
8. Team:Media d.o.o Sarajevo
9. Bridistel d.o.o. Brčko distrikt BiH
10. Elta kabel d.o.o. Doboj
11. Akt.online d.o.o. Sarajevo
12. Jetstream d.o.o. Sarajevo
13. Hesel d.o.o. Kakanj
14. IZI mobil telekomunikacije d.o.o. Sarajevo
15. Dasto Semtel d.o.o.Bijeljina
16. Telrad Net d.o.o. Bijeljina
17. Media-net BH d.o.o. Sarajevo
18. Austrofon d.o.o. Tuzla
19. Formea d.o.o. Visoko
20. Global internet d.o.o. Novi Travnik
21. K-net d.o.o. Derventa
22. Mreža d.o.o. Mostar
23. Pincom d.o.o. Mostar
24. Katarina d.o.o. Mostar
25. Elta-MT d.o.o. Tuzla
26. Elit-M d.o.o. Bijeljina
27. Amb-net d.o.o. Živinice
28. Media sky d.o.o. Živinice
29. Miss.net d.o.o. Bihać
30. Telinea d.o.o. Bihać
31. Ćutuk d.o.o. Žepče
32. Moning d.o.o. Žepče
33. Stokić d.o.o. Doboj
34. Navigo SC d.o.o. Banja Luka
35. Blicnet d.o.o. Banja Luka
36. MH „Elektroprivreda RS“ Trebinje, ZP „Elektro Doboj“ a.d. Doboj
37. Telesky d.o.o. Gradačac
38. DSL Elektronika d.o.o. Modriča
39. Star-Tel d.o.o. Stolac
40. ASK Radio Studio Ilidža
41. Lanaco d.o.o. Banja Luka
42. Trion tel d.o.o. Banjaluka
43. Teleklik d.o.o. Banjaluka
44. TeleGroup d.o.o. Banja Luka
45. KG-1 d.o.o. Goražde
46. Neon solucije d.o.o. Kalesija
47. Siol d.o.o. Sarajevo
48. Tužilaštvo Bosne i Hercegovine
49. Kantonalno tužilaštvo Unsko-sanskog kantona Bihać

3.4.2. Revizijski inspekcijski nadzori

U toku 2016. godine izvršen je jedan revizijski inspekcijski nadzor, u OŠ „Đura Jakšić“ Banja Luka, u cilju kontrole izvršenja naloženih mjera Agencije, koje su donesene po prigovoru N.M. zbog nezakonitog korištenja videonadzora.

I ovom prilikom moramo istaknuti da s obzirom na ograničene kapacitete, Agencija nije bila u mogućnosti da izvrši veći broj revizijskih nadzora. Na ovaj način se dovodi u pitanje njena efikasnost. Samo ako se u potpunosti i na pravilan način može kontrolisati da li su izvršene naložene mjere Agencije onda će i efekti njenog rada biti optimalni.

3.4.3. Vanredni inspekcijski nadzori

Vanredni inspekcijski nadzori se vrše ukoliko se u postupku po prigovoru ili postupku po službenoj dužnosti, utvrđivanje činjenica i okolnosti značajnih za rješavanje ne može postići na drugi način.

Izvršeno je ukupno 36 vanrednih inspekcijskih nadzora, od čega 28 u postupku po prigovoru, a osam u postupku po službenoj dužnosti. Kontrolori u kojima su izvršeni vanredni inspekcijski nadzori su različiti: opštinski organi, komunalna preduzeća, operateri telekomunikacija, banke, domovi zdravlja, marketinška preduzeća, prodajni objekti, stambeni objekti, školske, predškolske ustanove i dr.

Više pojedinosti u vezi izvršenih inspekcijskih nadzora biće obrađeno u dijelu koji se odnosi na prigovore ili postupke po službenoj dužnosti.

3.4.4. Žalbe kontrolora

Na rješenje inspektora doneseno u postupku redovnog i vanrednog inspekcijskog nadzora, kontrolor može izjaviti žalbu direktoru Agencije kao drugostepenom organu.

U izvještajnom periodu, izjavljene su četiri žalbe kontrolora na rješenje inspektora. Žalbe su izjavila tri kontrolora iz javnog sektora i jedan kontrolor iz privatnog sektora. U svim slučajevima žalbe su odbijene kao neosnovane.

3.4.5. Inspekcijski nadzori iz 2015. godine

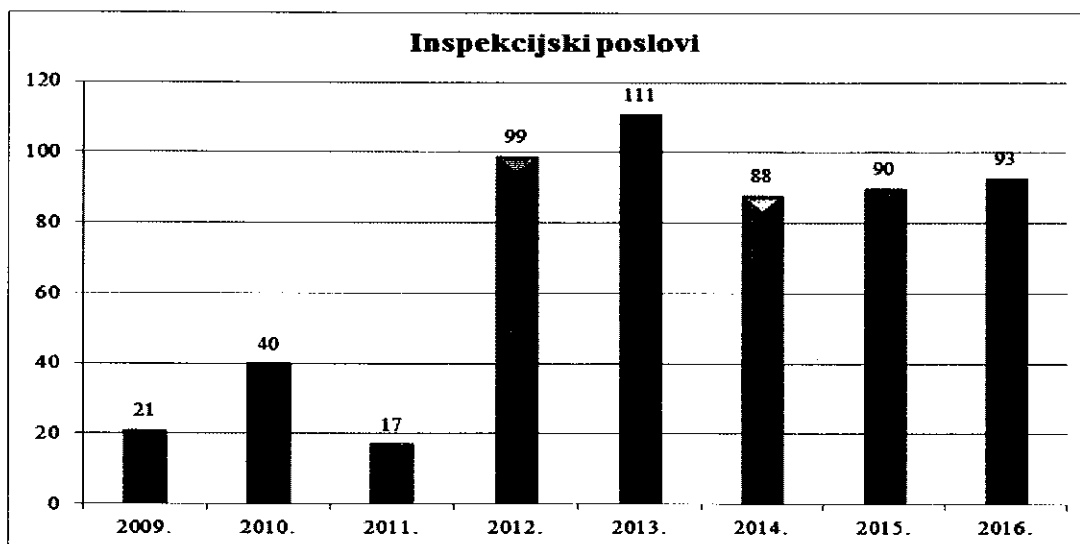
U ovom izvještajnom periodu okončani su i postupci u vezi 42 redovna inspekcijska nadzora izvršena u 2015. godini. Ovi nadzori su se odnosili na provjeru zakonitosti pristupa registrima koji sadrže lične podatke, od strane ovlaštenih službenika tih kontrolora.

Donesena su 42 rješenja iz redovnih inspekcijskih nadzora i to: 11 rješenja za policijske organe, pet rješenja za uprave za inspekcijske poslove, tri za porezne uprave, 23 rješenja za banke i mikrokreditna društva.

Rješenjima su obustavljeni postupci sa ukazivanjem na uočene nedostatke, jer su kontrolisani subjekti pristup registrima, koji sadrže lične podatke, uglavnom vršili na zakonit način.

Uporedni podaci za 2009 – 2016

INSPEKCIJSKI POSLOVI								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ukupno	21	40	17	99	111	88	90	93
Redovni	21	15	12	34	53	43	53	56
Revizijski	0	21	1	2	1	2	1	1
Vanredni	0	4	4	63	57	43	36	36
Žalbe	3	3	2	14	8	2	1	4

3.5. Prigovori

Svaki nosilac ličnih podataka, fizičko lice na kojeg se podaci odnose, ima pravo podnijeti prigovor Agenciji kada sazna ili posumnja da su kontrolor ili obrađivač podataka povrijedili njegovo pravo ili da postoji direktna opasnost za povredu prava. Pravo na podnošenje prigovora je propisano u članu 30. Zakona.

3.5.1. Rješavanje po prigovorima

U izvještajnom periodu, zaprimljeno je 113 prigovora nosilaca ličnih podataka. Protiv javnih organa podneseno je 56 prigovora, dok je 57 prigovora podneseno protiv drugih subjekata, kao što su

banke, mikrokreditne organizacije, različiti privredni subjekti, predstavnici etažnih vlasnika, advokati i fizička lica.

U cjelosti je usvojeno 30 prigovora dok su djelimično usvojena dva prigovora. 28 prigovora je odbijeno. Doneseno je 28 zaključaka, kojim su okončani postupci po prigovoru, zbog nenadležnosti, odustanka stranke, neurednosti podneska ili zbog toga što su kontrolori otklonuli nepravilnosti prije donošenja rješenja. 12 prigovora je u postupku rješavanja.

Iz prethodne godine je riješeno 14 prigovora dok su tri prigovora dostavljena u rad nadležnom organu, i to dva Informacijskom povjereniku Slovenije, a jedan Federalnom ministarstvu unutrašnjih poslova.

3.5.2. Prigovori protiv kontrolora iz javnog sektora

Protiv javnih organa podneseno je 57 prigovora. Dvadeset tri prigovora su usvojena kao osnovana u cjelosti dok je jedan usvojen kao djelimično osnovan. Devetnaest prigovora je odbijeno kao neosnovani. Devet prigovora je okončano zaključkom zbog nenadležnosti i zbog odustanka podnosioca prigovora. Pet prigovora je u postupku rješavanja. Jedan prigovor je dostavljen nadležnom organu na rješavanje.

• Kontrolori protiv kojih su prigovori usvojeni kao osnovani:

1. Ministarstvo unutrašnjih poslova Srednjobosanskog kantona i Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje Mostar, Kantonalna administrativna služba Travnik – obrada podataka o posebnom stažu,
2. Ministarstvo unutrašnjih poslova Srednjobosanskog kantona i Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje Mostar, Kantonalna administrativna služba Travnik – obrada podataka o posebnom stažu
3. JU Centar za djecu i omladinu sa posebnim potrebama „Los Rosales“ Mostar – traženje uvjerenja o nekažnjavanju i uvjerenja da se protiv kandidata ne vodi krivični postupak uz prijavu na konkurs za prijem u radni odnos,
4. Republička uprava za geodetske i imovinsko – pravne poslove Republike Srpske – traženje od kandidata da dostavi potvrdu o nekažnjavanju uz prijavu na Zahtjev za izražavanje interesa - Višegrad,
5. JU Treća osnovna škola Ilidža – obrada ličnih podataka o imenu i prezimenu podnosioca predstavke u pozivima i obavještenjima za održavanje sjednica Školskog odbora
6. KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo – obrada ličnih podataka novog korisnika komunalne usluge i promjena broja članova domaćinstva u zgradama kolektivnog stanovanja dokazuje se izjavom predstavnika etažnih vlasnika ili izjavom dva etažna vlasnika,
7. Grad Tuzla – obrada lične karte na ulazu za vrijeme boravka u službenim prostorijama koje koristi Grad Tuzla,
8. JU Osnovna škola „Alija Nametak“ Sarajevo – obrada ličnih podataka putem videonadzora,
9. Općinski sud u Bihaću – dostavljanje poziva u krivičnom postupku, na radno mjesto putem koverte naslovljene na rukovodioca Carinske ispostave Graničnog prelaza Izačić,
10. Općina Domaljevac-Šamac – traženje kopije lične karte uz zahtjev za dodjelu novčane pomoći za obnovu poplavljenih stambenih prostora po Trećem javnom pozivu,
11. Ministarstvo unutrašnjih poslova Unsko – sanskog kantona – objavljivanje imena i prezimena lica prijavljenog zbog učinjenja krivičnog djela, u svrhu emitovanja televizijskog priloga na Federalnoj televiziji,
12. Ministarstvo unutrašnjih poslova Kantona 10 – obrada podataka o uslovnoj osudi u krivičnoj evidenciji nakon proteka zakonskog roka,

13. Fond za izgradnju stanova Kantona Sarajevo – obrada ličnih podataka zaposlenog u Fondu od strane drugog zaposlenika Fonda i obrada ličnih podataka putem videonadzora,
14. Općina Ilidža – obrada ovjerene kopije lične karte u postupku prijave činjenice smrti umrlog lica
15. JP Komunalno d.o.o. Breza – obrada netačnih ličnih podataka o poslodavcu u prijedlogu za izvršenje,
16. Ministarstvo unutrašnjih poslova Tuzlanskog kantona, Policijska uprava Tuzla, Policijska stanica Čelić – dostavljanje ličnih podataka trećoj strani,
17. Poljoprivredni zavod Unsko – sanskog kantona Bihać – neovlašten pristup ličnim podacima u personalnom dosjeu,
18. Ministarstvo unutrašnjih poslova Zeničko – dobojskog kantona, Policijska stanica Visoko i Agencija za promotivne usluge www.visoko.co.ba – davanje Službene zabilješke sa ličnim podacima H. Z. E. K. i objavljivanje iste na web portalu www.visoko.co.ba,
19. Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova, Federalna uprava policije – obrada ličnih podataka o imenu i prezimenu u aktu kojim se traži dokumentacija i informacije radi provjera navoda iz krivične prijave,
20. Ministarstvo za rad, socijalnu politiku, raseljena lica i izbjeglice Kantona Sarajevo – obrada uvjerenja o krivičnom i prekršajnom nekažnjavanju kandidata u proceduri imenovanja predsjednika i članova upravnog i nadzornog odbora javnih ustanova iz oblasti rada, socijalne politike, raseljenih lica i izbjeglica Kantona Sarajevo,
21. Federalno ministarstvo okoliša i turizma – obrada spiska lica koja su položila ispit za turističkog vodiča, sa adresom stanovanja, na web stranici,
22. JP „Rad“ Lukavac – obrada spiska dužnika za isporučenu toplotnu energiju na portalima,
23. BH Telecom d.d. Sarajevo – obrada ličnih podataka u ugovorima zaključenim sa Asocijacijom inovatora Bosne i Hercegovine.

3.5.3. Prigovori protiv kontrolora iz privatnog sektora

Protiv kontrolora iz privatnog sektora podneseno je 56 prigovora. U cjelosti je usvojeno sedam prigovora dok je jedan prigovor usvojen kao djelimično osnovan. Devetnaest prigovora je odbijeno kao neosnovani, 19 prigovora je okončano zaključkom zbog nenadležnosti ili neurednosti podneska, a sedam prigovora je u postupku rješavanja. Tri prigovora su dostavljena nadležnom organu na rješavanje.

• **Kontrolori protiv kojih su prigovori usvojeni kao osnovani:**

1. Raiffeisen Bank BiH d.d. Sarajevo – obrada ličnih podataka u svrhu direktnog marketinga,
2. „Fructa trade“ d.o.o. Derventa – traženje kopije lične karte i vozačke dozvole u konkursnoj proceduri,
3. Avaz – roto press d.o.o. Sarajevo i JU Dom zdravlja Kantona Sarajevo – obrada ličnih podataka o zdravstvenom stanju zaposlenika,
4. S. H. – obrada ličnih podataka putem videonadzora u restoranu „Fontana“ Jajce,
5. „Vitapur“ d.o.o. Sarajevo – korištenje ličnih podataka u svrhu direktnog marketinga,
6. Addiko Bank d.d. Sarajevo – obrada jedinstvenog matičnog broja u tužbi podnesenoj Opštinskom sudu u Sarajevu,
7. SEIC d.o.o. Sarajevo, Podružnica Hotel „Residence Inn by Marriott“ Sarajevo – obrada ličnih podataka gostiju u svrhu korištenja hotelskog smještaja.

3.5.4. Primjeri iz prakse

- Otkrivanje identiteta prijavioca krivičnog djela, od strane policije, subjektu na koga se prijava odnosi

Prigovor nosioca ličnih podataka, prijavioca krivičnog djela, protiv Federalne uprave policije, zbog otkrivanja njegovog identiteta pravnom licu na kojeg se njegova prijava odnosi, je usvojen kao osnovan. Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova je upozoreno da ne otkriva lične podatke o prijaviocima krivičnih djela ukoliko to nije neophodno za izvršenje policijskih poslova.

Federalno ministarstvo je u izjašnjenju istaknulo da je, postupajući po nalogu nadležnog tužilaštva, od subjekta protiv kojeg je podnesena krivična prijava tražilo dokumentaciju i informacije koje su navedene u prijavi. Takođe, ističu da prilikom isticanja ovih zahtjeva moraju obrazložiti osnove sumnje zbog koje se traži određena dokumentacija, a koji su u ovom slučaju proizilazili iz krivične prijave. Istaknuto je i to da je podnosilac prigovora, kao prijavioc krivičnog djela, u samoj krivičnoj prijavi naveo svoje ime i prezime ali nije naveo „potrebu za skrivanjem identiteta“ iz čega, po njihovom mišljenju, proizilazi da je dao saglasnost za obradu njegovih ličnih podataka.

Prema Zakonu, saglasnost predstavlja „svjesnu naznaku želje nosioca podataka datu slobodnom voljom kojom nosilac podataka daje svoj pristanak da se njegovi lični podaci obrađuju.

Kontrolori iz javnog sektora, policijski organi imaju zakonom utvrđene nadležnosti i na njih se odnosi pravilo da mogu obrađivati lične podatke bez saglasnosti nosioca podataka jer obradu vrše u skladu sa zakonom ili je obrada neophodna da bi se ispunile nadležnosti utvrđene zakonom. Dakle, Federalno ministarstvo je zahtijevajući dokumentaciju i informacije od predmetnog subjekta navelo i podatke o prijaviocu tog djela ne pravdajući to konkretnom potrebom već smatrajući da je podnosilac s tim saglasan.

Federalno ministarstvo je postupilo protivno pravilima vlastitih propisa „jer ova obrada nije bila neophodna za ispunjenje policijskog zadatka“ jer je sve tražene podatke moglo zahtijevati i bez otkrivanja identiteta prijavioca. Federalno ministarstvo je trebalo cijeniti i pretpostaviti da otkrivanje podataka o prijaviocu djela na navedeni način, može biti štetno za javni interes sa aspekta povjerenja prema policijskim tijelima, te povjerljivosti njegovih podataka kao lica koje je u dobroj vjeri i namjeri navelo svoje ime i prezime.

Naprijed navedenim radnjama Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova je obrađivalo lične podatke podnosioca prigovora protivno principu svrhe u koju su podaci prikupljeni.

- Objavljivanje ličnih podataka na službenoj internet stranici, od strane javnog organa, o licima koja su položila ispit za turističkog vodiča

Prigovor nosioca ličnih podataka, protiv Federalnog ministarstva okoliša i turizma, zbog objavljivanja njegovih ličnih podataka, na službenoj internet stranici, u svrhu njegovog obavještanja da je kandidat za polaganje ispita za turističkog vodiča i da je taj ispit položio, usvojen je kao osnovan. Federalnom ministarstvu je zabranjeno da objavljuje lične podatke na ovaj način.

Lični podaci, koji su objavljeni na službenoj web stranici, su se odnosili na ime i prezime, ime oca adresu stanovanja, kanton i poznavanje stranog jezika. Prema izjašnjenju Federalnog ministarstva, razlozi objavljivanja ovih podataka su veliki broj kandidata, njih 228, koje nije bilo moguće kontaktirati telefonom.

Obrada ličnih podataka, od strane Federalnog ministarstva, na ovakav način je neprihvatljiva i suprotna principu pravičnosti i zakonitosti. Svakako da je obavješćavanje kandidata za polaganje ispita nužna radnja za provođenje ispita ali obavješćavanje šire javnosti o tome nije način i sredstvo da se to i postigne.

Objavljivanje rezultata ispita za podnosioca prigovora i ostale kandidate, se tiču samo njih i nije dopustivo da o istim rezultatima bude obaviještena cjelokupna javnost.

Zabrinjavajuća je spoznaja da Federalno ministarstvo ne poštuje pravila upravnog postupka, koje je dužno primjenivati, kojima je propisano obavješćavanje stranaka i drugih učesnika u postupku i dostavljanje pismena.

Federalno ministarstvo je, tokom trajanja postupka pred Agencijom, uklonilo lične podatke sa službene web stranice, ali to nije spriječilo posljedicu, da se sporni sadržaj može pronaći na internetu. Lične podatke sa službene web stranice su preuzeli internet pretraživači, Yahoo i Bing. Posljedica objave ličnih podataka na službenoj web stranici je da su tako objavljeni lični podaci dostupni široj javnosti na neodređeni vremenski period.

Naprijed navedenim radnjama Federalno ministarstvo je obrađivalo lične podatke protivno principu pravičnosti i zakonitosti i principu svrhe.

- Zadržavanje ličnih podataka o uslovnoj osudi, od strane policijskog organa, nakon proteka roka za njeno brisanje

Prigovor nosioca ličnih podataka protiv, Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona 10, zbog obrade ličnih podataka o uslovnoj osudi i nakon proteka zakonskog roka za njeno čuvanje je usvojen kao osnovan. Ministarstvu unutrašnjih poslova Kantona 10 naloženo je da provede postupak za brisanje kazne. Presuda se odnosi na utvrđenu kaznu zatvora od šest mjeseci, uslovno na jednu godinu i šest mjeseci.

Podnosilac prigovora se obratio Ministarstvu unutrašnjih poslova sa zahtjevom za izdavanje uvjerenja iz krivične evidencije kada mu je izdato uvjerenje sa podacima o izrečenoj uslovnoj osudi iz 2006. godine. Tom prilikom je i upućen da se obrati nadležnom sudu za brisanje iste. Sud je potvrdio da je cijeli spis predmeta uništen po proteku propisanog roka te da brisanje treba provesti nadležni policijski organ.

Krivični zakon propisuje sljedeće odredbe u vezi brisanja uslovne osude; „uslovna osuda se briše iz kaznene evidencije po proteku roka od jedne godine od dana prestanka vremena provjeravanja, ako za to vrijeme osuđenik ne počinu novo krivično djelo“. „Kada po zakonu brisanje osude nastupa protekom određenog vremena i pod uslovom da osuđeni u tom vremenu ne učini novo krivično djelo, rješenje o brisanju osude donosi po službenoj dužnosti organ nadležan za vođenje poslova kaznene evidencije.

Ministarstvo unutrašnjih poslova ne samo što nije postupilo po navedenim odredbama već je podnosioca prigovora uputilo da se obrati sudu za dostavljanje dokaza neophodnih za brisanje uslovne osude iako je te podatke već posjedovao. Pozivanje Ministarstva unutrašnjih poslova na „sudsko brisanje uslovne osude“ se odnosi na slučaj „šutnje administracije“ odnosno ukoliko „nadležni organ u roku 30 dana po podnesenom zahtjevu ne donese rješenje o brisanju“.

Podaci iz krivične evidencije spadaju u posebne kategorije ličnih podataka jer imaju veći uticaj na privatnost njihovih nosilaca od drugih vrsta ličnih podataka pa se označavaju i kao „osjetljivi podaci“.

Zbog navedenog uticaja, Zakon u posebnom članu utvrđuje uslove za obradu tih podataka. S tim u vezi, oblast krivičnog zakonodavstva sadrži precizne norme o nadležnosti za vođenje krivične evidencije, vrstama ličnih podataka, vremenskom periodu te o drugim aspektima obrade ličnih podataka u evidenciji. Nepridržavanje ovih normi od strane nadležnih javnih organa predstavlja njihovo protivpravno miješanje u privatnost pojedinaca. Podnosilac prigovora je zbog nezakonitog postupanja Ministarstva unutrašnjih poslova Kantona 10 mogao biti uskraćen u realizaciji različitih prava čije ostvarivanje zavisi od njegovog statusa u krivičnoj evidenciji.

Naprijed navedenim radnjama Ministarstvo unutrašnjih poslova je obrađivalo lične podatke protivno principu pravičnosti i zakonitosti te principu vremenskog ograničenja.

- Dostavljanje poziva u krivičnom postupku na radno mjesto osumnjičenog putem koverta naslovljene na rukovodioca osumnjičenog sa opisom krivičnog djela

Prigovor nosioca ličnih podataka protiv Opštinskog suda u Bihaću zbog dostavljanja poziva kao optuženom u krivičnom postupku, na radno mjesto putem koverta naslovljene na rukovodioca uz navođenje krivičnog djela, usvojen je kao osnovan. Opštinskom sudu je naloženo da pozive, koje upućuje optuženom u krivičnom postupku, dostavlja u zatvorenoj koverti naslovljenoj na ime optuženog.

Opštinski sud je, radi dostavljanja na radnom mjestu, kovertu sa pozivom podnosiocu prigovora kao optuženom i pozivom uz obavijest, naslovio i dostavio na ruke rukovodioca na radnom mjestu podnosioca prigovora. Akt Suda pod nazivom „Uručenje poziva ime i prezime optuženog“, koji je naslovljen i uručen njegovom rukovodiocu, sadrži lične podatke osumnjičenog koji se odnose na navođenje krivičnog djela.

Opštinski sud je, u svom izjašnjenju iznio navode da se podnosilac prigovora kao optuženi na dva zakazana ročišta nije odazvao. Kako prethodni pozivi za ročište optuženom nisu mogli biti uručeni na kućnu adresu, sudeći sudija je nakon saznanja o mjestu zaposlenja odredio da se osumnjičenog uz obavijest i poziv za saslušanje ima dostaviti na adresi iz optužbe i na radnom mjestu. Dalje je navedeno, da je poziv osumnjičenom upućen posredstvom rukovodioca sa molbom da mu se poziv uz obavijest uruči. Sudećem sudiji nije poznato u kakvoj se koverti poziv uručuje.

Prema Zakonu o krivičnom postupku pozivanje se vrši dostavljanjem zatvorenog pisanog poziva koji sadrži: naziv organa koji poziva, ime i prezime optuženog, naziv krivičnog djela koje mu se stavlja na teret, mjesto gdje optuženi ima da dođe, dan i sat kada treba da dođe, označenje da se poziva u svojstvu optuženog i upozorenje da će u slučaju nedolaska biti prinudno doveden, da je dužan odmah obavijestiti tužioca, odnosno sud o promjeni adrese, kao i o namjeri da promijeni boravište i službeni pečat i potpis tužioca, odnosno sudije koji poziva.

*Sarajevo-Capajevo, Vilsonovo šetalište broj 10. -Вилсоново шеталиште број 10.,
Tel/Тел ++387 33 726 250, faks/факс 726 251*

Ako se dostavljanje ima obaviti na radnom mjestu lica kojem se pismeno ima dostaviti a to lice se tamo ne zatekne, pismeno se može uručiti licu ovlaštenom za prijem pošte koje je dužno primiti pismeno ili licu koje je zaposleno na istom mjestu, ako ono pristane primiti pismeno.

Dakle, ove odredbe ne propisuju da se radi dostavljanja na radnom mjestu, koverta sa pozivima za optuženog naslovljava i dostavlja njegovom rukovodiocu ili poslodavcu, kako je to uradio Općinski sud kao i o tome da tim licima mogu biti poznati razlozi pozivanja.

Nesporno je da Opštinski sud ima obavezu da u cilju izbjegavanja odugovlačenja postupka i nastupanja zastare vrši pozivanje podnosioca prigovora ali takvu obradu ličnih podataka mora vršiti u okviru relevantnog zakona, koji jasno i nedvosmisleno propisuje načine ličnog i posrednog dostavljanja pismena optuženog. Opštinski sud je istovremeno dužan da poštuje i pravo na privatnost optuženog u odnosu na lica koja ne učestvuju u krivičnom postupku.

Naprijed navedenim radnjama Opštinski sud je obrađivao lične podatke podnosioca prigovora protivno principu pravičnosti i zakonitosti.

- Objavljivanje ličnih podataka u pozivima i obavještenjima za održavanje sjednica školskog odbora, na oglasnoj ploči škole

Prigovor nosioca ličnih podataka, protiv JU „treća osnovna škola Ilidža“, zbog objavljivanja njegovih ličnih podataka u pozivima i obavještenjima, za održavanje sjednica Školskog odbora, Nastavničkog i Odjeljenjskog vijeća, te zapisnicima sa sjednica Školskog odbora, na oglasnoj tabli škole. Školi je zabranjeno da u aktima, koje objavljuje na oglasnoj tabli, navodi lične podatke podnosilaca predstavi.

Putem oglasne table bili su objavljeni ime i prezime podnosioca prigovora, kao podnosioca predstavke, uz navođenje predmeta njegove predstavke „kršenje dječijih i ljudskih prava“ u okviru pojedinih tačaka dnevnog reda, protiv Škole.

Prema propisima koji regulišu rad školskih i nadzornih odbora, propisano je da se „odluke , zaključci i stavovi školskog odbora objavljuju javno putem oglasne table, odmah a najkasnije tri dana nakon okončanja sjednice“ te da se „dnevni red sa zakazanim datumom održavanja sjednice Školskog odbora obavezno postavlja na oglasnu tablu škole“.

Prema Pravilima javne ustanove utvrđeno je “da se poslovnom tajnom naročito smatraju podaci sadržani u molbama, zahtjevima i priložima građana i pravnih lica upućenih školi, kao i podaci sadržani u tim priložima“.

Dakle, Škola nije poklonila dužnu pažnju ovim pravilima niti je vodila računa da prilikom objavljivanja ličnih podataka podnosioca predstavke te iznošenjem predmeta predstavke, čini dostupnim javnosti lične podatke podnosioca prigovora u kontekstu vrlo osjetljivih pitanja kao što je kršenje dječijih i ljudskih prava.

Naprijed navedenim djelovanjem Škola je obrađivala lične podatke protivno principu pravičnosti i zakonitosti te principu svrhe.

- Prikupljanje ovjerenih kopija ličnih karata podnosilaca zahtjeva u postupku prijave činjenice smrti

Prigovor nosioca podataka, protiv Opštine Ilidža, zbog prikupljanja ovjerene kopije lične karte u postupku prijave smrti, usvojen je kao osnovan. Opštini Ilidža je zabranjeno da prikuplja ovjerene kopije ličnih karata podnosilaca zahtjeva za prijavu smrti umrlog lica.

Opština je od podnosioca prigovora kao podnosioca zahtjeva za prijavu činjenice smrti, zahtijevala prilaganje ovjerene kopije lične karte u svrhu utvrđivanja njegovog identiteta. Prema izjašnjenju Opštine isto je propisano Zakonom o matičnim knjigama i Uputstvom o načinu vođenja matičnih knjiga.

Zakonom o ličnoj karti je propisano da se „od državljana BiH može tražiti kopija lične karte, samo u postupku revizije ili prestanka državljanstva BiH i kada je to propisano zakonom“.

Zakon o matičnim knjigama propisuje: „Činjenicu smrti dužni su prijaviti članovi porodice, odnosno članovi domaćinstva s kojima je umrli živio. Ako njih nema ili su u nemogućnosti to učiniti, činjenicu smrti dužne su prijaviti druga lica s kojima je umrli živio ili drugi članovi porodice koji su doznali za smrt, odnosno lice u čijem je stanu nastupila smrt. Ako nema ni tih lica, činjenicu smrti dužno je prijaviti lice koje je prvo doznalo za smrt.“

Dakle, relevantni zakon ne propisuje prikupljanje ovjerenih kopija ličnih karata podnosilaca zahtjeva u postupku prijave smrti.

Nesporno je pravo Opštine da utvrdi identitet lica koje prijavljuje određene činjenice koje se upisuju u matične knjige. Identitet fizičkog lica se utvrđuje uvidom u njegovu ličnu kartu i nakon toga upisivanjem neophodnih podataka sadržanih u ličnoj karti. Pored podataka o imenu i prezimenu i srodstvu, može se evidentirati i broj lične karte na osnovu koje je utvrđen identitet i naziv organa koje je istu izdalo, bez prikupljanja kopija ličnih karata.

Naprijed navedenim radnjama Opština je obrađivala lične podatke podnosioca prigovora suprotno principu pravičnosti i zakonitosti.

- Obrada ličnih podataka u postupku registracije novih korisnika komunalne usluge putem izjave predsjednika etažnih vlasnika ili izjavama dva etažna vlasnika

Prigovor nosioca ličnih podataka, protiv KJKP „Vodovod i kanalizacija“ d.o.o. Sarajevo, zbog zahtjeva da se registracija novog korisnika komunalne usluge i promjena broja članova domaćinstva u zgradama kolektivnog stanovanja dokazuje izjavom predstavnika etažnih vlasnika ili izjavom druga dva etažna vlasnika, usvojen je kao osnovan. Komunalnom preduzeću je naloženo da postupak registracije novog člana i promjene broja članova domaćinstva vrši u skladu sa mjerodavnim kantonalnim propisom uz poštivanje prava na privatnost i zaštitu podataka.

Podnosilac prigovora je, u pokušaju da odjavi člana porodice iz zajedničkog domaćinstva radi umanjenja računa za potrošenu vodu, komunalnom preduzeću ponudio materijalni dokaz, da je nadležnom sudu podnio zahtjev za razvod braka – povratnicu da je sud zaprimio takav zahtjev kao dokaz da on i njegov bračni supružnik ne stanuju na istoj adresi.

Komunalno preduzeće je u korespondenciji sa podnosiocem prigovora istaknulo da samo ovlašteni predstavnik zgrade kolektivnog stanovanja može izvršiti prijavu i odjavu potrošača i da ne postoji

*Sarajevo-Capajevo, Vilsonovo šetalište broj 10. -Вилсоново шеталиште број 10.,
Tel/Тел ++387 33 726 250, faks/факс 726 251*

drugi način prijave i odjave u zgradama gdje se potrošačima obračun i fakturisanje vrši na osnovu broja prijavljenih članova ili u nedostatku predstavnika etažnih vlasnika ovjerenim izjavama dva druga etažna vlasnika.

Uredbom o opštim uslovima za snabdijevanje vodom za piće, obradu i odvođenje otpadnih i atmosferskih voda, koju je donijela Vlada Kantona Sarajevo, je propisano da je korisnik usluge dužan u roku od osam dana od dana nastale promjene pisanim putem prijaviti davatelju usluge svaku promjenu koja je od uticaja na međusobne ugovorne odnose, naročito ako izvrši promjenu vlasništva, promjenu kategorije potrošača, promjene koje se odnose na broj članova domaćinstva korisnika usluge i sl.

Nesporno je pravo Komunalnog preduzeća da u slučajevima kada se obračun potrošene vode vrši putem zajedničkog vodomjera, ima tačne podatke o vlasnicima stana i o broju članova svakog pojedinačnog domaćinstva. Međutim, neprimjeren je način da naprijed navedeno mora biti potvrđeno od strane predstavnika etažnih vlasnika ili dva druga etažna vlasnika. U tom slučaju bi korisnik usluge bio dužan svoju privatnost izložiti trećim licima koje ne mora ni poznavati.

Naprijed navedenim djelovanjem Komunalno preduzeće je obrađivalo lične podatke podnosioca prigovora protivno principu pravičnosti i zakonitosti.

- Zahtijevanje potvrda o nekažnjavanju od kandidata u konkursnoj proceduri

Prigovor nosioca ličnih podataka protiv Republičke uprave za geodetske i imovinsko pravne poslove Republike Srpske, zbog traženja potvrda o nekažnjavanju od kandidata u konkursnoj proceduri za izražavanje interesa u procesu uspostavljanja katastra nepokretnosti, usvojen je kao osnovan. Geodetskoj upravi je naloženo da uništi zaprimljenu potvrdu o nekažnjavanju te je upozorena da ne zahtijeva prilaganje potvrda o nekažnjavanju.

Geodetska uprava je u obrazloženju svog postupanja istakla da su kandidati izrazili interes za ostvarivanje prava koja bi proistekla iz eventualnog zaključenja ugovora o djelu ta da je prijavom nastala njihova obaveza da dostave traženu dokumentaciju. Radilo se o angažovanju konsultanata za rad u komisijama za izlaganje podataka o nepokretnostima i utvrđivanju prava na nepokretnostima pri Projektu registracije nekretnina u skladu sa smjernicama Svjetske banke, te da je sam tekst zahtjeva za izražavanje interesa, kao i uslovi za angažovanje, odobreni od Svjetske banke.

Nadalje, Geodetska uprava je, u svom izjašnjenju kao pravni osnov za traženje podataka o nekažnjavanju navela da je u skladu sa relevantnim članom krivičnog zakona propisano da se građanima na njihov zahtjev, mogu davati podaci o njihovoj osuđivanosti ili neosuđivanosti samo ako su im ovi podaci potrebni radi ostvarivanja njihovih prava ili interesa, te da je prijavljivanjem na predmetni Zahtjev za izražavanje interesa, nastala obaveza kandidata da dostave uvjerenje o nekažnjavanju radi eventualnog zaključivanja ugovora o djelu.

Krivični zakon propisuje da se podaci iz krivične evidencije mogu na obrazložen zahtjev dati državnim organima, preduzećima i drugim pravnim licima, ako još traju određene pravne posljedice osude ili mjere bezbjednosti ili ako za to postoji opravdan interes zasnovan na zakonu, te je propisano da niko nema pravo da traži od građana da podnese dokaz o svojoj osuđivanosti ili neosuđivanosti.

Geodetska uprava nije imala pravo tražiti od građana da donesu dokaz o svojoj osuđivanosti odnosno neosuđivanosti, nego je trebala službenim putem zatražiti podatak od nadležnog organa koji vodi evidenciju o tome i to samo za izabrane kandidate, pod uslovom da za to ima opravdan interes zasnovan na zakonu.

Naprijed navedenim radnjama Geodetska uprava je obrađivala lične podatke podnosioca prigovora protivno principu pravičnosti i zakonitosti.

- Dostavljanje ličnih podataka o zdravstvenom stanju zaposlenog, na zahjev poslodavca od strane zdravstvene ustanove

Prigovor nosioca ličnih podataka, protiv Društva za izdavačku i štamparsku djelatnost Avaz – roto press d.o.o. Sarajevo i JU Dom zdravlja kantona Sarajevo zbog obrade ličnih podataka o zdravstvenom stanju je usvojen kao osnovan. Domu zdravlja je zabranjeno da u toku privremene spriječenosti za rad pacijenata njihovim poslodavcima dostavlja podatke sa opisom dijagnoze, vrste i načina pruženih usluga, a Avaz – roto press-u je naloženo da uništi informaciju koju je zaprimio od Doma zdravlja.

Poslodavac je u toku privremene spriječenosti za rad zaposlenog pismenim aktom od zdravstvene ustanove zatražio informaciju o njegovom zdravstvenom stanju, sa obrazloženjem da li je sposoban obavljati poslove na koje je raspoređen. Zdravstvena ustanova je dostavila informaciju, koja sadrži podatke o medicinskim dijagnozama, vrsti, načinu i periodu pružanja medicinskih usluga te da se ne može izjasniti da li je zaposleni zdravstveno sposoban obavljati poslove na koje je raspoređen.

Prema Zakonu o zdravstvenom osiguranju privremenu spriječenost za rad utvrđuje izabrani doktor medicine primarne zdravstvene zaštite u zdravstvenoj ustanovi odnosno privatnoj praksi, te o tome obavještava osiguranika, njegovog poslodavca i nadležni kantonalni zavod zdravstvenog osiguranja. Za vrijeme privremene spriječenosti za rad osiguranika odnosno za vrijeme korištenja prava na naknadu plate, vrši se nadzor od strane kontrolora kantonalnog zavoda osiguranja i pravnog odnosno fizičkog lica za vrijeme za koje ono isplaćuje naknadu plate na teret svojih sredstava.

Poslodavac je imao dokaze o privremenoj spriječenosti za rad zaposlenog ali je uputio zahtjev za dodatnim informacijama da li je zaposleni sposoban za rad usljed razloga zbog kojih koristi bolovanje iako je trebao znati da je za regulisanje njihovih međusobnih odnosa dovoljna činjenica da je isti redovno dostavljao izvještaje o privremenoj spriječenosti za rad na način kao je to propisano relevantnim zakonom.

Zdravstvena ustanova koja je zaprimila takav zahtjev je morala utvrditi da li je nadležna da daje takve informacije o zdravstvenom stanju. Ne vodeći računa o tome, zdravstvena ustanova je dostavila informacije sa ličnim podacima: opis dijagnoze, vrsta i vremensko trajanje pruženih medicinskih usluga, iako se te vrste podataka od poslodavca nisu ni tražile.

Prema pravilniku o utvrđivanju privremene spriječenosti za rad, zbog bolesti, povrede ili drugih okolnosti zdravstvena ustanova dostavlja poslodavcu na za to propisanom obrascu informacije zbog čega je zaposleni privremeno spriječen za rad.

Dakle, zdravstvena ustanova treba biti upućena da, osim na za to propisanom obrascu, ne može na drugi način obavještavati poslodavca o zdravstvenoj sposobnosti zaposlenog.

Prema Zakonu o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata podaci iz medicinske dokumentacije spadaju u lične podatke o pacijentu i predstavljaju službenu tajnu u što spadaju i doznake za bolovanje koje se uručuju poslodavcu u zatvorenoj koverti, što znači da se trećoj strani ne mogu dostavljati bez zakonitog pravnog osnova.

Podaci o zdravstvenom stanju spadaju u posebne kategorije ličnih podataka te su Zakonom propisani i posebni uslovi za njihovu obradu. Jedan od uslova jeste i „da je njihova obrada potrebna za izvršenje obaveza ili posebnih prava kontrolora iz područja radnog prava u onoj mjeri u kojoj je zakonom ovlašten“.

Naprijed navedenim radnjama od strane Društva za izdavačku i štamparsku djelatnost Avaz – roto press d.o.o. Sarajevo i JU Dom zdravlja kantona Sarajevo lični podaci podnosioca prigovora su obrađeni suprotno principu pravičnosti i zakonitosti.

- Obrada ličnih podataka u svrhu direktnog marketinga od strane banke

Prigovor nosioca ličnih podataka protiv Raiffeisen Bank dd BH, zbog upućivanja neželjenih poziva na njegov telefon u svrhu direktnog marketinga usvojen je kao osnovan. Banci je naloženo da izbriše lične podatke podnosioca prigovora iz evidencije ustanovljene u svrhu direktnog marketinga.

Podnosilac prigovora je istakao da nikada nije bio klijent Banke niti je kontaktirao Banku na bilo kakav način te da se njegov broj telefona ne nalazi u telefonskom imeniku.

U provedenom postupku je utvrđeno da je podnosilac prigovora u ranijem periodu, izvršio platnu transakciju u unutrašnjem platnom prometu. Tom prilikom Banka je od podnosioca prigovora prikupila podatke o njegovom imenu i prezimenu, adresi i broju mobilnog telefona. Podatke prikupljene u svrhu izvršenja platne transakcije, službenik Banke je unio u elektronsku evidenciju lica koja se kontaktiraju u svrhu direktnog marketinga.

Članom 26. Zakona je propisano da nosilac ličnih podataka ima pravo da podnese besplatan prigovor na zahtjev kontrolora u pogledu budućeg korištenja ili prenosa njegovih ličnih podataka u svrhu direktnog marketinga ili da bude obaviješten prije nego što njegovi podaci budu prvi put preneseni trećoj strani. U slučaju da nosilac ličnih podataka na da saglasnost, lični podaci se ne mogu dostaviti trećoj strani.

Iz ovih odredbi Zakona jasno proizilazi da nosilac podataka ima pravo da odluči u pogledu obrade ličnih podataka u svrhu direktnog marketinga. Ukoliko se usprotivi takvoj obradi, može podnijeti prigovor u pogledu budućeg korištenja ličnih podataka koji su obavezujući za kontrolora.

Dakle, Banka je lične podatke, koje je prikupila u svrhu izvršenja platne transakcije iskoristila za upućivanje promotivnih poziva bez prethodne saglasnosti podnosioca prigovora. Banka je bila dužna da pribavi saglasnost nosioca podataka, odnosno da prilikom izvršenja platne transakcije istog obavijesti o svim uslovima obrade ličnih podataka u svrhu direktnog marketinga.

Naprijed navedenim radnjama Banka je obradila lične podatke podnosioca prigovora suprotno principu svrhe, koji propisuje da se lični podaci prikupljeni u posebne izričite i zakonite svrhe ne obrađuju na bilo koji način koji nije u skladu sa tom svrhom.

- Obrada ličnih podataka putem kamera videonadzora postavljene na objektu restorana

Prigovor nosioca ličnih podataka protiv vlasnika restorana „Fontana“ Jajce, zbog obrade ličnih podataka upotrebom kamere videonadzora instalirane na objektu, je usvojen kao osnovan. Vlasniku restorana je naloženo da donese odluku o pravilima videonadzora i da kamere usmjeri u takvom položaju da u opsegu imaju isključivo ulaz u restoran a ne na stepenište zgrade u kojoj živi podnosilac prigovora.

U prigovoru je istaknuto da je sporna kamera videonadzora postavljena tako da obuhvata zajednički ulaz u dva zasebna objekta, odnosno stepenište zgrade i snima podnosioca prigovora, njegovu porodicu, prijatelje i poslovne klijente.

Vlasnik restorana je u svom izjašnjenju istakao da je sistem videonadzora uspostavljen u svrhu zaštite vlastite imovine i lica. Takođe je istaknuto da je sistem videonadzora postavljen zato što su na tom mjestu nepoznata lica oštećivala imovinu lica, ostavljala razne nečistoće i sl.

U ovom slučaju vlasnik restorana je putem postavljenih kamera videonadzora, u cilju zaštite imovine i lica, istovremeno snimao i ulaz i stepenište drugog objekta koji koristio podnosilac prigovora.

Instaliranje kamere videonadzora i bez prethodne provjere opravdanosti postavljanja iste, predstavlja proizvoljno zadiranje u privatnost podnosioca prigovora jer se na taj način mogu prikupljati podaci o njegovom spontanom ponašanju i navikama što istovremeno može izazvati nelagodnost da je pod određenim posmatranjem ili prismotrom.

Prema članu 21a. Zakona snimci pohranjeni putem videonadzora na određenom prostoru na osnovu kojih se može identifikovati nosilac ličnih podataka predstavljaju zbirku ličnih podataka. Prema istom članu, ukoliko nije propisana zakonom, obrada ličnih podataka putem videonadzora mora biti regulisana odlukom kontrolora koja treba obuhvatiti sve elemente obrade s ciljem poštivanja prava na zaštitu privatnosti i ličnog života nosioca podataka. Takođe, Zakonom je propisano da je kontrolor dužan na vidnom mjestu istaći obavještenje o vršenju videonadzora i kontakt putem kojeg se mogu dobiti pojedinosti o istom.

Na ulazu u objekat bilo je istaknuto obavještenje da je prostor pod videonadzorom. Vlasnik restorana nije donio odluku, kojom su trebala biti regulisana pitanja koja se odnose na: svrhu obrade, broj kamera i njihov položaj i sl. Shodno utvrđenim nedostacima, vlasniku restorana je naloženo da donese odluku kojom će regulisati pravila obrade, te da postavi kamere u položaj da u opsegu snimanja ne obuhvataju stepenište i prostor podnosioca prigovora.

Naprijed navedenim radnjama vlasnik restorana je obrađivao lične podatke podnosioca prigovora suprotno principu pravičnosti i zakonitosti i principu mjere i obima.

- Kopiranje putnih isprava gostiju u svrhu hotelskog smještaja

Prigovor nosilaca ličnih podataka protiv hotela „Residence Inn by Marriott“ iz Sarajeva zbog kopiranja i zadržavanja kopija putnih isprava je usvojen kao osnovan. Hotelu je zabranjeno da kopira i zadržava putne isprave gostiju te je naloženo uništenje prikupljenih kopija putnih isprava.

U izjašnjenju Hotela navedeno je da se kopiranje putnih isprava vrši u kontinuitetu, od početka rada te da je to potrebno radi bržeg i efikasnijeg prijavljivanja gostiju. Uporedo sa ovom aktivnošću Hotel upisuje goste u određene evidencije.

Shodno Zakonu o strancima, poslovni subjekti koji pružaju usluge smještaja dužni su voditi evidenciju o strancima koja se ovjerava u nadležnoj organizacionoj jedinici Službe za strance ili u policiji poslovnog sjedišta davaoca usluge. Davalac usluge je dužan čuvati knjigu stranaca tri godine od dana njenog zaključenja, te je dati na uvid ovlaštenom službenom licu Službe ili policije.

Dakle, mjerodavni zakon je propisao na koji način se vodi evidencija o gostima od strane poslovnih subjekata koji pružaju usluge hotelskog smještaja.

Imajući u vidu navedeno, te odredbe Zakona o putnim ispravama i Zakona o ličnoj karti iz kojih proizilazi da se kopije tih identifikacionih dokumenata mogu zahtijevati ako je to izričito propisano zakonom, proizilazi da je kopiranje putnih isprava u svrhu bržeg i efikasnijeg prijavljivanja gostiju nezakonito.

Prikupljanjem kopija identifikacionih dokumenata protivno zakonu stvara se neopravdan rizik od njihove zloupotrebe.

Naprijed navedenim radnjama Hotela lični podaci podnosioca prigovora su obrađivani suprotno principu pravičnosti i zaskonitosti.

- *Uplata ličnih primanja na tekući račun bračnog supružnika*

Prigovor nosilaca ličnih podataka protiv Addiko Bank a.d. Banja Luka zbog obavještanja poslodavca jednog bračnog supružnika da njihov zaposlenik mora imati otvoren tekući račun u svrhu uplate ličnih primanja, je odbijen kao neosnovan.

Nosioci ličnih podataka, bračni supružnici, su u prigovoru iznijeli da je Banka povrijedila njihovo pravo na privatnost jer je obavijestila poslodavca jednog od bračnih supružnika da više neće primati uplate na njegovo ime koje se uplaćuju na tekući račun drugog supružnika. Podnosioci prigovora su istakli da Banka u njihovom slučaju ne može primjeniti Zakon o sprječavanju pranja novca i finansiranju terorističkih aktivnosti jer se radi o ličnom primanju jednog od supružnika, te da je u ovom slučaju poznat izvor sredstava.

Banka je u svom izjašnjenju istaknula da je u periodu od pet godina primala uplate ličnih primanja za jedno lice na tekući račun koji je otvoren na ime njegovog bračnog supružnika, te da je došla do saznanja o tome prilikom vršenja detaljnih provjera. Odmah po otkrivanju ovih činjenica Banka je od podnosioca prigovora zahtijevala da dostave pravni osnov za takav način knjiženja sredstava, te da bračni supružnik otvori tekući račun za svoja lična primanja, te je istovremeno obavijestila poslodavca podnosioca prigovora da više neće prihvatati uplate za njihovog zaposlenika na tekući račun njegovog bračnog supružnika. Banka je istakla da bi u suprotnom bila izložena riziku neusklađenosti poslovanja sa propisima koji proizilaze iz Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranju terorističkih aktivnosti, Zakona o unutrašnjem platnom prometu, Zakona o izvršnom postupku itd.

Prema navedenim zakonima Banka je dužna vršiti mjere identifikacije i praćenja koje podrazumijevaju: utvrđivanje identiteta klijenta, utvrđivanje stvarnog vlasnika, dobivanje podataka

o svrsi i namjeni prirode poslovnog odnosa ili transakcije, provođenje stalnog praćenja poslovnih odnosa uključujući i kontrolu transakcija itd.

Dakle, svi klijenti Banke pa i podnosioci prigovora podliježu identifikaciji. U nedostatku tačne i autentične identifikacije došlo bi do rizika u smislu prinudnih izvršenja nad sredstvima na računu Banke.

Iz navedenog proizilazi da svaka obrada ličnih podataka predstavlja ograničenje privatnosti ali da to ograničenje nije uvijek neopravdano. Pravo na privatnost nije apsolutno pravo već poštivanje istog podrazumijeva obradu podataka koja je propisana zakonom, da se vrši u jednom od legitimnih ciljeva te da je takva obrada neophodna u demokratskom društvu. Ispunjenost navedenih uslova, nesporno je utvrđena u predmetnom slučaju.

3.5.5. Prigovori iz 2015. godine koji su okončani u izvještajnom periodu

U ovom izvještajnom periodu riješeno je 14 prigovora iz 2015. godine. Radi se o prigovorima zaprimljenim na kraju iste godine.

Osam prigovora je usvojeno kao osnovano i jedan kao djelimično osnovan. Preostalih pet prigovora su odbijeni kao neosnovani.

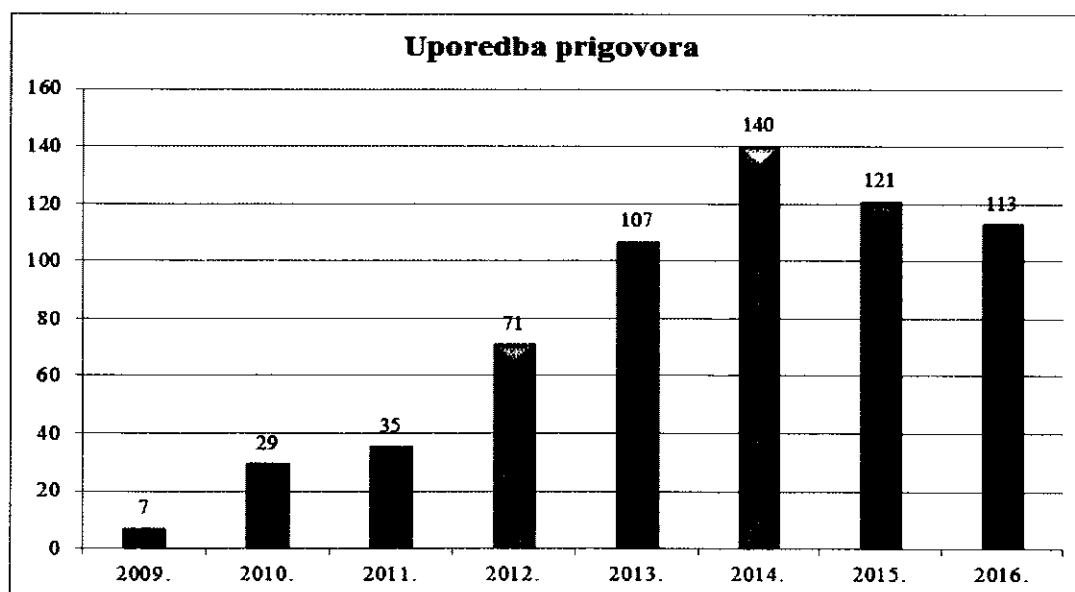
Prigovori su podneseni protiv kontrolora iz javnog i privatnog sektora a odnosili su se na obradu podataka o posebnom stažu, zbog davanja ličnih podataka trećoj strani, objave ličnih podataka na izlogu trgovačke radnje, direktnog marketinga, video nadzora, obrada jedinstvenog matičnog broja, kopije lične karte i dr.

• Kontrolori protiv kojih su prigovori usvojeni kao osnovani:

1. Opština Čitluk i Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje Mostar, Kantonalna administrativna služba Sarajevo – obrada podataka o posebnom stažu,
2. A. H., vlasnik trgovačke radnje Mesprom u Tuzli – obrada spiska sa ličnim podacima i dugovanjem na izlogu radnje,
3. JU OŠ „Stevan Dušanić“ Pribinić, Teslić – obrada uvjerenja o nevođenju krivičnog postupka i ocjena pravne valjanosti priložene dokumentacije u konkursnoj proceduri,
4. Avon Cosmetics BiH d.o.o. Sarajevo – obrada jedinstvenog matičnog broja,
5. ProCredit Bank d.d. Bosna i Hercegovina – obrada podataka o kreditnom zaduženju u Centralnom registaru kredita,
6. S. K. iz Pazarića – obrada ličnih podataka putem videonadzora na porodičnoj kući,
7. JP „Vodokom“ d.o.o. Kakanj – obrada jedinstvenog matičnog broja K.B.,
8. Ventura Travel Agency d.o.o. Travnik – slanje sms poruke u svrhu direktnog marketinga,
9. Špediter EuroExpress d.o.o. Banja Luka – obrada dvostrane kopije lične karte u postupku carinjenja robe.

3.5.6. Uporedni podaci za 2009 – 2016

PRIGOVORI								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ukupno prigovora	7	29	35	71	107	140	121	113
Rješenja	7	17	23	55	75	87	90	70
Mišljenja	0	7	1	2	1	0	0	0
Ustupljeni predmeti	0	1	0	0	0	0	0	3
Zaključci	0	0	6	15	16	19	18	28
Predmeti u radu	0	1	5	2	12	34	17	12
Predmeti iz prethodne godine	0	0	1	5	12	13	34	14

3.5.7. Izvještaji o odbijenim zahtjevima nosilaca podataka

Prema članu 28. stav (4) Zakona, svaki kontrolor je dužan dostaviti Agenciji godišnji izvještaj o odbijenim zahtjevima nosilaca ličnih podataka.

Značaj ovog izvještavanja leži u činjenici da Zakon, pored ustanovljavanja prava nosioca podataka na pristup svojim podacima, propisuje i uslove pod kojima se to pravo nosiocu ličnih podataka može uskratiti od strane kontrolora. Kontrolor može odbiti zahtjev nosiocu ličnih podataka za pristup podacima ukoliko je ispunjen jedan od sljedećih uslova: ako lične podatke obrađuje isključivo u statističke, naučnoistraživačke ili arhivske svrhe, ako se podaci moraju držati u tajnosti na osnovu zakona ili s obzirom na njihovu vrstu, posebno zbog nadvladavajućeg opravdanog interesa treće strane ili ako se obrađuju uz saglasnost nosioca podataka.

Takođe, Zakon predviđa izuzetke od pristupa podacima ukoliko bi se time mogla nanijeti šteta interesima državne sigurnosti, odbrane, javne sigurnosti, preventive, istrage, otkrivanja krivičnih djela i gonjenja izvršilaca, te povrede etičkih pravila profesije, važnim privrednim i finansijskim interesima, uključujući monetarna, budžetska i poreska pitanja, inspekcijским i drugim kontrolnim dužnostima, zaštiti nosioca podataka ili prava i sloboda drugih.

U toku 2016. godine upućena su 23 poziva odabranim kontrolorima da dostave godišnji izvještaj o odbijenim zahtjevima nosilaca ličnih podataka. Pozvani su da dostave godišnji izvještaj o odbijenim zahtjevima nosilaca ličnih podataka: Vijeće ministara BiH, Vlada FBiH, Vlada RS, Vlada Brčko Distrikta BiH, Vlade kantona FBiH, Centralna banka BiH, Agencije za bankarstvo FBiH i RS, Javna preduzeća: Elektroprivreda BiH, Elektroprivreda HZ HB i Elektroprivreda RS, Telekom operateri: BH Telecom, Mtel a.d. i HT Eronet. Kontrolori su zamoljeni da, u okviru svojih nadležnosti, pozive prosljede drugim organima uprave, javnim ustanovama, direkcijama, podružnicama, poslovnica, bankama, mikrokreditnim organizacijama i slično.

Prema dostavljenim izvještajima nekolicina kontrolora su odbili zahtjeve nosilaca ličnih podataka za pristup njihovim podacima, dok iz dostavljenih izvještaja jednog broja kontrolora proizilazi da ne postoji dovoljno razumijevanje ovog instituta kako od samih kontrolora tako i od nosilaca ličnih podataka.

3.6. Postupci po službenoj dužnosti

Postupak po službenoj dužnosti je postupak koji Agencija pokreće na osnovu saznanja ili sumnje u nezakonitu obradu ličnih podataka. Saznanje može steći prijavom različitih subjekata, uključujući i anonimnu prijavu, opaženjem na elektronskim i pisanim medijima, internetu, iz drugih predmeta u radu Agencije i slično.

U izvještajnom periodu pokrenuto je ukupno 55 postupaka po službenoj dužnosti.

Zbog potreba i specifičnosti pojedinih predmeta u osam postupaka po službenoj dužnosti je izvršen vanredni inspekcijски nadzor, dok je 39 postupaka riješeno na osnovu dostavljenih informacija od stranaka.

S tim u vezi, donesena su 32 rješenja, 12 zaključaka o obustavi postupka, tri zaključka o odbacivanju prijave dok osam predmeta nije okončano.

3.6.1. Postupci po službenoj dužnosti prema javnim organima

Prema javnim organima provedeno je 26 postupaka. Doneseno je 17 rješenja kojim su naložene upravne mjere, u sedam slučajeva doneseni su zaključci kojim su postupci obustavljeni dok su u dva slučaja zahtjevi za provođenje ocjene zakonitosti obrade ličnih podataka odbačeni zbog nenadležnosti.

• Kontrolori kojima su naložene upravne mjere

1. SIPA, UKC Sarajevo, Zavod za izvršenje krivičnih sankcija i ZU „Atrijum“ – obrada ličnih podataka o zdravstvenom stanju učesnika u krivičnom postupku,
2. KJKP „Gradski saobraćaj“ d.o.o Sarajevo – obrada jedinstvenog matičnog broj korisnika javnog gradskog prevoza u svrhu ostvarivanja prava na kupovinu mjesečne karte i subvencioniranje troškova prevoza u javnom gradskom saobraćaju i zahtijevanje ovjerene izjave kojom korisnici daju saglasnost za prikupljanje i obradu njihovih ličnih podataka,
3. Ministarstvo saobraćaja Kantona Sarajevo – obrada jedinstvenog matičnog broj korisnika javnog gradskog prevoza u svrhu subvencioniranja troškova prevoza u javnom gradskom saobraćaju i kontrole izdatih mjesečnih kupona za prevoz,
4. JP Elektroprivreda Bosne i Hercegovine d.d. Sarajevo – obrada ličnih podataka putem video nadzora,
5. Federalno ministarstvo raseljenih lica i izbjeglica – obrada JMB, kopija ličnih karata, objava ličnih podataka na službenoj web stranici,
6. Uprava za indirektno oporezivanje BiH – obrada kopije lične karte,
7. KJKP „Sarajevogas“ d.o.o Sarajevo – obrada kopije lične karte za korisnika usluga,
8. JP Autoceste FBiH d.o.o Mostar – obrada biometrijskog podataka otiska prstiju zaposlenika,
9. JUMS Hemijska škola Tuzla – obrada ličnih podataka putem videonadzora,
10. Opština Bratunac – obrada kopije lične karte i uvjerenja o nevođenju krivičnog postupka u konkursu,
11. Grad Zenica – obrada jedinstvenog matičnog broja i adrese prebivališta stipendista na službenoj web stranici www.zenica.ba,
12. Centralna banka BiH – obrada tačnih ličnih podataka jemaca za kredite objezbjedene sa više od četiri jemca,
13. Ministarstvo pravde BiH – obrada adrese prebivališta lica ovlaštenih za zastupanje udruženja i fondacija, na web stranici,
14. Univerzitetsko klinički centar Republike Srpske – obrada ličnih podataka pacijenata sa dijagnozom HIV/AIDS,
15. JU „Centar za socijalni rad“ Sanski Most – obrada kopija ličnih karata i uvjerenja da se protiv kandidata ne vodi krivični postupak u konkursnoj proceduri,
16. Kampus Kantona Sarajevo – obrada ličnih podataka putem video nadzora,
17. Prirodno – matematički fakultet u Sarajevu – obrada ličnih podataka na službenoj web stranici.

3.6.2. Primjeri iz prakse:

- Objavljivanje jedinstvenog matičnog broja i adrese prebivališta dobitnika stipendija na službenoj web stranici javnog organa

Grad Zenica je na službenoj web stranici objavio lične podataka građana, kojima su dodijeljene stipendije, u svrhu informisanja javnosti. Gradu je naloženo uklanjanje jedinstvenog matičnog broja i adrese prebivališta stipendista sa službene web stranice.

Uvidom u službenu web stranicu Grada Zenice utvrđeno je da je u meniju obavještenja postavljen link u okviru kojeg je prikazan tabelarni pregled stipendista za 2015/2016 godinu. Objavljene liste stipendista su sadržavale prezime i ime roditelja, ime, JMB lica, ulicu i broj, naziv visokoškolske ustanove, mjesto studiranja, godinu studiranja broj bodova i napomenu.

U izjašnjenju Grada na upit Agencije, koji je pravni osnov i svrha za objavljivanje ovih podataka, izneseno je da je tabelarni prikaz za popunjavanje podataka o podnosiocima prijave na konkurs za dodjelu stipendija dostavljen od nadležnog kantonalnog Ministarstva. Istaknuto je da je prema Kriterijima za dodjelu stipendija redovnim studentima na području kantona propisano da „nakon razmatranja podnesenih prigovora, komisija sačinjava i objavljuje na oglasnoj tabli opštine konačnu preliminarnu listu“. Grad podatke dostavlja nadležnom Ministarstvu a dužni su prema konkursnoj proceduri objaviti preliminarnu listu. Istakli su da je greškom lista koja je dostavljena Ministarstvu dostavljena je i na e-mail službene web stranice Grada.

Pravni propis na koji se Grad pozvao u svom izjašnjenju ne predviđa objavljivanje ličnih podataka o dobitnicima stipendija na službenoj web stranici Grada. Shodno navedenom Grad je prilikom objave liste stipendista trebao razmotriti pravni osnov i svrhu objave podataka a potom i procjenu obima i mjere podataka koji su potrebni za izvršenje te svrhe.

U provedenom postupku je utvrđeno da objavljivanje ličnih podataka u navedenom obimu i mjeri nije bilo neophodno za informisanje javnosti o studentima koji su ostvarili pravo na stipendiju.

Grad je objavljivanjem na web stranici ličnih podataka o jedinstvenim matičnim brojevima i adresama stanovanja te podatke učinio dostupnim neograničenom broju lica na koji način je znatno prevaziđena granica neophodnosti obrade i stvoren neopravdan rizik od njihove zloupotrebe.

- Obrada jedinstvenog matičnog broja i drugih ličnih podataka na osnovu ovjerene izjave kojom se daje saglasnost za obradu ličnih podataka korisnika javnog prevoza

KJKP „Gradski saobraćaj“ d.o.o. Sarajevo je u svrhu ostvarivanja prava na kupovinu mjesečne karte i subvencioniranje troškova prevoza u javnom gradskom saobraćaju obrađivalo jedinstveni matični broj korisnika. U istu svrhu KJKP „Gradski saobraćaj“ je zahtijevalo od korisnika dostavljanje ovjerene izjave, kojom se daje saglasnost za obradu ličnih podataka.

KJKP „Gradski saobraćaj“ je zabranjeno da obrađuje jedinstveni matični broj korisnika mjesečnih karta kao i prikupljanje izjava kojim se daje saglasnost za obradu ličnih podataka u postupku ostvarivanja prava na mjesečnu kartu i subvencioniranje troškova mjesečne karte.

Sva pitanja u vezi subvencioniranja javnog gradskog prevoza regulisana su podzakonskim aktima, Uredbom i Uputstvima kantona. KJKP „Gradski saobraćaj“ je skeniralo lične karte korisnika javnog prevoza, koji imaju pravo na subvencioniranje troškova prevoza, na koji način se jedinstveni matični broj unosi u informacioni sistem Ekupon i automatski prenosi kantonalnom Ministarstvu

*Sarajevo-Capajeso, Vilsonovo šetalište broj 10. -Вилсоново шеталиште број 10.,
Tel/Ten ++387 33 726 250, faks/faks 726 251*

saobraćaja. Osim jedinstvenog matičnog broja ova evidencija sadrži i datum rođenja, ime i prezime adresu i vrstu korisnika (nezaposleno lice, penzioner, student). Osim navedenog, od svih podnosilaca zahtjeva za subvencioniranje troškova mjesečne karte zahtijevana je i ovjerena izjava kojom se daje saglasnost za obradu njihovih ličnih podataka.

Dakle, podnosiocima zahtjeva je nametnuta obaveza davanja ovjerene izjave kojom daju saglasnost za obradu njihovih ličnih podataka.

Saglasnost za obradu ličnih podataka predstavlja svjesnu naznaku želje nosioca podataka datu slobodnom voljom, kojom nosilac podataka daje svoju saglasnost za obradu njegovih ličnih podataka. Iz definicije saglasnosti prizilazi da ista počiva na slobodnoj volji nosioca podataka, te se stoga ne može koristiti u svakom postupku obrade ličnih podataka po nahođenju kontrolora a posebno ne može biti primjenjena u postupcima koje provode javni organi čiji rad treba biti regulisan relevantnim propisima. Agencija ne spori uspostavljanje jedinstvene baze podataka o svim korisnicima javnog prevoza na području Kantona. Naprotiv, uspostavljanje takve evidencije je neophodno potrebno radi pregleda utroška sredstava, te u cilju smanjenja mogućnosti zloupotrebe kod ostvarivanja prava na povlaštene mjesečne karte.

Pravni osnov za obradu jedinstvenog matičnog broja može biti propisan jedino zakonom i treba biti neophodan za svrhu zbog koje se obrađuje.

Dakle, KJKP „Gradski saobraćaj“ ima pravo obrađivati lične podatke korisnika javnog gradskog prevoza prilikom izdavanja subvencioniranih mjesečnih karata ali pri tome vodeći računa da obrađuje podatke koji su mu neophodni, te da ih obrađuje na način i po postupku za koji je ovlašten.

- Obrada ličnih podataka o zdravstvenom stanju učesnika u krivičnom postupku

U postupku po službenoj dužnosti Agencija je ispitala zakonitost obrade ličnih podataka o zdravstvenom stanju jednog lica od strane Univerzitetsko kliničkog centru u Sarajevu, Poliklinike „Atrijum“, Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija i Državne agencije za istrage i zaštitu BiH. Doneseno je rješenje, kojim je naloženo Državnoj agenciji za istrage i zaštitu BiH da na pravičan i zakonit način obrađuje lične podatke o zdravstvenom stanju učesnika u postupku. Univerzitetsko kliničkom centru u Sarajevu, Poliklinici „Atrijum“ i Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija je naloženo da osiguraju da se zdravstveni podaci pacijenata čuvaju kao profesionalna tajna i da se tako sa njima i postupa.

Inicijativa za pokretanje postupka su bili medijski istupi branioca o povredi prava na njegovu privatnost, te zahtjev jednog poslanika u Parlamentarnoj skupštini BiH o izjašnjenju Agencije po tom pitanju.

U datom periodu lice je imalo status optuženog za više krivičnih djela, u vezi kojih mu je Sud BiH odredio pritvor. Zbog zdravstvenog stanja, isti je prebačen iz pritvorske jedinice u zdravstvenu ustanovu gdje je hospitaliziran. Za vrijeme njegove hospitalizacije Državna agencija za istrage i zaštitu je pregledala njegovu medicinsku dokumentaciju u Univerzitetsko kliničkom centru u Sarajevu i izuzela kopiju otpusnog pisma. Osim navedenog predstavnici te agencije su obavili razgovor sa ljekarima poliklinike „Atrijum“ o njegovom zdravstvenom stanju, te je obavljen razgovor sa ljekarima u pritvorskoj jedinici u kojoj je lice boravilo prije hospitalizacije.

Na zahtjev Agencije, po kojem pravnom osnovu i u koju svrhu je Državna agencija za istrage i zaštitu provjeravala medicinsku dokumentaciju u više zdravstvenih ustanova, dostavljen je odgovor

da je postupano po Naredbi Tužilaštva BiH, te je izvršena provjera određenih činjenica i okolnosti u vezi sa njegovom hospitalizacijom. Istaknuto da je šef poliklinike sam dobrovoljno predao kopiju otpusnog pisma o hospitalizaciji iz 2007. godine, koja je dostavljena Tužilaštvu BiH uz izvještaj.

Po zahtjevu Agencije, po kojem pravnom osnovu i u koju svrhu je Univerzitetsko klinički centar Sarajevo učinio dostupnim podatke o zdravstvenom stanju službenicima Državne agencije za istrage i zaštitu BiH, dostavljen je odgovor da je isto učinjeno na osnovu naloga. Istaknuto je da je pokazana fotokopija otpusnog pisma koja je izuzeta.

Na osnovu prikupljenih dokaza i informacija utvrđeno je da je Državna agencija za istrage i zaštitu BiH vršila obradu ličnih podataka o zdravstvenom stanju jednog lica na osnovu Naredbe Tužilaštva BiH. U Naredbi Tužilaštva BiH nije precizirano svojstvo istog u ovoj istrazi, opis djela iz kojeg proizilaze zakonska obilježja krivičnog djela niti zakonski naziv krivičnog djela. U Naredbi nisu određene radnje koje treba preduzeti, već samo da se istraže okolnosti hospitalizacije. Prikupljene podatke o zdravstvenom stanju, kao i kopiju otpusnog pisma, Državna agencija za istrage i zaštitu je dostavila Tužilaštvu BiH.

Prema Zakonu obrada podataka o zdravstvenom stanju je zabranjena osim ukoliko se vrši na osnovu saglasnosti nosioca podataka ako je to od posebnog javnog interesa ili u drugim slučajevima koji su propisani zakonom.

Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata propisuje da pacijent ima pravo na zaštitu privatnosti tokom provođenja dijagnostičkih ispitivanja, posjeta doktoru medicine, odnosno stomatologije... Istim zakonom je propisano da se podaci iz medicinske dokumentacije mogu dostavljati, bez njegove saglasnosti, sudu, drugom organu kada je to propisano zakonom i u krivičnom postupku u skladu sa krivičnim zakonodavstvom.

Zakonom o krivičnom postupku, propisano je da tužilac naređuje sprovođenje istrage ako postoji sumnja da je izvršeno krivično djelo. O sprovođenju istrage se donosi naredba, koja sadrži podatke o počiniocu krivičnog djela ukoliko su poznati, opis djela iz kojeg proizilaze zakonska obilježja krivičnog djela, zakonski naziv krivičnog djela, okolnosti koje potvrđuju osnove sumnje za sprovođenje istrage i postojeće dokaze. U naredbi će tužilac navesti koje okolnosti treba istražiti i koje istražne radnje treba preduzeti.

Nesporno je da je protiv lica potvrđena optužnica za određena krivična djela za koja mu je određen pritvor iz čega proizilazi da se Naredba Tužilaštva BiH nije mogla odnositi za ta djela za koja je optužen jer je to u nadležnosti Suda. Nadalje, Zakon o krivičnom postupku ne propisuje mogućnost istražnim organima da mogu prikupljati i dalje obrađivati podatke o zdravstvenom stanju učesnika u krivičnom postupku za krivično djelo za koje je potvrđena optužnica.

Što se tiče postupanja zdravstvenih ustanova, Univerzitetsko kliničkog centra Sarajevo, Poliklinike „Atrijum“ te ljekara u pritvorskoj jedinici takođe je utvrđeno da je njihovo postupanje suprotno Zakonu o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata. U skladu sa obavezom čuvanja profesionalne tajne, zdravstveni radnici i druga lica koja su imala pristup zdravstvenim podacima nisu trebala pružiti informacije o zdravstvenom stanju lica bez njegove saglasnosti ili naredbe Suda BiH. Primarni zadatak zdravstvenih radnika i drugih lica kojima su dostupni zdravstveni podaci je da zaštite prava i interese svojih pacijenata. Dužnost čuvanja profesionalne tajne predstavlja vid ostvarivanja prava na ljudsko dostojanstvo i privatnost. Pacijent treba da je siguran da će podaci o njemu biti čuvani kao tajna, na čemu se zasniva međusobno povjerenje između ljekara i pacijenta, koje predstavlja osnovnu pretpostavku ljekarskog rada.

Postupanje Državne agencije za istrage i zaštitu BiH kao i ljekara, odnosno zdravstvenih ustanova prilikom obrade ličnih podataka o zdravstvenom stanju lica, na naprijed opisani način bilo je suprotno Zakonu o krivičnom postupku, relevantnim zakonima iz oblasti zdravstva, pa je bilo samim tim suprotno i osnovnim principima zakonite obrade ličnih podataka.

Za bolje razumijevanje naprijed navedenog slučaja, važno je istaći, da Agencija nije mogla dodatno provjeriti predmetnu Naredbu Tužilaštva BiH, zbog obustave aktivnosti prema Tužilaštvu BiH, iako je Državna agencija za istrage i zaštitu BiH upućivala da se prave informacije mogu dobiti u Tužilaštvu BiH, po čijoj Naredbi su oni postupali.

- Primjena elektronskih servisa za građane putem službene web stranice IDDEEA

Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske je uputilo zahtjev za ispitivanje zakonitosti postupanja IDDEEA da na svoju službenu web stranicu postavi internet portal putem kojeg će građani moći dobiti informacije o statusu zahtjeva i statusu dokumenta, koji su podnijeli nadležnoj organizacionoj jedinici tog Ministarstva. U zahtjevu su istakli da ovakvo postupanje IDDEEA predstavlja direktno kršenje propisa Bosne i Hercegovine, jer za te poslove nisu ovlašteni zakonom, koji se odnosi na njihovu djelatnost. Naglašeno je da je Ministarstvo organ pred kojim se vodi postupak i samo taj organ može davati informacije građanima o postupcima koje vodi.

IDDEEA se u svom izjašnjenju, obrazlažući pravni osnov i svrhu postupanja, pozvala na Zakon o agenciji, Zakon o putnim ispravama BiH, Zakon o ličnoj karti državljanina BiH, Zakon o jedinstvenom matičnom broju itd. Istaknuto je da su otpočeli realizaciju predmetnog projekta u skladu sa opštim zajedničkim principima važećih pravnih propisa kojima je regulisana oblast uprave, kojih su dužni pridržavati se svi organi uprave. Osnovni razlog uspostavljanja mogućnosti elektronskog pristupa informacijama o toku postupka je što su ti postupci posebni upravni postupci u kojima učestvuju više organa uprave i da se svakodnevno podnosioci zahtjeva obraćaju istim. Takođe, istaknuto je da je IDDEEA obavijestila sve nadležne organe o tehničkoj mogućnosti postavljanja i namjeri Agencije da pruži tehničku podršku u postupku integrisanja na njihove web portale.

Ministarstvo civilnih poslova BiH je dostavilo Agenciji na izjašnjenje informacije o suprostavljenim stavovima Ministarstva i IDDEEA uz konstataciju da je evidentan sukob nadležnosti između ovih organa te zahtijevaju stav Agencije budući da se radi o obradi ličnih podataka.

IDDEEA je na svoju službenu web stranicu postavila internet portal za građane, koji su podnijeli zahtjeve za izdavanje identifikacionih dokumenata i kojima je omogućeno da ukoliko žele mogu putem web stranice dobiti informaciju o statusu zahtjeva i statusu dokumenta. Pristup navedenom internet portalu je omogućen ukoliko građanin u potrebne rubrike unese vlastiti jedinstveni matični broj, broj zahtjeva koji je podnesen kod nadležnog organa unutrašnjih poslova i sigurnosni ključ.

Agencija je donijela rješenje kojim je odbacila zahtjev, zbog nenadležnosti.

Prema utvrđenim činjenicama očigledno je utvrđeno da postoji neslaganje Ministarstva i IDDEEA o davanju informacija putem službene web stranice IDDEEA o toku postupka i statusu dokumenata podnosiocima zahtjeva za izdavanje identifikacionih dokumenata. Nadležnosti i ovlaštenja Agencije su propisana članom 40. Zakona i shodno tome Agencija nije nadležna da rješava sporna pitanja u slučaju kada jedan kontrolor osporava pravo drugom kontroloru da preduzima određene radnje obrade ličnih podataka.

3.6.3. Postupci po službenoj dužnosti prema kontrolorima iz privatnog sektora

Prema kontrolorima iz privatnog sektora proveden je 21 postupak. Doneseno je 15 rješenja kojim su naložene upravne mjere dok su u šest slučajeva postupci obustavljeni.

- ***Kontrolori kojima su naložene upravne mjere***

1. Telemach d.o.o Sarajevo – obrada jedinstvenog matičnog broja i kopija ličnih karata korisnika telekomunikacijskih usluga,
2. Advokat E. H. iz Sarajeva – objava ličnih podataka na službenoj web stranici,
3. Moj taxi d.o.o. Mostar – obrada ličnih podataka putem videonadzora,
4. Unicredit Bank d.d. Mostar – obrada jedinstvenog matičnog broja građana u svrhu plaćanja komunalnih usluga,
5. Raiffeisen Bank d.d. Bosna i Hercegovina – obrada autentičnih i tačnih podataka o e-mail adresama klijenata.
6. SA-BOOC d.o.o. Sarajevo – obrada kopija ličnih karata građana,
7. „Sport vision“ d.o.o. Bijeljina – obrada jedinstvenih matičnih brojeva kupaca,
8. Predškolska ustanova „Kids Land“ Sarajevo – obrada ličnih podataka putem videonadzora
9. C.I.B.O.S.-u d.o.o. Ilijaš – Otkupna stanica Sarajevo – obrada jedinstvenog matičnog broja,
10. „MINIX“ d.o.o. Ograđenovac – obrada ličnih podataka putem videonadzora,
11. UniCredit Bank a.d. Banja Luka – obrada jedinstvenog matičnog broja i lične karte građana u svrhu plaćanje računa za pružene komunalne usluge,
12. Fondacija „One World Platform“ – obrada jedinstvenih matičnih brojeva,
13. Udruženje Spajalica – obrada jedinstvenih matičnih brojeva stipendista,
14. Bam-Investtrade d.o.o. Tuzla i H. H. – obrada ličnih podataka objavljivanjem na oglasnoj ploči,
15. Web portal Ramski vjesnik – obrada ličnih podataka objavljivanjem na web stranici,

3.6.4. Primjeri iz prakse

- *Objavljivanje ličnih podataka o klijentima na internetu od strane advokata*

Zaprimljeno je više prijava klijenata protiv advokata E.H., zbog objavljivanja cjelokupnih presuda iz prvostepenog i drugostepenog postupka u kojima su oni bili stranke i objavljivanja tabelarnih obavijesti o aktivnim postupcima sa ličnim podacima klijenata na službenoj web stranici. U provedenom postupku je utvrđeno da je objavljivanje ličnih podataka klijenata izvršeno bez pravnog osnova, te je doneseno rješenje kojim se advokatu zabranjuje objavljivanje ličnih podataka klijenta, te uklanjanje objavljenih ličnih podataka sa službene web stranice.

U predmetnom slučaju advokat je izvršio objavu sudskih presuda u elektronskom obliku putem službene web stranice, čime je neodređenom broju lica omogućen pristup ličnim podacima njegovih klijenata i ostalih učesnika u postupku, iako za to nije imao pravnog osnova. Tako su javnosti učinjene dostupnim informacije o porodičnim odnosima, sticanju bračne stečevine, identitetu maloljetne djece, radnim sporovima, sticanju vlasničkih i drugih prava građana.

Odgovarajući na zahtjev Agencije, o svrsi i pravnom osnovu za objavljivanje ličnih podataka na službenoj web stranici, advokat je istakao da je web stranica registrovana na zakonit način te da se na istoj objavljuje sudska praksa kao jedan od izvora u pravu i da je to jedan način obavještanja

klijenata. Istaknuto je da se brišu imena stranaka ali da je operater prilikom unosa zaboravio izbrisati imena stranaka.

Prema Zakonu o advokaturi, advokat je obavezan čuvati kao advokatsku tajnu sve što mu je stranka povjerila, izuzev ako je advokat oslobođen ove obaveze na osnovu izričitog ili prećutnog odobrenja stranke.

Shodno navedenom, advokat je bio dužan da se uzdrži od objave ličnih podataka putem službene web stranice odnosno da svoje klijente obavijesti o aktivnostima koje provodi u njihovo ime. Takođe, razmjena sudske prakse ne može predstavljati pravni osnov za objavu presuda, jer je u svrhu razmjene stavova sudova o određenim pravnim pitanjima potpuno irelevantno pitanje identiteta stranaka i drugih učesnika u postupku.

Obradom ličnih podataka na naprijed opisani način došlo je do povrede principa pravičnosti i zakonitosti kao i principa svrhe.

- Obrada jedinstvenog matičnog broja i uvid u ličnu kartu od strane banke prilikom plaćanja računa komunalnih troškova

Unicredit Bank Banja Luka je zabranjeno obrađivanje jedinstvenih matičnih brojeva građana i uvid u ličnu kartu prilikom plaća troškova za pružene komunalne usluge, računa za utrošenu električnu energiju i računa za pružene telekomunikacijske usluge.

Banka je u izjašnjenju, u odnosu na pravni osnov i svrhu obrade jedinstvenog matičnog broja i uvida u ličnu kartu građana, istakla da je zbog nedorađenosti informacionog sistema vršen unos i štampanje tih ličnih podataka kako za klijente tako i za građane koji nisu klijenti, radi plaćanja komunalnih usluga.

Shodno Zakonu o sprječavanju pranja novca i finansiranju terorističkih aktivnosti, Banka je dužna preduzeti mjere identifikacije i praćenja klijenta prilikom uspostavljanja poslovnog odnosa sa klijentom, obavljanja transakcije u iznosu od 30.000 KM ili višem, postojanja sumnje u pranje novca itd. U slučaju ispunjenja ovih uslova Banka određivanje i utvrđivanje identiteta fizičkog lica vrši uvidom u važeću identifikacijsku ispravu klijenta u njegovom prisustvu.

Prilikom plaćanja računa za pružene komunalne usluge nije potrebno provoditi mjere identifikacije i praćenja klijenta budući da plaćanje ovih računa ne predstavlja rizik za vrijednosti koje se štite ovim Zakonom.

Dakle, shodno Zakonu o sprečavanju pranja novca i finansiranju terorističkih aktivnosti, te uzevši u obzir Zakon o jedinstvenom matičnom broju i Zakon o ličnoj karti državljana BiH, utvrđeno je da ne postoji pravni osnov za obradu jedinstvenog matičnog broja i za uvid u ličnu kartu građana prilikom plaćanja računa za pružene komunalne usluge.

Obradom ličnih podataka na naprijed opisani način došlo je povrede principa pravičnosti i zakonitosti i principa svrhe.

3.6.5. Postupci po službenoj dužnosti iz 2015. godine, okončani u izvještajnom periodu

U izvještajnom periodu, riješeno je šest predmeta po službenoj dužnosti pokrenutih u 2015. godini, te su u okviru tih postupaka, u dva slučaja, donesena rješenja kojim su kontrolorima naložene upravne mjere radi otklanjanja utvrđenih nedostataka u obradi ličnih podataka.

Postupci po službenoj dužnosti su provedeni u odnosu na javne organe osim u jednom slučaju koji se odnosio na objavljivanje fotografije na Facebook stranici.

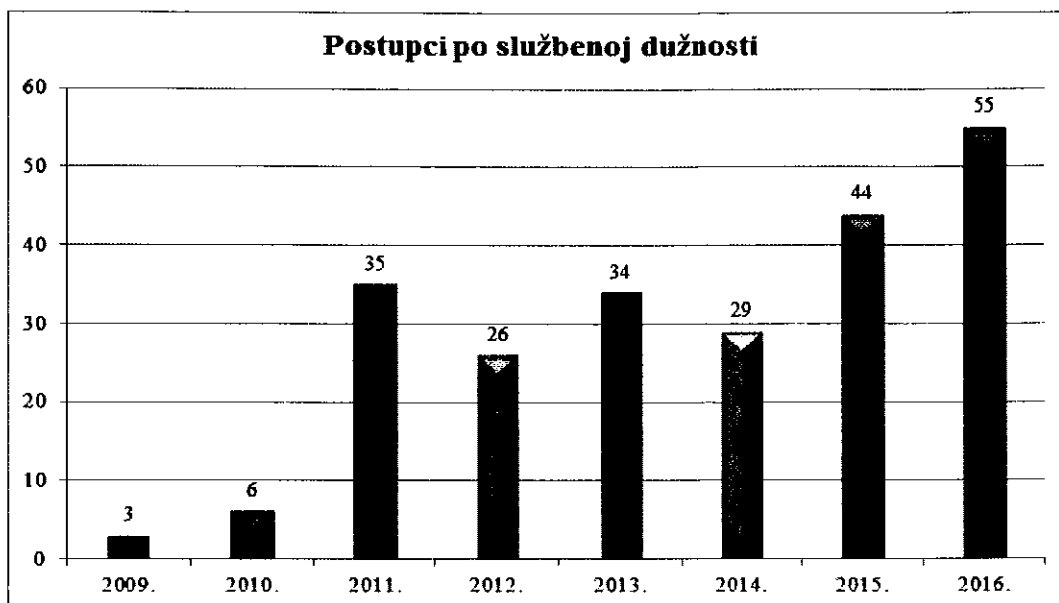
Predmet postupaka po službenoj dužnosti protiv javnih organa se odnosio na: obradu uvjerenja o nekažnjavanju i ljekarskog uvjerenja u konkursnoj proceduri, obradu jedinstvenog matičnog broja, te broja telefona u postupcima za dobijanje pomoći za rekonstrukciju i povratak, te provođenje mjera sigurnosti.

- **Kontrolori kojima su naložene upravne mjere:**

1. „Gradska čistoća“ a.d. Bratunac – obrada ličnih podataka, uvjerenja o neosudivanosti, uvjerenja o nevođenju krivičnog postupka i uvjerenja o opštoj zdravstvenoj sposobnosti u Javnom konkursu za izbor i imenovanje direktora,
2. Federalno ministarstvo raseljenih lica i izbjeglica – obrada ličnih podataka podnosioca prijave za dobijanje pomoći za rekonstrukciju i povratak i to: jedinstvenog matičnog broja, nacionalnosti i kopije lične karte, te objava jedinstvenog matičnog broja i broja telefona podnosioca prijave u listi korisnika sredstava na službenoj internet stranici Ministarstva.

3.6.6. Uporedni podaci za 2009 – 2016

POSTUPCI PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ukupno postupaka	3	6	35	26	34	29	44	55

3.7. Kažnjavanje – prekršajni postupci

Zakonom je propisano da je Agencija ovlaštena „da može izreći kaznu u okviru prekršajnog postupka...“ Shodno navedenoj nadležnosti u izvještajnom periodu izdato je 11 prekršajnih naloga kontrolorima, odgovornim licima u kontroloru i zaposlenim u kontroloru, zavisno od vrste prekršaja i okolnosti pod kojim je prekršaj učinjen.

Izdato je jedanaest prekršajnih naloga, i to:

1. Prekršajni nalog u iznosu od 500,00 KM, pomoćniku gradonačelnika Grada Zenica, zbog nedostavljanja obavijesti Grada Zenice o izvršenju naloženih upravnih mjera Rješenjem. Prekršajni nalog je realizovan u iznosu 50% od izrečene novčane kazne, u skladu sa Zakonom o prekršajima BiH.
2. Prekršajni nalog u iznosu od 500,00 KM, načelniku Opštine Domaljevac – Šamac, kao odgovornom licu u Opštini, zbog raspisivanja Trećeg javnog poziva za dodjelu novčane pomoći za obnovu poplavljenih stambenih prostora na području Opštine Domaljevac – Šamac, kojim je zahtijevano dostavljanje i na osnovu kojeg su prikupljene kopije ličnih karata podnosilaca zahtjeva za dodjelu novčane pomoći. Prekršajni nalog je realizovan u iznosu 50% od izrečene novčane kazne, u skladu sa Zakonom o prekršajima BiH.
3. Prekršajni nalog u iznosu od 500,00 KM, direktorici JU „Centar za socijalni rad“ Sanski Most, kao odgovornom licu u Centru, zbog toga što je Javnim konkursom za prijem u radni odnos referenta za pravne poslove, od svih kandidata zahtijevano da uz prijavu na konkurs dostave ovjerenu kopiju lične karte i original ili ovjerenu kopiju uvjerenja da se protiv kandidata ne vodi krivični postupak. Prekršajni nalog je realizovan u iznosu 50% od izrečene novčane kazne, u skladu sa Zakonom o prekršajima BiH.
4. Prekršajni nalog u iznosu od 300,00 KM, službeniku – zaposleniku Policijske stanice Glamoč, koji je u svojstvu višeg referenta za krivičnu evidenciju odbio i nakon prisimenog zahtjeva podnosioca prigovora da provede postupak brisanja uslovne kazne izrečene Presudom Osnovnog suda u Banja Luci br. K-652/04 od 23.02.2006. godine. Prekršajni nalog je realizovan u iznosu 50% od izrečene novčane kazne, u skladu sa Zakonom o prekršajima BiH.

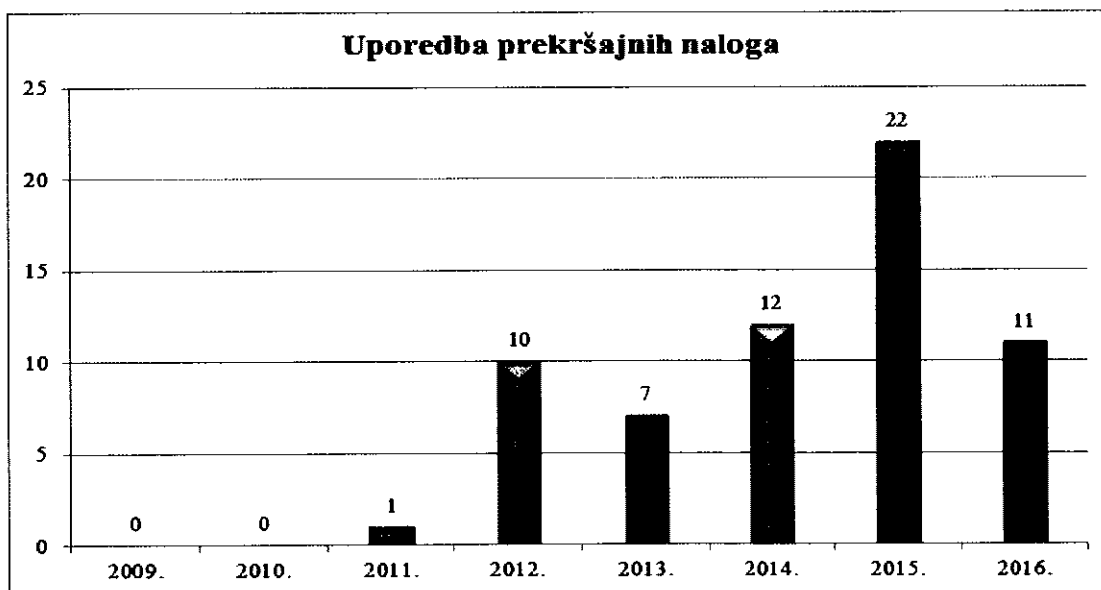
5. Prekršajni nalog u iznosu od 10.000,00 KM, Unicredit Bank d.d. Mostar, zbog prikupljanja jedinstvenog matičnog broja građana koji nisu njeni klijenti, prilikom plaćanja računa za pružene komunalne usluge, računa za utrošenu električnu energiju i računa za pružene telekomunikacijske usluge, te pohranjivanja istih u vlastitom informacionom sistemu. Prekršajni nalog je realizovan u iznosu 50% od izrečene novčane kazne, u skladu sa Zakonom o prekršajima BiH.
6. Prekršajni nalog u iznosu od 500,00 KM, direktoru Unicredit Bank d.d. Mostar, kao odgovornom licu u Banci, zbog prikupljanja jedinstvenog matičnog broja građana koji nisu njeni klijenti, prilikom plaćanja računa za pružene komunalne usluge, računa za utrošenu električnu energiju i računa za pružene telekomunikacijske usluge, te pohranjivanja istih u vlastitom informacijskom sistemu. Prekršajni nalog je realizovan u iznosu 50% od izrečene novčane kazne, u skladu sa Zakonom o prekršajima BiH.
7. Prekršajni nalog u iznosu od 10.000,00 KM, Unicredit Bank a.d. Banja Luka, zbog toga što je vršena obrada ličnih podataka uvidom u ličnu kartu građana prilikom plaćanja računa za pružene komunalne usluge, računa za utrošenu električnu energiju i računa za pružene telekomunikacijske usluge, prikupljan jedinstveni matični broj građana koji nisu njeni klijenti, te iste pohranjivan u vlastiti informacioni sistem. Prekršajni nalog je realizovan u iznosu 50% od izrečene novčane kazne, u skladu sa Zakonom o prekršajima BiH.
8. Prekršajni nalog u iznosu od 500,00 KM, direktoru Unicredit Bank a.d. Banja Luka, kao odgovornom licu, zbog toga što je vršena obrada ličnih podataka uvidom u ličnu kartu građana prilikom plaćanja računa za pružene komunalne usluge, računa za utrošenu električnu energiju i računa za pružene telekomunikacijske usluge, prikupljan jedinstveni matični broj građana koji nisu njeni klijenti, te iste pohranjivan u vlastiti informacioni sistem. Prekršajni nalog je realizovan u iznosu 50% od izrečene novčane kazne, u skladu sa Zakonom o prekršajima BiH.
9. Prekršajni nalog u iznosu od 10.000,00 KM, SEIC Hospitality d.o.o. Sarajevo, zbog kopiranja i zadržavanja kopija ličnih dokumenata gostiju u svrhu korištenja smještaja u vlastitoj podružnici Hotel Residence Inn by Marriott. Prekršajni nalog je realizovan u iznosu 50% od izrečene novčane kazne, u skladu sa Zakonom o prekršajima BiH.
10. Prekršajni nalog u iznosu od 500,00 KM, direktorici podružnice društva SEIC Hospitality d.o.o. pod nazivom Hotel Residence Inn by Marriott Sarajevo, kao odgovornom licu, zbog kopiranja i zadržavanja kopija ličnih dokumenata gostiju u svrhu korištenja smještaja u podružnici Hotel Residence Inn by Marriott. Prekršajni nalog je realizovan u iznosu 50% od izrečene novčane kazne, u skladu sa Zakonom o prekršajima BiH.
11. Prekršajni nalog u iznosu od 10.000,00 KM, Telekomunikacijama Republike Srpske a.d. Banja Luka, zbog obrade jedinstvenog matičnog broja Lj.S. u vlastitom informacionom sistemu. Prekršajni nalog nije realizovan, jer je zatraženo sudsko odlučivanje.

Po osnovu izdatih i realizovanih prekršajnih naloga, na jedinstveni račun trezora Bosne i Hercegovine u toku 2016. godine, uplaćeno je 16.650 KM.

Agencija je počela sa izdavanjem prekršajnih naloga 2011. godine i do sada je ukupno izdala 63 prekršajna naloga. Iz dosadašnjih, kao i ovog izvještaja vidljivo je da se radi o simboličnom broju. Naime, kaznena politika Agencije je da samo u očiglednim i ekstremnim slučajevima kršenja zakona izdaje prekršajne naloge i to iz dva razloga. Zaštita ličnih podataka je novina u pravnoj regulativi u Bosni i Hercegovini i svjesni smo problema sa kojima se susreću kontrolori prilikom provođenja Zakona, pogotovo kada se radi o usklađivanju postupanja kontrolora prema osnovnim principima zakonite obrade ličnih podataka. Drugi razlog su nedovoljni kapaciteti Agencije o čemu smo već pisali.

3.7.1. Uporedni podaci za 2009 – 2016

PREKRŠAJNI NALOG								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ukupno prekršajnih naloga	0	0	1	10	7	12	22	11
Kontroloru	0	0	0	0	0	1	1	4
Odgovornom licu	0	0	1	8	6	8	6	6
Zaposlenom u kontroloru	0	0	0	2	1	3	15	1
Javni organ	0	0	1	6	5	5	20	4
Privatni sektor	0	0	0	4	2	6	2	7

3.8. Upravni sporovi

Prema Zakonu, odluke Agencije su konačne i protiv istih se može pokrenuti upravni spor pred Sudom BiH. U izvještajnom periodu okončano je 11 upravnih sporova pokrenutih pred Sudom Bosne i Hercegovine protiv konačnih rješenja Agencije. Tri spora su pokrenuta u 2014. godini, sedam u 2015. godini, dok je jedan upravni spor pokrenut u 2016. godine.

U osam sporova su tužbe odbijene i potvrđena su konačna rješenja Agencije. U jednom sporu je tužba odbačena. U dva upravna spora tužbe su uvažene, gdje je u jednom slučaju Sud riješio stvar, dok je u drugom slučaju predmet vraćen Agenciji na ponovno rješavanje. Iz naprijed navedenog proizilazi da je Agencija rješavajući u konkretnim stvarima postupala poštujući i materijalne i procesne zakone.

Sud BiH je donio sljedeće odluke:

1. Presudu kojom je odbijena tužba ZU „Moja apoteka“ Banja Luka u vezi obrade ličnih podataka putem audionadzora u prodajnim objektima – apotekama.
2. Presudu kojom je odbijena tužba Grada Prijedora u vezi odbacivanja kao nepotpune prijave kandidata na Javni konkurs za popunu upražnjenih radnih mjesta zbog nedostavljanja uvjerenja o nekažnjavju.
3. Presudu kojom je odbijena tužba Ministarstva unutrašnjih poslova Srednjobosanskog kantona u vezi obrade podataka o posebnom stažu Č.D.
4. Presudu kojom je odbijena tužba R.S. u vezi obrade podataka o penzijskom stažu protiv Opštine Pale i Fonda penzijsko invalidskog osiguranja RS, Filijala Istočno Sarajevo.
5. Presudu kojom je odbijena tužba Ministarstva unutrašnjih poslova Srednjobosanskog kantona u vezi obrade podataka o posebnom stažu I.M.
6. Presudu kojom je odbijena tužba Ministarstva unutrašnjih poslova Srednjobosanskog kantona u vezi obrade podataka o posebnom stažu V.S.
7. Presudu kojom je odbijena tužba Ministarstva unutrašnjih poslova Srednjobosanskog kantona u vezi obrade podataka o posebnom stažu R.D., Z.K., M.B. i M.M.
8. Presudu kojom je odbijena tužba Ministarstva unutrašnjih poslova Srednjobosanskog kantona u vezi obrade podataka o posebnom stažu J.M.
9. Presudu kojom je uvažena tužba Vlade Brčko distrikta BiH, Odjeljenja za obrazovanje, u vezi zahtjevanja dostave cjelokupnih personalnih dosjea studenata, matičnih knjiga studenata i Registra izdatih diploma, u originalu ili kopije istih u svrhu provjere zakonitosti i ispunjenosti uslova za rad Evropskog univerziteta u Brčko distriktu BiH putem upravnog nadzora.
10. Presudu kojom je uvažena tužba S.S. protiv Zaključka Agencije, kojim je prigovor imenovane odbačen zbog nenadležnosti.
11. Rješenje kojim je odbačena tužba Udruženja društava za osiguranje u Federaciji BiH u vezi obrade jedinstvenog matičnog broja u evidenciji Lista štetnika.

3.8.1. Upravni sporovi iz 2016. godine

U toku 2016. godine, pokrenuto je deset upravnih sporova pred Sudom BiH, protiv konačnih rješenja Agencije. Tužbu za poništenje rješenja Agencije podnijeli su:

1. Udruženje za zaštitu deviznih štediša u BiH je podnijelo tužbu Sudu BiH za poništenje konačnog zaključka Agencije, kojim je obustavljen postupak u vezi prenosa ličnih podataka građana koji imaju potraživanja po osnovu stare devizne štednje u Ljubljanskoj banci, Glavna podružnica Sarajevo, iz Bosne i Hercegovine u Sloveniju.
2. Udruženje društava za osiguranje u Federaciji BiH je podnijelo tužbu Sudu BiH za poništenje konačnog rješenja Agencije, kojim je Udruženju naloženo da izbriše jedinstvene matične brojeve štetnika iz evidencije Lista štetnika.
3. M:tel a.d. Banja Luka je podnio tužbu Sudu BiH za poništenje konačnog rješenja Agencije, kojim je usvojen prigovor Lj.S. zbog obrade njegovih ličnih podataka u elektronskoj bazi pretplatnika „crw:credis“.
4. M:tel a.d. Banja Luka je podnio tužbu Sudu BiH za poništenje konačnog rješenja Agencije, kojim je usvojen prigovor Ž.S. zbog obrade njegovog jedinstvenog matičnog broja u elektronskoj evidenciji pretplatnika telekomunikacijskih usluga.
5. Federalna uprava civilne zaštite je podnijela tužbu Sudu BiH za poništenje konačnog rješenja Agencije, kojim je usvojen prigovor 6 građana S.S., M.T., B.K., A.T., M.R. i E.D., zbog obrade podataka o posebnom stažu od strane Uprave i Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje, Kantonalna administrativna služba Sarajevo.
6. Federalna uprava civilne zaštite je podnijela tužbu Sudu BiH za poništenje konačnog rješenja Agencije, kojim je usvojen prigovor N.K. zbog obrade podataka o posebnom stažu od strane Uprave i Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje, Kantonalna administrativna služba Sarajevo.
7. Ministarstvo unutrašnjih poslova Srednjobosanskog kantona je podnijelo tužbu Sudu BiH za poništenje konačnog rješenja Agencije, kojim je usvojen prigovor H.I. zbog obrade podataka o posebnom stažu od strane Ministarstva i Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje, Kantonalna administrativna služba Travnik.
8. N.N. je podnio tužbu Sudu BiH za poništenje konačnog rješenja Agencije, kojim je odbijen njegov prigovor zbog obrade podataka o posebnom stažu od strane društva Srednjobosanske šume/Šume središnje Bosne d.o.o. Donji Vakuf i Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje, Kantonalna administrativna služba Travnik.
9. Č.M. je podnio tužbu Sudu BiH za poništenje konačnog rješenja Agencije, kojim je odbijen njegov prigovor zbog obrade podataka o posebnom stažu od strane Ministarstva unutrašnjih poslova Tuzlanskog kantona i Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje, Kantonalna administrativna služba Tuzla.
10. B.G. je podnijela tužbu Sudu BiH za poništenje konačnog zaključka Agencije, kojim je zbog nenadležnosti odbačen njen prigovor protiv KJKP Toplane Sarajevo d.o.o. Sarajevo zbog evidentiranja duga prethodnog vlasnika stana za isporučenu toplotnu energiju na njeno ime u bazi zaduženja.

3.8.2. Uporedni podaci za 2009 – 2016

UPRAVNI SPOROVI								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ukupno upravnih sporova	4	3	2	6	13	6	11	10
Riješeno	4	3	2	6	13	6	8	1
Riješeno u korist Agencije	4	2	2	6	11	5	7	1
Riješeno protiv Agencije	0	1	0	0	2	1	1	0
Neriješeno	0	0	0	0	0	0	3	9

3.9. Mišljenja

U skladu sa svojim nadležnostima i ovlaštenjima Agencija daje mišljenja na prijedloge zakona, u dijelu koji se odnose na obradu ličnih podataka, kao i mišljenja i savjete u vezi sa zaštitom ličnih podataka. Kao što je već kazano, za davanje mišljenja na zakone ne postoji sistemsko rješenje što predstavlja problem u donošenju kvalitetnih zakona po ovom pitanju.

Davanje mišljenja i savjeta, po zahtjevima kontrolora i nosilaca ličnih podataka, je ovlaštenje Agencije kojim se na efikasan način, kontrolori upućuju na primjenu osnovnih principa zakonite obrade ličnih podataka, te druge institute Zakona koji su značajni za rješavanje u konkretnim slučajevima obrade ličnih podataka. Nosiocima ličnih podataka, osim stručnog mišljenja, kada je to moguće, se preporučuje da se za pojedina pitanja o obradi njihovih ličnih podataka obrate kontroloru podataka te pod kojim uslovima mogu podnijeti prigovor Agenciji.

U izvještajnom periodu dato je 250 mišljenja po zahtjevima različitih subjekata. Javnim organima data su 87 stručnih mišljenja, pravnim licima 49, a fizičkim licima 106 stručnih mišljenja.

3.9.1. Mišljenja na zakone, podzakonske akte i druge pravne akte

Agenciji su dostavljeni na mišljenje nacrti i prijedlozi sljedećih zakona:

1. *Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udruženjima i fondacijama BiH* – Ministarstvo pravde BiH

U Nacrtu Zakona predloženo je da se da se za člana udruženja obrađuje i podatak o adresi prebivališta te da „popis članova udruženja mora biti dostupan na uvid svim članovima udruženja, nadležnim tijelima i zainteresovanim licima na njihov zahtjev“. Izneseno je mišljenje da adresa prebivališta člana udruženja, ne može samo na osnovu podnesenog zahtjeva biti dostupna drugim članovima udruženja i zainteresovnim licima. Istaknuto je da je prihvatljivo da se adresa prebivališta člana udruženja obrađuje za potrebe udruženja, ali je neprihvatljivo da bude dostupna bilo kome ko podnese zahtjev za uvid u spisak članova. Adresa prebivališta je lični podatak koji je vezan za lični i porodični život nosioca podataka. Samim tim dostupnost tog podatka bez ograničenja, predstavljalo bi zadiranje u privatnost koje nije nužno za svrhu koja se želi postići.

U Nacrtu Zakona propisano je da zahtjev za upis u registar udruženja i fondacija, sadrži: „ovjerene fotokopije ličnih karata ili pasoša osnivača ili izvod iz registra za osnivača pravna lica“. Iznesen je stav da je potrebno razmotriti mogućnost postizanja željenog cilja na manje invazivan način te da ne postoji adekvatno obrazloženje za propisivanje obrade ličnih podataka na ovakav način.

2. *Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravi* – Ministarstvo pravde BiH

U prijedlogu Zakona je propisano „Posebne uslove za imenovanje rukovodioca i zamjenika rukovodioca utvrdiće Vijeće ministara posebnim aktom, ukoliko ti uslovi nisu propisani posebnim zakonom, na prijedlog Ministarstva pravde BiH, uz prethodnu konsultaciju sa Kancelarijom za zakonodavstvo Vijeće ministara BiH“. Predloženo rješenje dovodi do nejednakog odnosa u pogledu propisivanja posebnih uslova za rukovodioca i zamjenike rukovodioca jer se za jedne posebni uslovi propisuju zakonom dok se za druge posebni uslovi propisuju podzakonskim aktom. Izneseno je mišljenje da se u cilju poštivanja principa pravičnosti i zakonitosti propiše obaveza da se posebni uslovi za imenovanje rukovodioca i zamjenika rukovodioca trebaju utvrditi relevantnim zakonskim propisom. Zakonski propis predstavlja najsigurniji i najpouzdaniji način regulisanja društvenih odnosa, posebno u oblasti

ljudskih prava čime se spriječava proizvoljnost i mogućnost zadiranja u pravo više nego što je neophodno i potrebno u demokratskom društvu.

3. *Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Pravobranilaštvu BiH* – Ministarstvo pravde BiH
Na Prijedlog Zakona nije bilo primjedbi.
4. *Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Krivičnog zakona BiH* – Ministarstvo pravde BiH
Na Nacrt Zakona nije bilo primjedbi.
5. *Nacrt Zakona o postupku imenovanja na nivou institucija BiH* – Ministarstvo pravde BiH
Predloženim Nacrtom je propisano koji su to opšti uslovi za imenovanje dok je u stavu 2 istog člana propisano „da ukoliko posebnim propisom nisu propisani posebni uslovi za radno mjesto koje se popunjava u skladu sa odredbama ovog zakona, Odgovorno lice će Odlukom utvrditi posebne uslove za izbor. Predloženo zakonsko rješenje dovelo bi do nejednakog odnosa u pogledu propisivanja posebnih uslova za imenovanje u organ uprave jer bi za jedne posebni uslovi bili propisani zakonom dok bi za druge posebni uslovi bili propisani podzakonskim aktom. U cilju poštivanja principa pravičnosti i zakonitosti, izneseno je mišljenje da se treba propisati obaveza da se posebni uslovi za imenovanje u organima uprave trebaju utvrditi relevantnim zakonskim propisom polazeći od toga da je zakon najsigurniji način regulisanja društvenih odnosa u oblasti ljudskih prava.
6. *Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o platama i drugim naknadama u sudskim i tužilačkim institucijama na nivou BiH* – Ministarstvo pravde BiH
Na Nacrt Zakona nije bilo primjedbi.
7. *Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o međunarodnom i međuentitetskom cestovnom prevozu* – Ministarstvo komunikacija i transporta BiH
U prijedlogu Zakona propisani su uslovi za dokazivanje dobrog ugleda i finansijske sposobnosti prevoznika a koji su neophodni za izdavanje licence za obavljanje određene vrste prevoza. Posebnim članom je propisano da se dobar ugled dokazuje izvodom iz krivične evidencije, ne starijim od tri mjeseca od dana izdavanja na dan podnošenja zahtjeva za izdavanje licence, a smatrat će se da dobar ugled nema prevoznik i upravitelj koji su osuđeni za pobrojana djela u tačkama 1) i 2) istog člana ili imaju izrečenu mjeru sigurnosti. Dakle, iz predložene odredbe je proizlazilo da je prevoznik- fizičko lice, odgovorno lice prevoznika i upravitelj prevoza obavezan dostaviti dokaz o nekažnjavanju iz krivične evidencije, za propisana djela. Analizom Uredbe (EZ) br.1071/2009 Evropskog parlamenta i Vijeća, utvrđeno je da ista propisuje obradu podataka koji se odnose na ne/kažnjavanje u cilju dokazivanja dobrog ugleda. Međutim, način pribavljanja dokaza, koji se odnose na podatke iz krivične evidencije, na predloženi način je u suprotnosti sa krivičnim zakonodavstvom u BiH. Zakoni o krivičnom postupku u BiH, na svim nivoima, propisuju da javni organi po službenoj dužnosti pribavljaju podatke iz krivične evidencije, te da niko nema pravo tražiti od građanina da podnese dokaze o svojoj osuđivanosti odnosno neosuđivanosti. Obzirom na navedeno, izneseno je mišljenje da se na odgovarajući način propiše da će izvod iz krivične evidencije u svrhu dokazivanja dobrog ugleda, od nadležnog organa po službenoj dužnosti pribaviti Ministarstvo komunikacija i prometa BiH.
8. *Prijedlog Zakona o dopunama Zakona o obavezama i ovlaštenjima kontrolora operatera javnog prevoza putnika u Kantonu Sarajevo*

U prijedlogu Zakona je bilo propisana obaveza prevoznika da vode evidencije o određenim kategorijama korisnika prevoza. Izneseno je mišljenje da ovaj Zakon nije adekvatan propis za ovu odredbu. Naime, ovaj Zakon uređuje obaveze i ovlaštenja kontrolora, koji su u zakonu definisani kao „kvalifikovani zaposlenik operatera sa posebnim ovlaštenjima“, te je neprihvatljivo da se dodaje odredba koja obavezuje vođenje evidencije za prevoznike u poglavlju koje reguliše „obaveze korisnika prevoza“.

S obzirom na broj zakonodavnih tijela u BiH, očigledno je da su ovo sporadični slučajevi, kada nadležni organi zakone u postupku njihovog donošenja dostave Agenciji na mišljenje. Sa Zajedničkom komisijom za ljudska prava Parlamentarne skupštine BiH ostvarena je dobra saradnja koja je u protekloj godini rezultirala usvajanjem Poslovnika o dopunama Poslovnika Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH („Službeni glasnik BiH“ broj: 53/16). Dopunjen je član 95. (Sadržaj prijedloga zakona) Poslovnika na način da je propisana obaveza da se uz prijedlog zakona dostavlja i „mišljenje Agencije za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini o usklađenosti prijedloga zakona koji se odnose na obradu ličnih podataka sa standardima zaštite ličnih podataka“ te da ista obaveza postoji i kada je u pitanju delegat predlagač zakona u kojem slučaju mišljenje pribavlja Kolegij doma.

Da bi se postiglo sistemsko rješenje neophodno je sa svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini, koji imaju zakonodavne nadležnosti, uspostaviti institucionalnu saradnju. To podrazumijeva da se svi zakoni koji se usvajaju a regulišu obradu i zaštitu ličnih podataka dostave Agenciji na mišljenje.

O pokrenutim aktivnostima na uspostavljanju institucionalne saradnje sa entitetskim zakonodavnim organima izvještavali smo u proteklom periodu. Podsjećamo, u toku 2015. godine Komisiji za ljudska prava i slobode Parlamenta Federacije BiH upućen je akt u vezi saradnje Parlamenta Federacije BiH i Agencije na način da propisi koje usvaja Parlament Federacije BiH, prije usvajanja budu dostavljeni Agenciji na mišljenje. Ovim aktom je predloženo navedenoj Komisiji da pokrene aktivnosti koje bi rezultirale izmjenama postojećih propisa kao što je Poslovnik o radu Vlade Federacije ili na neki drugi način da se uspostavi procedura obaveznog dostavljanja na mišljenje Agenciji zakona, koji regulišu obradu ličnih podataka, prije njihovog usvajanja. Takođe, u toku 2015. godine održan je sastanak sa predstavnicima Skupštine Republike Srpske u vezi saradnje tog zakonodavnog organa i Agencije. Na ovom sastanku predstavnici Skupštine su upoznati sa potrebom sistemskog rješenja, koje će podrazumijevati dostavljanje na mišljenje Agenciji zakona, koji se odnose na obradu ličnih podataka, prije njihovog upućivanja u skupštinsku proceduru. Od strane zakonodavnih entitetskih organa nisu preduzete očekivane aktivnosti koje bi rezultirale uspostavljanjem institucionalne saradnje sa Agencijom.

Podzakonski akti na koje je Agencija dala mišljenje:

1. Prijedlog Pravilnika o centralnoj bazi podataka o strancima – Ministarstvo sigurnosti BiH,
2. Prijedlog Pravilnika o mjerama zaštite podataka i evidencija kao i odgovornosti u vezi sa zaštitom službene tajne u Agenciji za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH – Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH,
3. Prijedlog Uputstva o sadržaju, načinu vođenja i čuvanja personalnih dosjea zaposlenih u institucijama BiH – Ministarstvo pravde BiH,
4. Prijedlog Pravilnika o evidenciji u oblasti prevoznih karata za javni linijski prevoz putnika na području Kantona Sarajevo – Ministarstvo saobraćaja Kantona Sarajevo.

Drugi pravni akti koji su dostavljeni Agenciji na mišljenje:

1. Prijedlog Sporazuma između Vijeća ministara BiH i Vlade Republike Makedonije o uzajamnom priznavanju i zamjeni vozačkih dozvola – Ministarstvo komunikacija i transporta BiH.
2. Prijedlog Odluke o usvajanju Politike informacione sigurnosti u institucijama Bosne i Hercegovine za period 2017–2022, Ministarstvo komunikacija i transporta BiH.

Agencija je od početka rada davala mišljenje na podzakonske akte kojima se uređuje obrada i zaštita ličnih podataka. Ovu aktivnost Agencija je vršila u cilju podizanja svijesti zaposlenih u kontrolorima, a ne u cilju formalno pravnog učešća u izradi i donošenju podzakonskog akta. Međutim, Agencija je prestala sa ovom praksom i to iz dva razloga. Prije svega, došlo se do zaključka da kontrolori na ovaj način prebacuju teret sprovođenja zakona na Agenciju što je neprihvatljivo. Zakon i druge zakone koji regulišu obradu ličnih podataka sprovode kontrolori, a Agencija to nadzire. Drugi razlog je što Agencija nema dovoljno ljudskih resursa da nastavi ove aktivnosti.

Agencija je uputila prijedlog za izmjenu:

Pravilnika o sadržaju i obrascu službene legitimacije ovlaštenih zavodskih službenika i inspektora za nadzor nad radom Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH, Ministarstvu pravde BiH. U predmetnom Pravilniku je bilo propisano „Legitimacija inspektora sadrži podatke o identitetu inspektora i druge podatke predviđene u obrascu legitimacije“, te da su „obrasci legitimacije sastavni dio ovog Pravilnika“. Propisani obrazac legitimacije inspektora pored ostalih podataka propisuje i obradu ličnog podatka o jedinstvenom matičnom broju, kao što stoji na obrascu „JMBG“. Zakon o jedinstvenom matičnom broju ograničava njegovu primjenu ukoliko to nije zakonom propisano, te je propisivanje obrade jedinstvenog matičnog broja podzakonskim aktom nezakonito. Osim toga, upisivanje jedinstvenog matičnog broja u legitimaciju inspektora nije neophodno, obzirom da se na osnovu drugih podataka sadržanih u legitimaciji i naloga za vršenje inspeksijskog nadzora, može izvršiti potrebna identifikacija inspektora.

Imajući u vidu navedeno, Agencija je predložila da se Izmijeni Pravilnik tako što će se iz obrasca legitimacije izvršiti brisanje rubrike „JMBG“.

3.9.2. Mišljenja i savjeti

Osim davanja savjeta putem help-deska, Agencija i kroz pismenu korespondenciju daje savjete i mišljenja.

3.9.3. Primjeri iz prakse

- Pravo na uvid u zdravstveni karton umrlog lica

Po zahtjevu fizičkog lica, dato je mišljenje o dopuštenosti uvida u zdravstveni karton umrlog lica po zahtjevu osiguravajuće kuće a u cilju utvrđivanja uzroka smrti.

Prema Zakonu, podaci o zdravstvenom stanju spadaju u posebne kategorije ličnih podataka. Obrada posebne kategorije ličnih podataka je načelno zabranjena, osim u izuzetnim slučajevima propisanim Zakonom.

Relevantni zakon u ovom slučaju je Zakon o pravima, obavezama i odgovornostima pacijenata, koji sadrži poglavlje "Pravo na tajnost podataka" prema kojem podaci o pacijentu predstavljaju službenu tajnu, da fizička lica koja rade sa tim podacima mogu biti oslobođeni čuvanja tajne samo uz izričit pristanak pacijenta ili u slučajevima propisanih u krivičnom i parničnom postupku. Propisano je i da u slučaju smrti pacijenta, pacijentovo pravo na uvid u medicinsku dokumentaciju ostvaruju njegovi nasljednici, te da to pravo uključuje pored uvida i pravo na dobijanje kopije medicinske dokumentacije. Štaviše, u ovom zakonu je propisan i isključivi redosljed prava na uvid, te se to pravo u prvom redu odnosi na bračnog odnosno vanbračnog partnera, zatim na punoljetnu djecu i na roditelje tj. usvajatelje.

Dakle, uvid u zdravstveni karton umrlog lica i uzimanje podataka iz istog je dozvoljeno njegovim nasljednicima na njihov zahtjev ili na zahtjev suda.

Izneseno je mišljenje, da je nespornan pravni interes osiguravajućeg društva, kao ugovorne strane, da dobije podatak o uzroku smrti umrlog ali je upitan pristup podacima u zdravstvenom kartonu ukoliko je urađen suprotno naprijed iznesenim pravilima.

- Objavljivanje potpisnika peticije na službenoj web stranici javnog organa

Na zahtjev Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika BiH, dato je mišljenje u vezi objavljivanja ličnih podataka potpisnika peticije na službenoj web stranici na osnovu njihove saglasnosti.

Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika je nadležni organ za provođenje postupka proglašenja određenog dobra za nacionalni spomenik BiH, te je pored ostalog dužna voditi računa o pravnom osnovu za obradu ličnih podataka potpisnika peticije na službenoj web stranici.

Uzevši u obzir da je peticija prikupljena u svrhu postupka ocjene da određeno dobro bude proglašeno nacionalnim spomenikom izveden je zaključak da je irelevantno za taj postupak objavljivanje ličnih podataka potpisnika peticije. Dakle, objavljivanje ličnih podataka potpisnika peticije na službenoj web stranici nije neophodno u svrhu proglašenja nekog dobra nacionalnim spomenikom BiH. Nadalje, saglasnost kao osnov za objavljivanje ličnih podataka potpisnika peticije nije primjenjiva kada su u pitanju postupci pred javnim organima, koji prema građanima trebaju postupati po jasno utvrđenim pravilima i na jednak način.

Iznesen je stav da se podaci o potpisnicima peticije, podnesene u postupku proglašenja određenog dobra nacionalnim spomenikom BiH, ne mogu objavljivati na službenoj web stranici Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika BiH na osnovu saglasnosti.

- Obrada ličnih podataka o odgovornom licu u svrhu provođenja prekršajnog postupka

Po zahtjevu Službe za inspeksijske poslove Grada Zenica dato je mišljenje, u vezi dobijanja ličnih podataka o odgovornom licu u poslovnom subjektu X.Y. Istočno Sarajevo, od strane Okružnog privrednog suda u Istočnom Sarajevu. Sud je u odgovoru na zahtjev Službe za inspeksijske poslove istaknuo da će dostaviti podatke po odobrenju Agencije.

Davanje ličnih podataka od strane jednog kontrolora drugom kontroloru regulisano je Zakonom na način da se podaci mogu prenijeti trećoj strani ukoliko su joj neophodni, prvenstveno zbog utvrđenog javnog interesa, zakonom utvrđene nadležnosti, zakonitog interesa ili saglasnosti nosioca ličnih podataka. Agencija nije nadležna da izdaje dozvole za prenos podataka između kontrolora.

Radi se o odnosu suda kao kontrolora ličnih podataka ovlaštenih lica za zastupanje u pravnim licima sa jedne i nadležnog inspeksijskog organa sa druge strane koji u navedenom svojstvu ostvaruje svoju nadležnost u pogledu kontrole i nadzora nad izvršavanjem propisa od strane poslovnih subjekata.

Iznesen je stav da sa aspekta Zakona ne postoji smetnja za dostavljanje podataka, niti je Agencija nadležna za izdavanje bilo kakvog vida dozvole da se Inspeksijskom organu od strane nadležnog Suda dostave podaci o odgovornom licu u određenom poslovnom subjektu u svrhu provođenja prekršajnog postupka.

- Obrada ličnih podataka klijenta banke preko obrađivača

Po zahtjevu Sparkasse Bank d.d. BiH, dato je mišljenje, u vezi obrade ličnih podataka klijenata Banke preko obrađivača kojem bi se povjerili poslovi pozivanja klijenata koji neuredno izvršavaju svoje obaveze.

Prema navodima iz zahtjeva Sparkasse Bank bi na obrađivača prenijela aktivnosti „Call centra“. U tom kontekstu Sparkasse Bank bi obrađivaču prenijela podatke o imenu i prezimenu dužnika, adresi, broju telefona, firmi zaposlenja, podatke o jemcima, podatke o dugovanju kao i da li je utužen i status utuženja.

Obrada ličnih podataka preko obrađivača propisana je Zakonom, prema kojem kontrolor može zaključiti ugovor o obradi ličnih podataka sa obrađivačem ako zakonom nije isključena takva obrada. Ugovor mora biti sačinjen u pismenoj formi i u istom se navode obim, svrha i rok na koji je zaključen ugovor, kao i adekvatne garancije obrađivača u vezi sa tehničkom i organizacijskom zaštitom ličnih podataka.

Iznesen je stav da Sparkasse Bank u svrhu pozivanja i podsjećanja klijenata na izmirenje dospjelih dugovanja može zaključiti ugovor sa obrađivačem, ukoliko takva obrada nije zabranjena zakonom, ta da za tu svrhu treba obrađivaču prenijeti podatke koji su neophodni, a odnose se na ime i prezime, broj telefona i iznos dugovanja. Takođe, iznesen je stav da te podatke Sparkasse Bank može prenijeti obrađivaču bez saglasnosti klijenta jer se to izvršava u okviru poslovnog odnosa i u cilju ispunjenja ugovornih obaveza.

- Davanje ličnih podataka jednom dioničaru banke o drugim dioničarima

Po zahtjevu Union banke d.d. Sarajevo, dato je mišljenje, u vezi davanja ličnih podataka jednom dioničaru banke o drugim dioničarima.

Prema navodima iz zahtjeva, dioničar Banke se, u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, obratio Union banci da preuzme listu dioničara. Liste dioničara sadrže podatke o jedinstvenom matičnom broju kao i adrese prebivališta dioničara.

Shodno Zakonu, kontrolor je ovlašten dati podatke trećoj strani na osnovu pisanog zahtjeva treće strane, te ako je to potrebno u okviru zakonom utvrđene nadležnosti, zakonitog interesa treće strane ili na osnovu saglasnosti nosioca podataka.

Prema Zakonu o privrednim društvima dioničar ima pravo od dana objavljivanja obavještenja o sazivanju skupštine dioničara u prostorijama dioničkog društva izvršiti uvid u listu dioničara, finansijski izvještaj sa izvještajima revizora, nadzornog odbora i odbora za reviziju i uvid u sve druge isprave koje se odnose na prijedloge odluka uvrštenih u dnevni red skupštine. Takođe je

propisano da „pored uvida dioničar, na lični zahtjev i o svom trošku ima pravo na kopiju navedenih dokumenata“.

Na osnovu navedenog, iznesen je stav da je Union banka dužna učiniti dostupnim dioničaru, na njegov zahtjev, lične podatke drugih dioničara. Uzevši u obzir odredbe Zakona o privrednim društvima, takođe je iznesen stav da davanje podataka o jedinstvenim matičnim brojevima i adresama prebivališta drugih dioničara nije neophodno za ispunjenje svrhe iz Zakona o privrednim društvima.

- Podaci o visini mjesečnih novčanih izdavanja za advokate angažovane po službenoj dužnosti

Po Zahtjevu Kantonalnog suda iz Zenice, dato je mišljenje u vezi davanja podataka o visini primanja advokata angažovanih po službenoj dužnosti a koje je podneseno od strane Centra za istraživačko novinarstvo po Zakonu o slobodi pristupa informacijama.

Angažovani u javnom sektoru ne mogu uživati zaštitu na privatnost u pogledu obrade ličnih podataka u onoj mjeri u kojoj se ta zaštita Zakonom obezbjeđuje fizičkom licu u privatnom sektoru ili nekim drugim „običnim“ životnim situacijama. Osim navedenog, podaci o primanjima pojedinaca angažovanih u javnom sektoru ukazuje na način trošenja sredstava iz javnog sektora, što preventivno može djelovati na nezakonite radnje ili korupciju, te se stoga nesumnjivo može reći da je objavljivanje ovakve informacije u javnom interesu.

Nesporno je da se primanja u javnom sektoru trebaju učiniti javnim, međutim iz objavljenog iznosa ne trebaju biti vidljivi pojedini dijelovi plaće kao što su, na primjer, odbici za alimentaciju, kredit, članarina za sindikat i slično. Ovi podaci predstavljaju lične karakteristike i opredjeljenja pojedinca kao nosilaca ličnih podataka, spadaju u sferu privatnosti te stoga ne mogu biti javno dostupni bez ikakvih ograničenja.

Uzevši u obzir navedeno, iznesen je stav da advokati, koji za rad po službenoj dužnosti dobijaju sredstva iz budžetskih sredstava, ne mogu uživati pravo na zaštitu ličnih podataka kao drugi građani koji ta primanja ostvaruju po drugim osnovama.

- Upotreba jedinstvenog matičnog broja u sistemu razmjene podataka od strane poreskih uprava

Po odvojenim zahtjevima poreske uprave FBiH i RS-a, data su mišljenja u vezi mogućnosti razmjene podataka o jedinstvenim matičnim brojevima od strane poreskih uprava.

Prema navodima iz zahtjeva, razmjena ličnih podataka je propisana zakonima o poreskoj upravi entiteta i Memorandumom o institucionalnoj saradnji i razmjeni podataka o poreskim obveznicima, koji je potpisan od strane svih poreskih uprava u BiH te da bi nemogućnost razmjene podataka uticala na provođenje Reformske agende i uslova datih od strane Međunarodnog monetarnog fonda.

Zakon o jedinstvenom matičnom broju kao lex specialis propisuje da se jedinstveni matični broj može koristiti samo u slučajevima koji su propisani zakonom.

Analizom zakonskih propisa iz oblasti poreza na nivou entiteta, utvrđeno je da isti nisu izričito propisali osnov za obradu jedinstvenog matičnog broja. Zakonski propisi predviđaju da se poreskim obveznicima dodjeljuju identifikacijski brojevi, ali kao identifikacijski brojevi nisu određeni jedinstveni matični brojevi. Šta više, u Zakonu o jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa u FBiH i Zakonu o poreskom postupku RS-a propisano je da jedinstveni identifikacioni broj svakom poreskom obvezniku dodjeljuje poreska uprava, te da lični

identifikacioni broj poreska uprava dodjeljuje svakom osiguranom licu upisanom u jedinstveni sistem.

Pravilnikom o dodjeljivanju identifikacionih brojeva i poreskoj registraciji poreskih obveznika na teritoriji FBiH, propisan je sadržaj i način dodjeljivanja identifikacionog broja poreskom obvezniku, te je u istom Pravilniku za fizička lica propisano da se u poreske svrhe koristi jedinstveni matični broj građana, koji dodjeljuje Federalno ministarstvo unutrašnjih poslova.

Pravilnikom o uslovima i načinu registracije i identifikacije poreskih obveznika, postupak registracije poreskih obveznika je postupak u kojem se vrši dodjela jedinstvenog identifikacionog broja licu koji je poreski obveznik, pri čemu nadležna organizaciona jedinica Poreske uprave vrši upisivanje identifikacionih podataka o poreskom obvezniku, kao i upis jedinstvenog matičnog broja građana u jedinstveni Registar poreskih obveznika RS.

Iznesen je stav da jedinstveni matični broj, kao identifikacioni broj poreskih obveznika fizičkih lica nije propisan zakonom već podzakonskim aktima, što nije u skladu sa principom pravičnosti i zakonitosti obrade ličnih podataka.

- Obrada biometrijskih podataka zaposlenih od strane suda u svrhu kontrole prisustva na radnom mjestu

Po zahtjevu Suda BiH, dato je mišljenje, o mogućnosti uvođenja sistema kontrole pristupa kompleksu pravosudnih institucija BiH, upotrebom „biometrijskih čitača otisaka prstiju“.

U zahtjevu je dat opis postojećeg stanja sistema kontrole pristupa kompleksu pravosudnih institucija BiH kao i razlozi zbog kojih je potrebno njegovo unaprjeđenje, te su iznesene prednosti novog sistema koji se namjerava uvesti. Postojeći sistem kontrole pristupa kompleksu pravosudnih institucija zasnovan je na upotrebi bezkontaktnih ID kartica sa elektronskim kodom na osnovu kojih zaposleni ostvaruju pristup zgradi i zonama u zgradi i putem kojih se vrši elektronska evidencija radnog vremena. Istaknuto je i da elektronski kod kartice može biti očitavan u blizini vlasnika kartice, i da postoje i razlozi zloupotrebe elektronske evidencije radnog vremena kada se jedni zaposlenici evidentiraju umjesto drugih, te da je ovaj sistem uspješno služio svojoj svrsi ali da je razvojem informacionih tehnologija prevaziđen.

Zakon propisuje biometrijske podatke kroz definiciju „posebne kategorije ličnih podataka“.

Nadalje, Zakon propisuje i posebne uslove za obradu posebne kategorije ličnih podataka. Jedan od uslova za obradu posebne kategorije ličnih podataka je da „je obrada posebne kategorije ličnih podataka dozvoljena ako je obrada potrebna za izvršavanje obaveze ili posebnih prava kontrolora iz oblasti radnog prava u onoj mjeri u kojoj je ovlašten zakonom“

Zakon o radu u institucijama BiH propisuje da se „lični podaci zaposlenika ne mogu prikupljati, obrađivati, koristiti ili dostavljati trećim licima, osim ako je to određeno zakonom ili ako je to potrebno radi ostvarivanja prava i obaveza iz radnog odnosa.“

Naprijed navedene norme su ograničavajuće i pretpostavljaju izričit zakonski osnov za obradu ličnih podataka ili stvarnu potrebu tj. neophodnost.

Dakle, pravo i obaveza Suda BiH je da kontroliše prisustvo zaposlenika na radnom mjestu, te je shodno navedenim normama, a u nedostatku zakonskog osnova, dužan koristiti način i sredstva koji

su primjereni i neophodni da se ta obaveza i izvrši. Obrada biometrijskih podataka u svrhu kontrole prisustva na poslu od strane suda nije neophodna.

Nedostaci sadašnjeg načina evidentiranja, kao što su gubitak kartice i njeno neblagovremeno prijavljivanje, korištenje elektronske kartice jednog službenika umjesto drugih koji nisu njihovi vlasnici ne predstavljaju dovoljne razloge da bi ovaj način obrade ličnih podataka bio neophodan. Radi se o potrebi preduzimanja organizacijskih i drugih mjera kojima se mogu prevenirati uzroci ili otkloniti posljedice nastale gubitkom kartice itd.

Obrada biometrijskih podataka zaposlenika Suda BiH u svrhu kontrole prisustva na radnom mjesu ne bi bila u skladu sa principom pravičnosti i zakonitosti jer kao takva nije propisana zakonom i nije neophodna, jer se sistem kontrole zaposlenih može uspostaviti na manje invazivan način što svakako predstavlja preduzimanje dodatnih organizacijskih mjera.

- Videonadzor u svrhu kontrole polaganja mature

Na osnovu zahtjeva više škola sa područja Kantona Sarajevo, dato je mišljenje. u vezi zahtjeva resornog ministarstva da škole instaliraju videonadzor u fiskulturnim salama gdje se organizuje održavanje ispita eksterne mature.

Dakle, osnovna svrha videonadzora je kontrola prepisivanja učenika prilikom polaganja eksterne mature.

Nesporna je činjenica da škole imaju zakonit interes uvođenja videonadzora u svrhu zaštite lica i imovine škole, što je i opravdano. Tom prilikom se vrši prikupljanje i o učenicima i o zaposlenim iz razloga što su videonadzorom pokriveni ulazi i izlazi iz škole, hodnici koji vode prema kancelarijama i učionicama i td.

Međutim postavljanje videonadzora u učionicama ili fiskulturnim salama u svrhu kontrole da li učenici prepisuju ili na drugi nedozvoljen način rješavaju testove eksterne mature, ne može biti zakonita mjera za ispunjenje te svrhe. Sasvim je logično da se ta svrha može ostvariti na drugi manje invazivan način.

Primarna svrha videonadzora je fizička zaštita ljudi i imovine, te sve druge svrhe u koje može biti upotrijebljen je suprotno principu pravičnosti i zakonitosti, osim ukoliko ta posebna svrha videonadzora nije određena zakonom.

- Prenos ličnih podataka u Republiku Austriju i Rusku Federaciju

Sberbank a.d. Banjaluka zatražila je mišljenje Agencije u vezi sa prenosom ličnih podataka klijenata Banke u Republiku Austriju i Rusku Federaciju.

Prije svakog prenosa podataka u inostranstvo, prvobitno je potrebno utvrditi ispunjenje uslova iz člana 17. Zakona koje se odnose na davanje ličnih podataka trećoj strani. Ukoliko su ispunjene zakonske osnove za davanje ličnih podataka trećoj strani, lični podaci koji se obrađuju mogu se iznositi iz Bosne i Hercegovine u drugu državu ili davati na korištenje međunarodnoj organizaciji koja primjenjuje adekvatne mjere zaštite ličnih podataka propisane Zakonom.

Republika Austrija i Ruska Federacija kao potpisnice Konvencije 108., te zemlje koje su ratifikovale navedenu Konvenciju, smatraju se za zemlje koje primjenjuju adekvatne mjere zaštite ličnih podataka. Stoga prenos ličnih podataka u Republiku Austriju i Rusku Federaciju načelno je

dozvoljen shodno članu 18. stav (1) Zakona, ukoliko su ispoštovane i odredbe Zakona koje se odnose na cjelokupan proces obrade ličnih podataka uključujući i odredbe koje propisuju otkrivanje ličnih podataka trećoj strani.

- Prenos ličnih podataka kontrolorima i obrađivačima u SAD

Advokatica iz Sarajeva obratila se Agenciji s pitanjima vezanim za saradnju kontrolora iz Bosne i Hercegovine sa kontrolorima u Sjedinjenim američkim državama, angažovanje obrađivača u SAD-u, prihvatljivost Standardnih ugovornih klauzula kao i Obavezujućih korporativnih pravila pri takvoj saradnji, te potrebi i uslovima za izdavanje odobrenja Agencije iz člana 18. stav (4) Zakona za prenos ličnih podataka u SAD. Upit se odnosio i na mogućnost da kontrolor iz BiH opunomoći svoje povezano društvo u SAD-u da u ime kontrolora iz BiH zaključi ugovor sa obrađivačem.

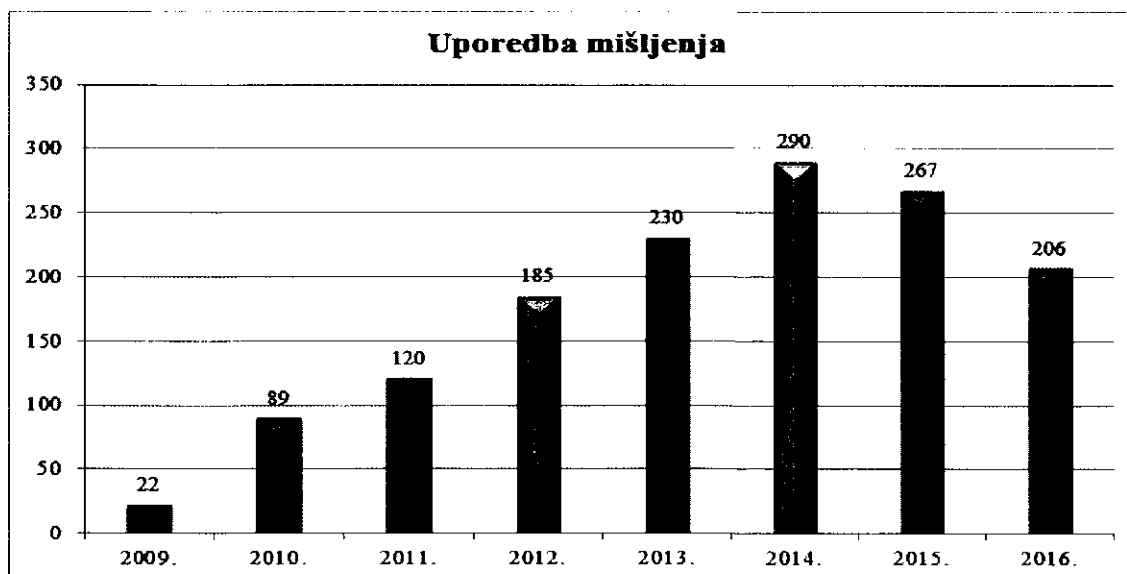
Pri navedenom prenosu prvobitno je potrebno ispitati zakonske mogućnosti otkrivanja ličnih podataka trećoj strani što je propisano članom 17. Zakona, odnosno ukoliko se podaci daju obrađivaču na osnovu sklopljenog pismenog ugovora primjenjuje se član 12. Zakona. Nakon toga, potrebno je utvrditi pravni osnov za prenos podataka obrađivačima i kontrolorima u SAD što je propisano članom 18. stav (3) i (4) Zakona s obzirom da se Sjedinjene američke države ne smatraju državom koja primjenjuje adekvatne mjere zaštite ličnih podataka.

Ukoliko pri prenosu podataka nije moguće ispuniti niti jedan uslov propisan članom 18. stav (3) Zakona, Agenciji se može podnijeti zahtjev za posebno odobrenje prenosa podataka iz Bosne i Hercegovine, te je potrebno u tom zahtjevu navesti o kojoj vrsti obrade i prenosa podataka je riječ a da ista nije propisana članom 18 stav (3) Zakona. U zahtjevu je potrebno opisati tok prikupljanja i obrade podataka, nazive kontrolora i eventualno obrađivača, te na koji način i u koju svrhu se iznose određeni podaci. Također, potrebno je priložiti i nacrt predmetnog ugovora između ugovornih strana a prihvatljivom se, također, smatra forma ugovora iz Standardnih ugovornih klauzula i Obavezujućih korporativnih pravila. Nakon eventualnog pozitivnog odgovora Agencije, kontrolori su dužni sve predloženo ispoštovati, odnosno nisu dopuštena odstupanja od dostavljenog nacrta ugovora niti sadržajno niti na bilo koji drugi način.

Ukoliko su ispunjeni zakonski uslovi prenosa podataka u SAD, kontrolor iz BiH može ovlastiti putem punomoći svoje povezano društvo-kompaniju u SAD-u da zaključi ugovor sa obrađivačem.

3.9.4. Uporedni podaci za 2009 – 2016

MIŠLJENJA								
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Ukupno	22	89	120	185	230	290	267	250
Stručna mišljenja	22	89	117	181	215	282	259	242
Javnim organima	14	47	44	56	94	80	84	87
Pravnim licima	6	14	19	41	23	18	28	49
Fizičkim licima	2	28	51	84	98	184	147	106
Mišljenja na zakone	0	0	3	3	9	6	6	8
Mišljenja na podzakonske akte	0	0	0	0	5	1	0	4
Mišljenja na druge pravne akte	0	0	0	1	1	1	2	2

Sarajevo-Sarajevo, Vilsonovo šetalište broj 10. -Вилсоново шеталиште број 10.,
Tel/Тел ++387 33 726 250, факс/факс 726 251

3.10. Glavni registar

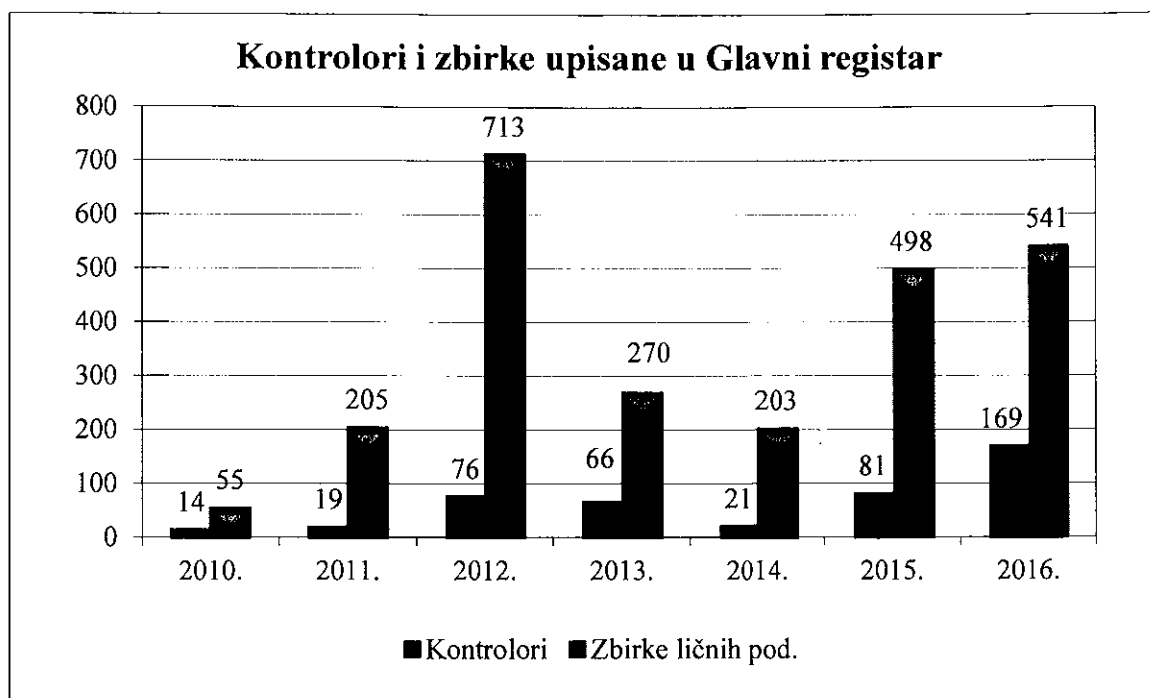
Glavni registar je elektronska evidencija osnovnih podataka o zbirkama ličnih podataka koje vode kontrolori, a ima za cilj da nosioce podataka informiše koje lične podatke kontrolori mogu prikupljati i na drugi način obrađivati. Ove informacije Agencija objedinjava i objavljuje, na koji način i nastaje Glavni registar.

Glavni registar pruža mogućnost Agenciji za sagledavanje i analizu koje vrste podataka su sadržane u zbirkama ličnih podataka kontrolora u određenoj oblasti.

Registracija kontrolora je obaveza kontrolora da prije uspostavljanja zbirke ličnih podataka dostave Agenciji obavijest o namjeravanom uspostavljanju zbirke ličnih podataka sa informacijama o zbirci ličnih podataka propisanim članom 13. Zakona („Službeni glasnik BiH“ br. 49/06, 76/11 i 89/11). Način ispunjavanja ove obaveze propisan je Pravilnikom o načinu vođenja i obrascu evidencije o zbirkama ličnih podataka („Službeni glasnik BiH“ br. 52/09).

U toku 2016. godine u Glavni registar je registrovano 169 kontrolora. U sljedećoj tabeli je prikazan broj kontrolora i zbirke upisanih u Glavni registar za svaku godinu.

Kontrolori i zbirke upisane u Glavni registar								
	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	Ukupno
Kontrolori	14	19	76	66	21	81	169	446
Zbirke ličnih pod.	55	205	713	270	203	498	541	2485

Od osnivanja do kraja 2016. godine u Glavni registar je upisano 446 kontrolora i 2485 zbirki ličnih podataka.

U toku 2016. godine upućena su 132 poziva organima BiH, RS, FBiH i Brčko distrikta BiH, koji do sada nisu registrovani u Glavnom registru, da prijave evidencije o zbirkama ličnih podataka koje vode.

3.11. Informacioni sistem

Aktivnosti na održavanju lokalne računarske mreže obuhvataju niz aktivnosti potrebnih za nesmetano funkcionisanje informacionog sistema Agencije u cjelini. Ove aktivnosti obuhvataju: instaliranje, održavanje i nadogradnju softvera; kreiranje sigurnosnih kopija za Internu bazu; Glavni registar i File server; utvrđivanje i otklanjanje neispravnosti, te predlaganje servisa računara i drugih uređaja; pripremu specifikacija za nabavku računara i računarske opreme; pomoć zaposlenim pri korištenju računara; vođenje evidencije o hardveru i softveru i dostavljanje izvještaja Ministarstvu komunikacija i prometa BiH i drugo.

U toku 2016. godine nastavljene su aktivnosti na realizaciji Projekta izgradnje sistema upravljanja informacionom sigurnosti prema standardu ISO 27001. ISO 27001 je međunarodni standard objavljen od strane Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) koji opisuje kako upravljati informacionom sigurnosti. Ovaj standard se može primijeniti u organizaciji bilo kojeg tipa i predstavlja skup najboljih svjetskih praksi pri upravljanju informacionom sigurnosti.

Agencija je započela aktivnosti na izgradnji sistema upravljanja informacionom sigurnosti prema standardu ISO 27001 u toku 2014. godine. U toku 2016. godine aktivnosti na realizaciji Projekta ISMS su obuhvatile aktivnosti na procedurama za: Interni audit, Kontrolu neusklađenosti i korektivne akcije i Upravljanje rizicima. U toku realizacije Projekta ISMS pripremljen je i kreiran katalog rizika za Agenciju.

3.12. Javnost rada i saradnja sa medijima

Širenje znanja o zaštiti ličnih podataka i privatnosti u okviru komunikacije sa javnošću jedan je od osnovnih instrumenata koji omogućavaju djelotvornost rada svakog nadzornog organa koje se bavi zaštitom ličnih podataka. Zbog stalne potrebe promocije zaštite ličnih podataka i privatnosti u Bosni i Hercegovini, Agencija putem različitih aktivnosti, te pružanjem informacija o svom radu, u kontinuitetu jača svijest javnosti o zaštiti ličnih podataka i privatnosti u okviru svojih mogućnosti. Agencija je u stalnom kontaktu s medijima i javnošću i tokom 2016. godine nastavila je informisati javnost o preduzetim aktivnostima, aktuelnim predmetima i pitanjima. Ove aktivnosti su izvršavane davanjem odgovora na česte upite medija, institucija i građana, putem saopštenja i izjava za medije, gostovanja u različitim medijima, te putem redovne godišnje press konferencije.

Putem Web stranice Agencije www.azlp.gov.ba, blagovremeno je informisana javnost o zaštiti ličnih podataka i privatnosti u BiH i šire. Pored Web stranice uspostavljen je i help-desk u svrhu davanja brzih odgovora na različite upite.

U svrhu podizanja svijesti javnosti o pravu na zaštitu ličnih podataka i privatnosti Vijeće Evrope je, uz podršku Evropske komisije, 2006. godine proglasilo 28. januar evropskim Danom zaštite podataka, koji je u svijetu poznat i kao Dan privatnosti. Ovog dana ujedno se obilježava i godišnjica Konvencije (ETS 108) za zaštitu lica s obzirom na automatsku obradu ličnih podataka, koja je otvorena za potpisivanje svim zemljama 28. januara 1981. Konvencija je i nakon više od 35 godina jedini pravno obavezujući međunarodni instrument zaštite ličnih podataka i u fazi je modernizacije. Konvencija je na snazi u 47 zemalja članica Vijeća Evrope, a pristupile su joj još i neke zemlje koje nisu članice Vijeća Evrope, kao što je Urugvaj, Mauricius, Senegal, Maroko i Tunisija. Smisao obilježavanja Dana zaštite podataka je promocija zaštite ličnih podataka i privatnosti putem realizacije različitih aktivnosti u cilju podizanja svijesti javnosti po ovom pitanju.

Agencija je 2016. godine obilježila sedmu godinu zaredom evropski Dan zaštite podataka 28. januar. Tim povodom, rukovodstvo Agencije održalo je Sastanak sa članovima Zajedničke komisije za ljudska prava Parlamentarne skupštine BiH, uzimajući u obzir zajedničke nadležnosti u vezi ostvarivanja ljudskih prava i temeljnih sloboda, upoznavši Komisiju sa aktivnostima i planovima Agencije.

Prema već ustaljenoj praksi Agencija je 28. januara organizovala u Parlamentarnoj skupštini BiH, Konferenciju za medije na kojoj su predstavljeni najznačajniji aspekti rada Agencije u protekloj 2015. godini, planovi za naredno razdoblje, te su dati odgovori na pitanja novinara.

U sklopu obilježavanja Dana zaštite podataka Agencija je i ove godine organizovala „Dan otvorenih vrata“, kada je građanima pružena prilika da se informišu o različitim pitanjima vezanim za obradu i zaštitu ličnih podataka. Agencija je, također ovim povodom, organizovala edukativna predavanja o zaštiti ličnih podataka studentima Pravnog fakulteta Sveučilišta u Mostaru.

Obilježavanje Dana zaštite podataka dobro je medijski praćeno u printanim i elektronskim medijima.

U izvještajnom periodu izdano je sedam saopštenja za javnost, predstavnici Agencije učestvovali su u sedam emisija na radiju i televiziji. U pisanoj formi dato je pet odgovora novinarima kao i sedamnest izjava medijima.

Na Web stranici Agencije objavljeno je ukupno 96 različitih sadržaja nastalih u radu Agencije a odnosili su se na opšte akte, rješenja, mišljenja, izvještaje, planove, tendere itd. Ukupan broj obrađenih dokumenata je znatno veći i iznosi 288, jer se većina sadržaja objavljuje na tri jezika u službenoj upotrebi u BiH i engleskom jeziku.

Broj posjetilaca web stranice Agencije, koji su aktivno pregledali sadržaje, u toku 2016. godine, je 1438. Ukupan broj pregledanih stranica, uključujući i ponovljene preglede pojedinačnih stranica, iznosi 5980.

U izvještajnom periodu zaprimljeno je pet zahtjeva za slobodan pristup informacijama, koji su riješeni u zakonom propisanom roku.

3.13. Međunarodna saradnja

Po prirodi svog posla Agencija je upućena na međunarodnu saradnju. Jedna od obaveza Agencije odnosi se na učestvovanje na različitim radionicama, obukama, seminarima, naročito međunarodnim konferencijama i radnim grupama kao aktivni član ili posmatrač. Shodno mogućnostima, Agencija nastoji redovno i aktivno učestvovati na međunarodnom planu i na taj način doprinositi kontinuiranom razvoju rada, pronalaženju boljih rješenja, usklađivanju zakonodavstva Bosne i Hercegovine u području zaštite ličnih podataka s evropskim i svjetskim normama i standardima, te ispunjavati obaveze koje proizlaze iz međunarodnih konvencija koje je Bosna i Hercegovina potpisala i ratifikovala. Ostvarena je konkretna saradnja sa relevantnim međunarodnim organima i organizacijama, posebno iz regiona.

Punopravna članstva, kao i članstva u pojedinim radnim grupama, između ostalog, nameću aktivno učešće Agencije u izvršavanju različitih obaveza. To je od izuzetnog značaja za evropski put Bosne i Hercegovine.

U izvještajnom periodu predstavnici Agencije učestvovali su u sljedećim događajima na međunarodnom planu:

1. 38. Međunarodnoj konferenciji Povjerenika za zaštitu podataka i privatnosti koja je održana u Marrakechu 17–20 oktobra 2016. godine u organizaciji Nacionalne komisije za zaštitu kontrole ličnih podataka Kraljevine Marocco. Međunarodna konferencija predstavlja godišnji sastanak organa za zaštitu ličnih podataka.
2. 18. Konferenciji organa za zaštitu podataka zemalja Centralne i Istočne Evrope koja je održana 11. i 12. maja 2016. godine u Sarajevu u organizaciji Agencije. Konferencija u Sarajevu okupila je 52 učesnika iz 16 zemalja članica, kao i predstavnicu Vijeća Evrope.
3. Proljetnoj konferenciji evropskih organa za zaštitu podataka pod nazivom „Novi okviri saradnje“, održanoj u Budapesti 26. i 27. maja 2016. godine.
4. Četvrtom sastanku Odbora za zaštitu podataka, uspostavljenog 2013. godine od strane Odbora ministara na osnovu člana 17. Statuta Vijeća Evrope, održanom 15. i 16. juna 2016. godine u Vijeću Evrope u Strasbourgu.

5. Međunarodnoj konferenciji pod nazivom „Konvencija 108: od evropske realnosti do globalnog sporazuma“ održanoj 17. juna 2016. godine u organizaciji Vijeća Evrope u Strasbourg. Konferencija je okupila preko stotinu učesnika iz više od 60 zemalja.
6. 33. Plenarnoj sjednici Savjetodavnog odbora Konvencije 108, osnovana je u skladu sa članom 18. Konvencije 108, održanoj u Strasbourg 29. juna – 01. jula 2016. godine. Na Plenarnoj sjednici uzete su u obzir informacije Direktora informacijskog društva i borbe protiv kriminala, sa posebnim osvrtom na Konvenciju 108, informacije po pitanju saradnje između organa za zaštitu podataka u okviru "Primjene sporazuma o globalnoj prekograničnoj saradnji".
7. 28. Radionici upravljanja slučajem održanoj 12–14 oktobara 2016. godine u Podgorici u organizaciji Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama Crne Gore. Radionica je usmjerena na načine rješavanja pojedinih slučajeva iz prakse, kao i alate koji mogu pri tome pomoći, službenika iz evropskih organa za zaštitu podataka.
8. Na dvodnevnom Prvom godišnjem forumu za zaštitu podataka zemalja Zapadnog Balkana, u organizaciji makedonske Direkcije za zaštitu ličnih podataka, uz podršku Norveškog organa za zaštitu podataka, održanom u Skopju 2–3 februara 2016. godine.
9. Radionici o upravljanju podacima u oblaku održanoj 8. decembra 2016. godine u Sarajevu, u organizaciji Microsoft-a Bosne i Hercegovine.

Agencija nije bila u mogućnosti iz finansijskih razloga, kao i zbog nedovoljnog broja uposlenih, učestvovati na značajnim međunarodnim dešavanjima na polju zaštite podataka i privatnosti. Navodimo:

1. Poziv Međunarodne radne grupe o digitalnoj edukaciji, koju koordinira i vodi francuska Državna komisija za slobodu informacija, Agencija redovno dobija različite pozive, informacije, dokumente i zaključke sa sastanaka Radne grupe.
2. Poziv Izvršnog komiteta sekretarijata Međunarodne konferencije povjerenika za zaštitu podataka i privatnosti za učešće u novoj Radnoj grupi Privatnost i humanitarna akcija.
3. Poziv na Konferenciju - Kompjuteri, privatnost i zaštita podataka 2016. godine pod nazivom „(Ne)vidljivosti i infrastrukture“ koja je održana je 27–29 januara 2016. godine u Brüsselu.
4. U ime ARCADES konzorcij projekta, Agencija je pozvana od strane Međunarodne radne grupe za digitalnu edukaciju, kao i od Sekretarijata Međunarodne konferencije na Završnu konferenciju Projekta koja je održana 04. marta 2016. u Barceloni.
5. Poziv na Godišnji sastanak policijske saradnje – „Zaštita podataka“ koji je održan 21. i 22. marta 2016. godine u Manchesteru (UK).
6. Poziv na Radionicu o IPA II projektu (2014 -2020) održana je 23–24 maja 2016. godine u Brüsselu u organizaciji Pravnog izdavaštva Leksion.
7. Poziv na Simpozij „Preispitivanje zaštite podataka i privatnosti u Evropi: Oblikovanje evropske digitalne budućnosti“ održan je 06. jula 2016. godine u Brüsselu, u organizaciji Udruženja za razmjenu javne politike.
8. Poziv na Interaktivni seminar o pripremama za Opšti propis o zaštiti podataka pod nazivom *Sarajevo-Capajeso, Vilsonovo šetalište broj 10. -Вилсоново шеталиште број 10.,*
Tel/Тел ++387 33 726 250, faks/факс 726 251

„Kako se pripremiti za Opšti propis o zaštiti podataka i Štit privatnosti?“ koji je održan 06. septembra 2016. godine u Kelnu (SR Njemačka), u organizaciji Pravnog izdavaštva Leksion.

9. Poziv na konferenciju „Digitalni identitet i zaštita podataka za građane i kompanije - Svjetska e-ID i Cyber sigurnost“ konferencija i egzibicija održana je 26–28 septembra 2016., u Marseille (Francuska), u organizaciji tvrtke Strategies Telecoms & Multimedia (nezavisni ICT organizator događaja i dobavljač informatičkih usluga).
10. Jedinica za zaštitu podataka Generalne direkcije za ljudska prava i vladavinu zakona Vijeća Evrope organizovala je za interaktivnu Seriju pitanja i odgovora „Razgovori o zaštiti podataka“. U II izdanju Serije pozvani smo na razgovor sa Patrice Spinosi, advokatom Državnog vijeća i Vrhovnog suda, 30. novembar 2016. godine u Vijeće Evrope u Strasbourgu. Tema razgovora bila je garancija zaštite osnovnih sloboda i osiguravanje ravnoteže između prava na poštivanje privatnosti i očuvanja sigurnosti.

• *Saradnja sa TAIEX-om*

Agencija je ostvarila saradnju i sa TAIEX-om, koji predstavlja instrument tehničke pomoći i razmjene informacija kojim upravlja Opšta uprava za proširenje Evropske komisije. Glavni zadaci TAIEX-a su osiguravanje kratkoročne tehničke pomoći i savjeta o implementaciji EU zakonodavstva u nacionalno zakonodavstvo zemalja korisnica.

Agencija je u saradnji sa TAIEX programom pomoći Evropske komisije organizovala dvodnevnu „TAIEX Radionicu o saradnji sa Eurojust-om i zahtjevima zaštite podataka“, 18. i 19. aprila 2016. godine u Sarajevu. Fokus Radionice bio je na zaštiti podataka u tužilaštvima.

Radionica je okupila 32 učesnika. Predavači su bili dva stručnjaka iz Eurojust-a i tri stručnjaka iz nadzornih organa zemalja članica Evropske unije. Domaći učesnici Radionice bili su predstavnici Ministarstva pravde BiH, Federalnog ministarstva pravde i Ministarstva pravde RS, predstavnici Visokog sudskog tužilačkog vijeća BiH, Pravosudne komisije Brčko distrikta BiH, predstavnici tužilaštava iz oba entiteta BiH i Tužilaštva Brčko distrikta BiH, te službenici Agencije.

Cilj Radionice bila je razmjena znanja i najboljih praksi u odnosu na standarde zaštite podataka Evropske unije u tužilaštvima u krivičnom postupku, te u skladu sa zahtjevima za odgovarajuće rukovanje i obradu ličnih podataka, koji omogućavaju saradnju s Eurojust-om. Radionica je bila od značaja i zbog definisanja nivoa zaštite podataka koja se treba postići da bi se ostvarila buduća saradnja sa tužilaštvima na svim nivoima vlasti i Eurojust-om. Radionica je bila veoma korisna jer je, između ostalog, potvrđena nadležnost Agencije da vrši inspekcijske nadzore u tužilaštvima a što je bilo osporavano od Tužilaštva BiH.

Agencija je uputila je molbu saxonskom Povjereniku za zaštitu podataka (SR Njemačka) da njihova institucija bude domaćin Studijske posjete – „Zaštita ličnih podataka u pravosudnim institucijama“ za tri službenika Agencije. Planirano je da ova Studijska posjeta bude nastavak ranije održane Radionice o saradnji sa Eurojust-om.

3.14. Saradnja sa kontrolorima

U izvještajnom periodu Agencija je provodila i saradnju sa kontrolorima, između ostalog, i učešćem na konferencijama koje su imale za predmet unaprijeđenje i zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda i jačanju svijesti javnosti o značaju zaštite ličnih podataka.

Predstavnici Agencije uzeli su učešće na konferencijama, seminarima, radionicama i drugim događajima, i to:

1. Konferenciji „Sveobuhvatan pristup pomoći preživjelim ratnog silovanja i seksualnog nasilja u BiH“ u organizaciji NVO „Medica“ Zenica, koja je održana u Sarajevu,
2. Regionalnoj konferenciji „Imovinski kartoni nosilaca pravosudnih funkcija“, koja je održana u Sarajevu,
3. Konferenciji „Pristup informacijama i otvoreni podaci“ koju je povodom dana slobode pristupa informacijama organizovao Transparency International u BiH, koja je održana u Sarajevu,
4. Konferenciji Infosec u vezi evropskih propisa o zaštiti podataka i savremenih rješenja koja se koriste za zaštitu podataka. Konferenciju je organizovala kompanija Telegroup. Predstavnik Agencije je aktivno učestvovao kao prezenter na panel diskusiji,
5. Seminaru „Krađa identiteta – zaštita ličnih podataka“, u organizaciji Agencije za identifikaciona dokumenta, evidenciju i razmjenu podataka BiH, koja je održana u Banja Luci.
6. Seminaru Međunarodnog udruženja mobilnih mrežnih operatora u organizaciji Regulatorne agencije za komunikacije BiH,
7. Seminaru Deployment Windows 10 operativnog sistema, u organizaciji Microsoft BiH,
8. Seminaru „Sigurnost web aplikacija“ u organizaciji Agencije za državnu službu BiH,
9. Seminaru Product Management sa fokusom na ulogu Product Ownera, u organizaciji Agencije za državnu službu BiH,
10. Radionici na temu Microsoft noviteta u organizaciji Microsoft BiH,
11. Konsultacije u Delegaciji Europske unije u BiH u vezi Srednjoročnog pregleda indikativnog strateškog dokumenta IPA II u Sarajevu,
12. Sastanak „Primjena zakona o stranim računima USA poreznih obveznika (FATCA)“ u organizaciji Američke trgovinske komore u BiH, a u saradnji sa konzultantskom tvrtkom CMS Reich-Rohrwig Heinz d.o.o. održan je 18. februara 2016. u Sarajevu,
13. AmCham BiH business brifing o Zaštiti ličnih podataka, na kojemu su dva predstavnika Agencije učestvovali kao panelisti.

Drugi vid saradnje sa kontrolorima ostvaren je kroz održavanje zajedničkih sastanaka a u cilju razjašnjenja pojedinih pitanja zaštite ličnih podataka. U izvještajnom periodu su održani sastanci sa:

1. Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH u vezi međusobne saradnje shodno nadležnostima ovih institucija;
2. Predstavnicima Centralne banke BiH u vezi uspostavljanja jedinstvenog registra transakcijskih računa za fizička lica;
3. Predstavnicima JU Psihijatrijska bolnica Kantona Sarajevo u vezi uspostave videonadzora;
4. Sekretarom Pravobranilaštva BiH u vezi izvršavanja obaveza po Zakonu;
5. Direktorom Agencije za oduzimanje nelegalno stečene imovine u vezi izvršavanja obaveza po Zakonu;
6. Službenicima Agencije za upravljanje oduzetom imovinom RS, u vezi ispunjavanja obaveza propisanih Zakonom;
7. Službenicima Agencije za nadzor osiguranja FBiH u vezi sačinjavanja evidencije o zbirkama ličnih podataka;

8. Predstavnicima Ministarstva saobraćaja kantona Sarajevo u vezi obrade jedinstvenog matičnog broja kao identifikatora korisnika gradskog prevoza;
9. Predstavnicima Ministarstva pravde BiH u vezi prijedloga za izmjenu Zakona o upravnom postupku;
10. Predstavnicima Visokog sudskog i tužilačkog vijeća u vezi aktivnosti za objavu imovinskih kartona nosilaca pravosudnih funkcija;
11. Predstavnicima Visokog sudskog i tužilačkog vijeća u vezi pristupa podacima korisnika socijalne pomoći od strane komunalnih preduzeća u cilju smanjenja broja sudskih predmeta;
12. Predstavnicima Regulatorne agencije za komunikacije BiH u vezi obaveze prijavljivanja zbirke i donošenja plana sigurnosti;
13. Direktorom DZ Olovo u vezi primjene Zakona i dodatnog pojašnjenja o načinu izvršenja upravnih mjera iz Rješenja Agencije;
14. Ministrom unutrašnjih poslova Srednjobosanskog kantona u vezi rješenja koja Agencija donosi po prigovorima zaposlenih u Ministarstvu radi upisa posebnog staža.

- *Obuke iz oblasti zaštite ličnih podataka*

Iz oblasti zaštite ličnih podataka, u izvještajnom periodu je održano 11 obuka za zaposlene u kontrolorima, na kojima je učestvovalo 354 državna službenika. U organizaciji organa za državnu službu održane su po dvije obuke, na svim nivoima vlasti, kako slijedi:

1. U organizaciji Agencije za državnu službu BiH, za državne službenike zaposlene u institucijama Bosne i Hercegovine, održane su dvije obuke u Sarajevu. Obukama je prisustvovalo 67 državnih službenika.
2. U organizaciji Agencije za državnu službu FBiH, za državne službenike zaposlene u institucijama FBiH, održane su dvije obuke, u Mostaru i Sarajevu. Obukama je prisustvovalo 69 državnih službenika.
3. U organizaciji Agencije za državnu upravu RS, za državne službenike zaposlene u institucijama RS, održane su dvije obuke u Banja Luci. Obukama su prisustvovala 52 državna službenika.
4. U organizaciji Vlade Brčko distrikta BiH, Odjeljenje/Odjel za stručne i administrativne poslove- Pododjel za ljudske resurse, održane su dvije obuke za državne službenike u organima Vlade Brčko distrikta BiH u Brčkom. Obukama je prisustvovalo 49 državnih službenika.
5. U organizaciji Agencije, održane su dvije jednodnevne obuke na temu sačinjavanje zbirke ličnih podataka za institucije BiH i organe FBiH. Obukama je prisustvovalo 15 predstavnika iz devet institucija BiH te 22 predstavnika iz 13 organa FBiH.

3.15. Evropske integracije

Kao što je naprijed navedeno i kroz Izvještaj Evropske komisije o napretku Bosne i Hercegovine u 2016. godini, zapažen je izvjestan napredak u oblasti zaštite ličnih podataka.

Akcionim planom provođenja prioriteta iz Izvještaja za BiH za 2015. godinu Agenciji nisu dodijeljene posebne obaveze.

Agencija redovno daje doprinos Prilogu institucija BiH za redovni Godišnji izvještaj o napretku u procesu evropskih integracija. Agencija je dostavila informacije vezane za njen rad i aktivnosti za period od 01.09.2015. godine do 01.04.2016. godine.

Predstavnici Agencije prisustvovali su Konferenciji „Upitnik Evropske komisije“, koju je organizovala Direkcija za evropske integracije BiH 10. oktobra 2016. godine.

U cilju pripreme odgovora iz upitnika Evropske komisije, predstavnik Agencije prisustvovao je na šest sastanaka u organizaciji Direkcije za evropske integracije BiH.

Agencija je dala odgovore na 19 pitanja iz upitnika Evropske komisije, koja spadaju u njenu nadležnost a pripadaju Političkom kriteriju Upitnika. Kao dio ovih aktivnosti, izvršena je stručna redakтура prevoda Zakona.

3.16. Normativni dio i administracija

U normativnom dijelu Agencija je u 2016. godini sačinila dva pravilnika, 32 odluke i 69 rješenja.

U izvještajnom periodu od administrativnih poslova urađeno je sljedeće:

- primljena su i formirana 1193 nova predmeta;
- protokolirano je 10.281 akata;
- unutar Agencije, po sektorima i odsjecima zaduženo je 4.420 akata;
- primljeno je i protokolirano 230 računa;
- primljena su i protokolirana 102 službena glasnika i 24 stručna časopisa;
- putem kurira, PTT-a i e-maila iz Agencije su otpremljena 2622 akta;
- arhiviran je 1401 predmet, u upisnik UP 1 upisan je 271 predmet, u upisnik UP 2 upisana su 4 predmeta.

Takođe, kao redovne ostale aktivnosti, u izvještajnom periodu izvršeno je sljedeće:

- Sačinjen je Program rada Agencije za zaštitu ličnih podataka u BiH za 2017. godinu;
- Sačinjen je Srednjoročni plan rada za period 2017. – 2019. godina;
- Sačinjen je Godišnji izvještaj o podnesenim zahtjevima za slobodan pristup informacijama instituciji Ombudsmena za ljudska prava BiH;
- Sačinjen je Godišnji izvještaj Ministarstvu pravde BiH o rješavanju upravnih stvari u upravnom postupku;
- Urađen je Godišnji izvještaj i dostavljen Kancelariji koordinatora za reformu javne uprave ;
- Sačinjen je Plan javnih nabavki Agencije za 2016. godinu;
- Sačinjen je Plan za borbu protiv korupcije u Agenciji 2016. – 2017.;
- Izvještaj o provođenju Plana borbe protiv korupcije, dostavljen je Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije;
- Dostavljen je popis građe Arhivu BiH;
- Izvršeno je pakovanje i obilježavanje arhivske i registraturne građe nastale u 2015. godini;
- Sačinjena je i dostavljena Parlamentarnoj skupštini BiH, kao Odgovor na poslaničko pitanje, ažurirana tabela zakupa, te detaljna informacija o zakupu poslovnog prostora za potrebe Agencije.

3.17. Budžet – javne nabavke

U skladu sa Zakonom o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2016.godinu („Sl. glasnik BiH“ 101/15), odobrena su sredstva iz Budžeta institucija BiH za potrebe rada Agencije za 2016. godinu u visini od **1.360.000 KM**. Ukupno odobrena sredstva su se odnosila na tekuće izdatke u iznosu od **1.345.000 KM** i kapitalne izdatke u iznosu od **15.000 KM**.

Prema podacima, na dan sačinjavanja izvještaja, stanje izvršenja Budžeta od 01.01.2016. – 31.12.2016. godine je prikazano u sljedećoj tabeli:

Red. br.	Vrsta rashoda	Ekonom. kod	Odobreno za period januar - decembar	Utrošeno za izvještajni period januar – decembar	Razlika-Raspolož. sredstva	Procenat izvršenja %
	TEKUĆI IZDACI		1.345.000	1.243.604	101.396	92,46
1	bruto plate i naknade	6111	970.000	933.190	36.810	96,20
2	naknade troškova zaposlenih	6112	104.000	89.906	14.094	86,45
3	putni troškovi	6131	23.000	12.929	10.071	56,21
4	izdaci telefonskih i poštanskih usluga	6132	25.000	21.957	3.043	87,83
5	izdaci za energiju i komunalne usluge	6133	0	0	0	0
6	nabavke materijala	6134	10.000	9.923	77	99,23
7	izdaci za usluge prevoza i goriva	6135	16.000	7.884	8.116	49,27
8	unajmljivanje imovine i opreme	6136	116.000	114.266	1.734	98,50
9	izdaci za tekuće održavanje	6137	18.000	6.290	11.710	34,94
10	izdaci za osiguranje i bankarske usluge	6138	3.000	2.477	523	82,57
11	ugovorene usluge	6139	60.000	44.783	15.217	74,64
	KAPITALNI IZDACI	8213	15.000	9.961	5.039	60,79
	UKUPNO		1.360.000	1.253.565	106.435	92,17

Sa 31.12.2016. godine utrošena sredstva Agencije iznose **1.253.565 KM**. Procenat izvršenja budžeta za period 01.01.2016. – 31.12. 2016. godine iznosi **92,17 %**.

- **Aktivnosti vezane za budžet:**

Aktivnosti vezane za budžet su obuhvatile 28 različitih pismena, počev od dokumenta Okvirnog budžeta, godišnjeg i periodičnog izvještaja o izvršenju budžeta, zahtjeva za dodjelu sredstava itd.

Obavljeni su i ostali neophodni poslovi vezani za materijalno – finansijsko poslovanje, knjiženje ulaznih faktura te svi blagajnički poslovi.

- **Javne nabavke:**

U skladu sa Zakonom o javnim nabavkama i raspoloživim stanjem budžeta sačinjen je Plan javnih nabavki za 2016. godinu. Formirana je Komisija za javne nabavke koja je provodila postupke javnih nabavki u Agenciji.

Tokom 2016. godine pokrenuti su i provedeni sledeći postupci javnih nabavki:

1. Konkurentski postupci

a) Nabavka roba putem konkurentskog postupka iznosila je	27.738,25 KM
b) Nabavka usluga putem konkurentskog postupka iznosila je	30.580,00 KM
Ukupne nabavke putem konkurentskog postupka	<u>58.318,25 KM</u>

2. Direktni postupci

a) Nabavka roba putem direktnog postupka iznosila je	5.040,37 KM
b) Nabavka usluga putem direktnog postupka iznosila je	23.952,39 KM
Ukupne nabavke putem direktnog postupka	<u>28.992,76 KM</u>

3. Poseban režim (Aneks II dio B Zakona o javnim nabavkama)	<u>29.758,08 KM</u>
---	---------------------

UKUPNO NABAVKE	<u>117.069,09 KM</u>
----------------	----------------------

O svim nabavkama donesena je Odluka o nabavci i dostavljani izvještaji (u programu e-nabavke) prema Agenciji za javne nabavke BiH.

Tokom 2016. godine za raspoloživa vozila Agencije i to: Pasat, Škoda Octavia, Škoda Fabia. Vozila su proizvedena 2008. godine i bez vidljivih nedostataka.

- **Izvještaj revizije**

Kancelarija za reviziju institucija BiH, izvršila je završnu reviziju finansijskih izvještaja i usaglašenosti poslovanja sa odgovarajućim zakonima i propisima za 2015.godinu.

Prema mišljenju Kancelarije, finansijski izvještaji Agencije prikazuju fer i istinito, po svim bitnim pitanjima, stanje imovine i obaveza, prihoda i rashoda na dan 31.12.2015. godine i izvršenje budžeta za godinu koja se završila na navedeni datum u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja.

Aktivnosti, finansijske transakcije i informacije prikazane u finansijskim izvještajima Agencije u toku 2015. godine bile su u svim značajnim aspektima usaglašene s odgovarajućim zakonima i drugim propisima.

Aktivnosti koje se odnose na Najavu prethodne revizije za 2016. godinu obuhvataju pripremu dokumentacije za izvršenje prethodne revizije i sam rad sa revizijom.

U izvještajnom periodu u Agenciji je od strane Jedinice za internu reviziju Parlamentarne Skupštine BiH, obavljena revizija plata i naknada, te revizija javnih nabavki.

Po obavljenoj reviziji dostavljen je Izvještaj o obavljenoj reviziji, gdje je konstatovano da nije bilo nikakvih nezakonitih radnji niti zloupotreba, na osnovu koga je sačinjen i dostavljen Plan aktivnosti za postupanje po preporukama.

IV. ZAKLJUČCI

Agencija i u ovom izvještajnom periodu nije zadovoljna stanjem u oblasti zaštite ličnih podataka u Bosni i Hercegovini kako u formalnom tako i faktičkom smislu, ali je zadovoljna izvjesnim napretkom koji je učinjen u 2016. godini.

Neprihvatljivo je nepostupanje Vijeća ministara BiH po zahtjevima Agencije kojima se onemogućava Agencija da radi na zakonit i efikasan način. Prioritetno je da se, kroz podršku prijedlozima i zahtjevima Agencije, pomogne očuvanju afirmacije zaštite ličnih podataka u Bosni i Hercegovini kao jednog od osnovnih ljudskih prava.

Posebno je štetno dovođenje Agencije u situaciju da smanjuje svoje aktivnosti u dijelu inspekcijskih nadzora, saradnje sa agencijama za državnu službu, izdavanja prekršajnih naloga i sl.

Agencija bez adekvatnih ljudskih i finansijskih potencijala neće moći odgovoriti svojim nadležnostima što će se negativno odraziti i na zaštitu ljudskih prava a time i javni interes u ovoj oblasti.

Zbog toga je od izuzetnog značaja podrška Agenciji od strane zakonodavne, izvršne i sudske vlasti.

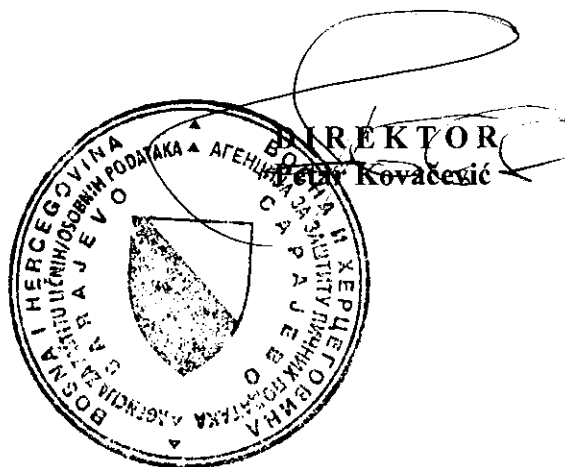
Iz primjera iz prakse proizilazi da kontrolori iz javnog i privatnog sektora nisu poštovali relevantne pravne propise, koje su dužni primjenjivati u svom radu, što je imalo za posljedicu kršenje prava na privatni život u pogledu obrade ličnih podataka. Iako nepoštivanje pravnih propisa ima istu važnost, u formalno pravnom smislu, nezavisno da li su u pitanju javni organi privatna preduzeća, banke i sl., nameće se potreba istaći veću težinu nepoštivanja pravnih propisa a time i prava na privatni život u pogledu obrade ličnih podataka, od strane javnih organa.

Javni organi, organi koje je ustanovila država i preko kojih se predstavlja, ukoliko ne poštivaju vlastite pravne propise, građanima blago rečeno, prenose poruke o nepostojanju vladavine prava.

Zaštita ličnih podataka je živa materija. Činjenica je da je teško zamisliva životna situacija bez obrade ličnih podataka te gotovo neograničena tehnološka dostignuća govore koliko su zahtjevni poslovi koje izvršava Agencija. O značaju i aktuelnosti zaštite ličnih podataka govori i to da je jedan od prioriteta rada Evropske komisije u 2016. godini bila reforma zakonodavstva u ovoj oblasti.

Potrebno je ponoviti, da se države u demokratskom svjetlu najbolje legitimišu upravo odnosom prema ljudskim pravima što podrazumijeva i odnos i prema institucijama koje se bave zaštitom ljudskih prava gdje Agencija nesumnjivo ima svoje mjesto.

Agencija će, u skladu sa svojim nadležnostima i u granicama svojih mogućnosti, nastaviti profesionalno i hrabro štititi lične podatke i u narednom periodu.

S A D R Ź A J

I.	U V O D	2
II.	NAJAKTUELNIJE U VEZI SA ZAŠTITOM LIČNIH PODATAKA	3
2.1.	<i>Zaštita ličnih podataka i Tužilaštvo BiH</i>	3
2.2.	<i>Jedinstveni matični broj ili drugi način jedinstvene identifikacije fizičkih lica</i>	5
2.3.	<i>Novo evropsko zakonodavstvo o zaštiti ličnih podataka</i>	6
2.4.	<i>Problemi u radu Agencije</i>	8
III.	RAD AGENCIJE ZA ZAŠTITU LIČNIH PODATAKA U BOSNI I HERCEGOVINI	10
3.1.	<i>Nadležnosti Agencije</i>	10
3.2.	<i>Ovlaštenja Agencije</i>	11
3.3.	<i>Nezavisnost i kapaciteti Agencije</i>	11
3.4.	<i>Inspekcijski nadzori</i>	13
3.4.1.	Redovni inspekcijski nadzori	13
3.4.2.	Revizijski inspekcijski nadzori	16
3.4.3.	Vanredni inspekcijski nadzori	16
3.4.4.	Žalbe kontrolora	16
3.4.5.	Inspekcijski nadzori iz 2015. godine	16
3.5.	<i>Prigovori</i>	17
3.5.1.	Rješavanje po prigovorima	17
3.5.6.	Uporedni podaci za 2009 – 2016	31
3.5.7.	Izveštaji o odbijenim zahtjevima nosilaca podataka	32
3.6.	<i>Postupci po službenoj dužnosti</i>	32
3.6.1.	Postupci po službenoj dužnosti prema javnim organima	33
3.6.2.	Primjeri iz prakse:	34
3.6.3.	Postupci po službenoj dužnosti prema kontrolorima iz privatnog sektora	38
3.6.4.	Primjeri iz prakse	38
3.6.5.	Postupci po službenoj dužnosti iz 2015. godine, okončani u izvještajnom periodu	40
3.6.6.	Uporedni podaci za 2009 – 2016	40
3.7.	<i>Kažnjavanje – prekršajni postupci</i>	41
3.7.1.	Uporedni podaci za 2009 – 2016	43
3.8.	<i>Upravni sporovi</i>	44
3.8.1.	Upravni sporovi iz 2016. godine	45
3.8.2.	Uporedni podaci za 2009 – 2016	46
3.9.	<i>Mišljenja</i>	47
3.9.1.	Mišljenja na zakone, podzakonske akte i druge pravne akte	47
3.9.2.	Mišljenja i savjeti	50
3.9.3.	Primjeri iz prakse	50
3.10.	<i>Glavni registar</i>	588
3.11.	<i>Informacioni sistem</i>	59
3.12.	<i>Javnost rada i saradnja sa medijima</i>	6060
3.13.	<i>Međunarodna saradnja</i>	611
3.14.	<i>Saradnja sa kontrolorima</i>	644
3.15.	<i>Evropske integracije</i>	655
3.16.	<i>Normativni dio i administracija</i>	666
3.17.	<i>Budžet – javne nabavke</i>	677
IV.	ZAKLJUČCI	699
	S A D R Ź A J	711

